

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

LETNO POROČILO

O IZVAJANJU UKREPOV ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010-2015

V LETU 2014

April 2015

Kazalo

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo	3
2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju	8
3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona	11
3.1 Ukrepi in instrumenti	11
3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015	12
3.1.2. Spodbude za zaposlovanje	14
Davčna olajšava za investiranje	14
3.1.3. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije	15
3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona	16
3.2.1. Medresorska komisija	16
3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji	16
3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura	17
4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona	19
4.1. Program POMURJE 2015	19
4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015	19
4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest	20
4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov	24
4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva	25
4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije	26
4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji	29
4.2 Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje	31
4.2.1. Spodbude za zaposlovanje	33
4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje	36
4.2.3. Davčne olajšave za investiranje	37
4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra	39
4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)	42
4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost	44
4.5.1. Način izvajanja	44
4.5.1.1. Stanje na področju ukrepa	46
4.5.2. Načrtovane aktivnosti v letu 2015	48
4.6 Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo	49

5.	Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo.....	53
5.1.	Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona	53
5.1.1.	Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	53
5.1.2.	Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.....	61
5.1.2.1.	Slovenski podjetniški sklad	61
5.1.3.	Slovenski regionalno razvojni sklad.....	62
5.1.4.	Poročilo Ministrstva za kulturo	62
5.1.5.	Poročilo Ministrstva za obrambo.....	64
5.1.6.	Poročilo Ministrstva za zdravje	64
5.1.7.	Eko sklad	65
5.2.	Črpanje EU sredstev	66
5.2.1.	Kohezijska politika v Sloveniji	66
5.2.1.1.	Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operativne programe.....	67
5.2.1.2.	Operativni programi Cilja 3	71
5.3.	Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora	75
5.4.	Urad Vlade RS za narodnosti.....	77
5.5.	Območne razvojne agencije	78
6.	Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona.....	79
6.1.	Kazalniki Programa POMURJE 2015	81
7.	Finančni prikaz izvajanja zakona.....	83

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo

Pomurje v zadnjem obdobju zaznamuje vrsta dogodkov, ki so v veliki meri vplivali tako na delovanje države kot na delovanje regije in občin v Pomurju. Kot odziv na izrazito stopnjevanje gospodarske krize v Pomurju, se je s sprejetjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji **Vlada RS v letu 2009 odločila za integriran in ciljno usmerjeni pristop z vključevanjem** več razvojnih programov več ministrstev. S tem se je želelo gospodarsko dinamizirati regijo in doseči njeno dolgoročno razvojno prestrukturiranje. Z novim pristopom v Pomurju je regionalna politika utrla pot novemu Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je bil sprejet v marcu 2011.

V začetku leta 2014 je bilo v Pomurski regiji 9.891 brezposelnih, kar je 5,9% več kot konec leta 2013. V mesecu juniju 2014 je število nezaposlenih upadlo za 10,5% (8.848 nezaposlenih) ter za 5,5% v primerjavi s koncem leta 2013. Temu primerna je stopnja registrirane brezposelnosti, ki je bila v mesecu januarju 20,1%, v mesecu juniju pa nižja za 2,2 odstotni točki. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila v prvih dveh mesecih v letu 2015 21,1%, kar je za 1,1 odstotne točke višja kot v enakem obdobju 2014 ter za 7,7 odstotne točke višja od povprečne stopnje v enakem obdobju na ravni Slovenije.

V Pomurski regiji po zadnjih podatkih registra AJPES je v letu 2013 delovalo 1.724 gospodarskih družb, 3.165 samostojnih podjetnikov in 33 zadrug. Velike družbe predstavljajo 1,6%, srednje velika družbe 2,1% ter male in mikro družbe 96,3% vse družb v regiji.

Velika podjetja so zaposlovala 29,8 % vseh zaposlenih (zmanjšanje števila zaposlenih za 0,6% v primerjavi z letom 2012), srednja podjetja 25,3% vseh zaposlenih (rahal porast števila zaposlenih (0,1%) v primerjavi z letom 2012) ter mikro in majhna podjetja 44,9% (porast za 0,4% kot v letu 2012) vseh zaposlenih v regiji.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJPES-izpostava Murska Sobota o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Pomurju v letu 2013 so se kazalniki produktivnosti v primerjavi z letom 2012 poslabšali. Tako prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za 26,7%, neto dodana vrednost na zaposlenega za 28,5% in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 14,8 %. V primerjavi z letom 2012 (ko so poslovale še pozitivno) so pomurske gospodarske družbe v letu 2013 vidno poslabšale rezultate poslovanja, saj so izkazale neto čisto izgubo v višini 24.675 tisoč EUR in se po ustvarjenem neto čistem poslovnem izidu uvrstile na osmo mesto med slovenskimi regijami. Gospodarska moč regije se je poslabšala. Delež prihodkov je ostal nespremenjen, povečal se je delež v izgubah in odhodkih ter zmanjšal delež v neto dodani vrednosti in v dobičkih. V slovenskem merilu je Pomurska regija po prihodkih na zaposlenega na desetem mestu, po neto dodani vrednosti in bruto plači na zaposlenega pa na zadnjem mestu.

Pričujoče poročilo je letno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Zakon) in zajema obdobje **od 1. januarja do 31. decembra 2014**.

V marcu 2014 je bil v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Program) v okviru prvega instrumenta Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, objavljen **šesti javni razpis za spodbujanje začetnih**

investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest. Razpisanih je bilo skupaj 9.028.364,00 EUR nepovratnih sredstev za leti 2014 in 2015. V letu 2014 se je **izvajalo 36 projektov začetnih investicij**. Skupna vrednost sofinanciranih investicij znaša **10.934.626,99 EUR**. V letu 2014 je bilo izplačanih **2.677.883,50 EUR**.

V okviru drugega instrumenta Programa »**Spodbujanje razvoja človeških virov**«, je bil v letu 2014, na podlagi nekaterih vsebinskih sprememb instrumenta (6. Sprememba programa), pripravljen **osnutek javnega razpisa** za vključevanje diplomantov v delo na inovativnih projektih, ki ga je v sodelovanju z ministrstvom, RRA Mura nato vsebinsko dokončala. V sodelovanju z MGRT je RRA Mura v mesecu septembru prav tako pripravila Vlogo za neposredno potrditev operacije, vendar so bile nadaljnje aktivnosti zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu ustavljene.

V okviru tretjega instrumenta Programa »**Socialno podjetništvo**« je bil v mesecu novembru 2013 objavljen javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji, skupaj je bilo za leti 2014 in 2015 razpisanih 1.200.000 EUR nepovratnih sredstev. Odobrena je bila ena vloga v skupni višini sofinanciranja sredstev **77.237,00 EUR**. V letu 2014 izplačila ni bilo. V mesecu februarju 2015 je bil objavljen nov javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva, za leto 2015 je razpisanih 300.000 EUR. Na podlagi Zakona o socialnem podjetništvu, ki ga je sprejel Državni zbor RS na svoji seji 7. marca 2011 in je stopil v veljavo 1.1.2012, je bila v letu 2012 sprejeta Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila dejavnosti ter »odprta evidenca socialnih podjetij«, ki jo vodi MDDSZ. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Svet za socialno podjetništvo je Strategijo razvoja socialnega podjetništva potrdil dne 27.6.2013, Vlada RS pa jo je sprejela dne 25.7.2013. V mesecu aprilu 2013 je bil prav tako sprejet Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij. V mesecu juniju 2014 je bila sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je razširila nabor dejavnosti. V letu 2014 je MDDSZ v sodelovanju z ministrstvi, pristojnimi za področja dejavnosti socialnega podjetništva, pripravilo Program ukrepov 2014-2015 za izvajanje strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Od 1.1.2015 dalje spada socialno podjetništvo pod pristojnost MGRT. Za koordinacijo aktivnosti in spodbujanje socialnega podjetništva v Pomurju skrbi RRA Mura v okviru svojih rednih aktivnosti.

V okviru Instrumenta 4 »**Promocija regije**« je aktivnosti v okviru *Načrta promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije* izvajala RRA Mura. Pripravljena je bila ponudba regije potencialnim investitorjem, izdelan promocijski film in dokončana popolna prenova spletne strani www.investpomurje.eu, ažuriran in ponatisnjen »Katalog pomurskega gospodarstva«. Na področju spodbujanja internacionalizacije pomurskega gospodarstva je bil izveden dogodek »**SEE MEET Pomurje 2014**«, ki je v Radencih gostil 104 podjetij iz 10 držav. Namen dogodka je bil ustvariti platformo za podjetja iz Pomurja in od drugod za srečanje in »ena na ena« razgovore po 25 minut. Skupaj je bilo izvedenih 1.326 sestankov. Zaradi zelo pozitivne ocene bo dogodek organiziran tudi v letu 2015. V sklopu internacionalizacije je bilo prav tako okrepljeno sodelovanje z Gospodarsko zbornico Krapina, Britansko gospodarsko zbornico v Sloveniji in predstavništvom Avstrijske gospodarske zbornice v Sloveniji. Pomurje kot destinacija za tuje investitorje je bilo predstavljeno na sejmiš MIPIM Cannes v Franciji, The Great British Bussines Show in International Trade Expo Liverpool v Angliji, Expo Real München v Nemčiji, World FDI

Forum Philadelphia v Združenih državah Amerike, FDI Summit v Ljubljani in na Svetu Evrope v Strassbourgu v Franciji.

V okviru Instrumenta 5 »**Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji**«, je aktivnosti v okviru instrumenta 5 izvajala tudi RRA Mura. V mesecu maju je na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju z regijskimi institucijami v Murski Soboti organizirala 11. regijsko delavnico na temo uveljavitve načela kratkih verig v sistemu javnega naročanja hrane in živil v javnih zavodih. V okviru regijskega kadrovskega centra je na podlagi nekaterih tehničnih sprememb (6. Sprememba programa) bila pripravljena projektna dokumentacija za izvajanje projekta »Regijski kadrovski center« ter naknadno nadgrajena vsebina projekta, povezana z blaženjem nastale situacije zaradi ponovnega stečaja Mure. V sodelovanju z MGRT je bila pripravljena tudi projektna dokumentacija za izvajanje projekta »Regijski kadrovski center«, ki bi ga izvajala RRA Mura v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico, regijskim MIC in območno službo Zavoda RS za zaposlovanje. Pripravljen je bil načrt izvajanja aktivnosti v letu 2014. Projekt se zaradi svoje kompleksnosti ni izvedel. Delovanje regijskega kadrovskega centra je treba trajno umestiti med podporne institucije v regiji, kar zahteva nekaj več časa. Poleg tega bi se projekt moral začeti izvajati v jesenskih mesecih, kar pa zaradi zapiranja proračuna, časovno ni bilo več izvedljivo.

V okviru podpore razvoju podjetniške aktivnosti novo nastajajočim inovativnim podjetjem v regiji se je nameravalo podpreti določene aktivnosti preko Pomurskega tehnološkega parka (upravičenec v tem delu instrumenta) za izvajanje aktivnosti podpore razvoju podjetniške aktivnosti. V ta namen je bil pripravljen osnutek pogodbe med MGRT in PTP, vendar se nadaljnje aktivnosti zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu niso izvedle. Aktivnosti iz omenjene pogodbe v okviru Instrumenta 5 so komplementarne aktivnostim iz Instrumenta 2. Del aktivnosti v okviru instrumenta 2 se je zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu začel izvajati šele v letu 2015, preko javnega razpisa Slovenskega podjetniškega.

Za samostojno izvajanje nalog (po ukinitvi vladne projektne pisarne z dnem 31.12.2012) so v letu 2014 bili Regionalni razvojni agenciji Mura odobreni trije zahtevki v skupni višini **149.261,20 EUR**.

V zvezi z uvedenimi spodbudami za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje v Pomurski regiji je bil v marcu 2010 pripravljen **Priročnik za uporabo Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015**. Vseh podatkov za leto 2014 še ni, zato navajamo le podatke, ki se nanašajo na leto 2013. Davčni zavezanci so uveljavljali olajšavo za investiranje in spodbudo za zaposlovanje kot sledi: **Davčne olajšave za zaposlovanje je v letu 2013 koristilo 35 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 348.902 EUR. Davčne olajšave za investiranje je v letu 2013 koristilo 239 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 8.596.548 EUR. Spodbude za zaposlovanje je v letu 2014 koristilo 24 podjetij, ki so zaposlila 56 prikrajšanih delavcev. Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve, je bilo za 2014 skupaj priznano 171.259,04 EUR sredstev, v letu 2014 pa izplačanih skupaj 160.400,28 EUR.**

V letu 2014 se je nadaljeval in zaključil projekt *Medpodjetniški izobraževalni center – MIC*. V celoti je bila zaključena adaptacija objekta Medpodjetniški izobraževalni center in v letu 2014

kupljena različna tehnološka oprema. Rezultat je obnovljen in v celoti opremljen objekt v skladu z vsemi zahtevami moderne gradnje objektov za izobraževanje in usposabljanje v EU. Objekt je sodoben in opremljen s sončno elektrarno, solarnimi kolektorji in kogeneracijo. Sestavni del centra je tudi moderno opremljena avtoservisna delavnica. V letu 2014 je MIZŠ skladno s pogodbo o sofinanciranju izplačalo MIC Pomurje **538.885,57 EUR** sredstev. Celotna vrednost investicije je 2.032.126,58 EUR, od tega znaša vrednost sofinanciranja EU sredstev 1.952.996,09 EUR.

V 2014 se je nadaljevalo izvajanje treh projektov razvojnih centrov slovenskega gospodarstva iz Pomurske regije, iz sektorjev novi materiali, elektroindustrija in elektronika ter energetika, odobrenih na javnem razpisu »Razvojni centri slovenskega gospodarstva« v letu 2010. V letu 2014 je bilo izplačanih **1.271.271,40 EUR**.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je v letu 2014 nadaljevalo z aktivnostmi in prednostno angažiralo sredstva iz **Programa razvoja podeželja 2007–2013**. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. V letu 2014 sta bila objavljena 2 javna razpisa v okviru 1., 2., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 in prijaviteljem iz Pomurske regije izplačanih sredstev v višini **27.735.918,09 EUR**. V mesecu maju 2014 je bila na Vladi RS sprejeta tudi sprememba Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2011-2013.

Ministrstvo za okolje in prostor je v letu 2014, skupaj z občinami, nadaljevalo z izvedbo projekta vodooskrba Pomurja. **Projekt vodooskrbe Pomurja** je vključen v Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI 2007 - 2013), v indikativni seznam velikih projektov. Izgradnja omrežja se bo financirala v okviru sredstev Kohezijskega sklada. V sklopu posameznih projektov se bo iz Kohezijskega sklada financirala tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Sistemom A, B in C je bila v letu 2013 izdana odločba organa upravljanja o dodelitvi sredstev (Sistem D je odločbo o odobritvi sredstev prejel že v letu 2012). Gradnja je v teku. Datum zaključka projektov je 31.12.2015. V letu 2014 je bilo v okviru vseh štirih sistemov iz proračuna RS izplačanih **49.824.881,59 EUR**.

Zakon v 13. členu predvideva pripravo letnih poročil, ki jih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo¹ predlaga Vladi RS. V skladu z zakonom Vlada RS o tem poroča Državnemu zboru RS. Vlada je na 70. redni seji dne **26.8.2014 sprejela Četrto letno poročilo za leto 2013**². Z vsebino letnega poročila za leto 2013 je bila seznanjena tudi Komisija DS RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dne 22.9.2014 ter Državni svet RS dne 15.10.2014. Četrto letno poročilo je bilo obravnavano tudi v Državnem zboru RS, na 1. redni seji Odbora za gospodarstvo dne 11.12.2014, ki se je s poročilom seznanil.

Z vsebino četrtega letnega poročila je bil seznanjen tudi regijski organ, in sicer: svet regije dne 11.12.2014.

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vladi RS (Ur. list RS, št. 8/2012), prej Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

² Glej **Sklep Vlade (2014)**.

Pričujoče Poročilo za leto 2014 zajema obdobje petega leta izvajanja Zakona. Pri pripravi so sodelovala vsa ključna ministrstva in uradi, neposredno vključeni v izvajanje zakona in sicer: Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo (Direktorat za regionalni razvoj), Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko³, Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za finance in Finančna⁴ uprava Republike Slovenije, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo RS za okolje in prostor, Ministrstvo RS za infrastrukturo, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, SPIRIT Slovenija⁵.

V delu, ki obravnava tako imenovani »Zakon v širšem smislu«, so sodelovala tudi nekatera druga ministrstva in uradi z navedbo aktivnosti, katere sicer niso neposredno povezane z izvajanjem Zakona, vendar pa imajo pomemben vpliv na razvoj Pomurja, kot na primer Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za obrambo, Ministrstvo RS za kulturo, Ministrstvo RS za zdravje ter Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Letno poročilo vsebuje tudi projekte čezmejnega sodelovanja v okviru Cilja 3 in vsebino, ki se nanaša na aktivnosti Eko sklada, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Urada Vlade RS za narodnosti.

Na predlog Državnega sveta RS o večji vključenosti območnih razvojnih agencij v izvajanje Zakona, ob obravnavi tretjega letnega poročila za leto 2012 v letu 2013, so v predmetno poročilo vključene tudi območne razvojne agencije. Prav tako pa so v prilogi poročila predstavljeni podatki o odobrenih sredstvih na javnih razpisih programa tudi na ravni posameznih občin in upravnih enot.

Iz poročila izhajajoči podatki kažejo, da so se v petem letu izvajanja Zakona izvajale aktivnosti iz vseh ukrepov, ki jih določa zakon. V letu 2014 so bila izvedena izplačila iz proračuna RS po vseh ukrepih zakona.

Glede Programa Pomurje je bila v mesecu aprilu 2014 sprejeta šesta sprememba Programa, ki se nanaša na vsebinske spremembe nekaterih kazalnikov in vseh instrumentov ter spremembo finančnega načrta, s čimer je bila pristojni RRA omogočena večja angažiranost za opravljanje del in nalog, predvsem na Instrumentih 2, 4 in 5.

V maju 2015 je v proceduri sprejemanja na Vladi RS pripravljen **Predlog Zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015**, s čimer se predlaga podaljšanje obdobja izvajanja zakona za dve leti, to je do 31.12.2017. Ocenjuje se, da bodo v podaljšanem obdobju lažje doseženi cilji zakona in zagotovljena vsa z zakonom določena sredstva Programa v skupni višini 33 mio EUR. V proračunu za leto 2015 je zagotovljenih le del še potrebnih sredstev za izvedbo Programa, preostanek sredstev bi bil zagotovljen v letih 2016 in 2017.

³ Vlada RS ustanovila dne 28.2.2014.

⁴ Finančna uprava je nastala 1. avgusta 2014 in je pravna naslednica Carinske uprave RS in Davčne uprave RS.

⁵ Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma.

2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju

V letu 2009 je bruto domači proizvod na prebivalca v Pomurju znašal 11.359 evrov in dosegel 65,67% slovenskega povprečja. Regija je v letu 2009 zmanjšala razvojni zaostanek za slovenskim povprečjem za 0,7 odstotne točke glede na leto 2008. Ob tem se zaostajanje Pomurja za povprečno produktivnostjo dela v gospodarskih družbah v Sloveniji prav tako zmanjšuje. Od leta 2009 do 2010 se je produktivnost dela nominalno povečala za 0,6% in dosegla 25.799 evrov, kar pa je še vedno samo 71,57 % povprečja Slovenije (36.044 EUR). V Pomurju so še vedno najnižje plače v državi (1.152 EUR) in zaostajajo za slovenskim povprečjem (1.373 EUR) za 16,1 %.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJPes za leto 2013 prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za dobro četrtno (26,7%, v letu 2012 26%), neto dodana vrednost na zaposlenega za 28,5% (2012 25%) in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 14,8% (2012 14,8%). Pri neto dodani vrednosti na zaposlenega je v letu 2008 zaostanek v Pomurju znašal 30%, v letu 2009 le še 25%, v letu 2010 pa se je spet povečal na 28%, v letu 2011 na 31 %, v letu 2012 pa se je zmanjšal na 25 % ter se v letu 2013 povečal na 28,5%. Podobno je pri bruto plači na zaposlenega, kjer je bilo zaostajanje Pomurja v letu 2008 20-odstotno, v letu 2009 15-odstotno, v letu 2010 16-odstotno, v letu 2011 19-odstotno, v letu 2012 pa se je zaostajanje bruto plač glede na slovensko povprečje zmanjšalo na 14,8 % in ostalo na tej ravni tudi v letu 2013, kar pomeni, da so se kazalniki produktivnosti pomurskih gospodarskih družb v primerjavi z letom 2012 poslabšali. Pomurske gospodarske družbe so v letu 2013 vidno poslabšale končni poslovni rezultat in izkazale 24,7 mio EUR čiste izgube, kar je vplivalo na visoke izgube na področju financiranja. Gospodarska moč regije se je poslabšala. Delež prihodkov je ostal nespremenjen, povečal se je delež v izgubah in odhodkih ter zmanjšal delež v neto dodani vrednosti in dobičkih.

Po podatkih pomurske izpostave AJPes je v letu 2013 v Pomurski regiji delovalo 1.724 gospodarskih družb, 3.165 samostojnih podjetnikov in 33 zadrug. V letu 2013 je v Pomurju poslovalo 28 (1,6 %) velikih družb, 36 (2,1 %) srednjih družb, 93 (5,4 %) majhnih družb in 1.567 (90,9 %) mikro družb. Pomurske družbe (in samostojni podjetniki) so v letu 2013 zaposlovale 18.432 delavcev, kar predstavlja 3,9 % vseh zaposlenih v slovenskih družbah. Industrijske zmogljivosti so skoncentrirane na mestnih območjih. Večja industrijska središča so: Murska Sobota (predelovanje hrane, predelovanje kovin, medicinska oprema in tekstilna industrija), Lendava (petrokemična industrija, oprema za skladišča), Gornja Radgona (predelovanje hrane, elektronske naprave) in Ljutomer (umetna vlakna, predelovanje hrane). Družbe so v letu 2013 pomembno poslabšale rezultate poslovanja in izkazale neto čisto izgubo v višini 24.675 tisoč EUR, v letu 2012 pa so poslovale pozitivno in ustvarile neto čisti dobiček v višini 28.391 tisoč evrov, v letu 2011 pa so ustvarile neto čisto izgubo v višini 0,7 mio EUR, kar je za 8,5 krat manj kot v letu 2010. Samostojni podjetniki pa so kot celota v letu 2013 izboljšali rezultate poslovanja, saj so ugotovili neto podjetnikov dohodek v višini 13.425 tisoč EUR, ki je za 14,3% višji kot v letu 2012. V letu 2012 so samostojni podjetniki ugotovili za 12,3 % nižji neto podjetnikov dohodek kot v letu 2011 (14.438 tisoč evrov), ki je bil za 11% višji kot v letu 2010 (13.005 tisoč evrov).

Po podatkih SURS je bila povprečna mesečna bruto plača za leto 2013 v Sloveniji 1.544,85 EUR. V istem obdobju je povprečna mesečna bruto plača za pomursko statistično regijo znašala 1.356,67

EUR in tako bila za 12,2% odstotka nižja od slovenskega povprečja (v letu 2012 je bila nižja od slovenskega povprečja za 12,5%).

Z razvojem podpornega okolja za podjetništvo bo treba podpreti prizadevanja za ustvarjanje novih delovnih mest in spremeniti način razvoja podjetij, da bo temeljil na novih proizvodih in tržnih ciljih. Ker največ delovnih mest daje **tradicionalna industrija**, se srečujemo z nizko stopnjo znanja o poslovanju in upravljanju ter izkušenj pri tem. Manjka podjetniške kulture. Sodobne oblike zaposlovanja, kot sta socialno podjetništvo in zadružništvo, so lahko dopolnitev zaposlitvam v gospodarskih družbah.

Ne le v Pomurju, tudi v drugih okoljih sta **tekstilna in živilskopredelovalna industrija** v velikih strukturnih težavah. Zaradi globalizacije je na svetovne trge uspelo priti manjšim predelovalcem in proizvajalcem, ki z uporabo sodobnih tehnologij lažje zadovoljijo potrebe trgov in se zaradi manjših naložb v tehnologije lažje odzivajo na hitre spremembe na trgih. Proizvajalci so se predvsem v živilski industriji povezali v konglomerate, ki na tržnih poteh še dodatno zmanjšujejo stroške in povsem prevzamejo trg po vertikali in horizontali. V tekstilni industriji so se manjši proizvajalci usmerili na nekaj segmentov in znamke diferencirali glede na kakovost in ceno ter ponovno združeni zapolnili celoten spekter potreb kupcev. Zaradi zaostajanja v razvoju je celotna predelovalna industrija Pomurja ostala kapitalsko in delovno intenzivna.

Raziskave in razvoj so v Pomurju na razmeroma nizki stopnji. Raziskovalne ustanove so pogosto povezane s stopnjo univerzitetne izobrazbe, zato tukaj ni večjih raziskovalnih središč. Raziskave v zasebnem sektorju so redke. Raziskovalci v zasebnem sektorju pogosto nimajo primerne opreme in ne uporabijo vsega svojega strokovnega znanja. Zaradi tega je potreba po raziskovalnih in tehnoloških središčih velika. Poleg tega prav tako ni visoko-tehnološke industrije ter mreženja in združevanja industrij v grozde. Kljub temu so pobude za raziskave na teh področjih: okoljska ergonomija, industrijsko oblikovanje, fotovoltaika in biomasa, novi materiali ter bioplin. Smiselno je podpreti predvsem tiste, po katerih povprašuje gospodarstvo in jih je pripravljeno tudi financirati.

Glavne težave v **turizmu** so: le sezonsko delovanje turistične industrije (razen toplic), nizka stopnja trženja kulturne in naravne dediščine, pomanjkanje izmenjave informacij v turistični industriji in pri tržnem sodelovanju. Dodatna težava Pomurja kot širše regijske turistične destinacije je pomanjkanje mikro in malega turističnega podjetništva (družinskega podjetništva) s ponudbo specializiranih (certifikati kakovosti in tržne znamke), inovativnih, visokokakovostnih turističnih proizvodov in storitev.

Kmetijska dejavnost je zaradi ugodnih naravnih danosti ena od najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v Pomurju, saj ima regija skoraj petkrat več obdelovalnih površin na prebivalca kot je slovensko povprečje in za polovico presega priporočeno površino. Prevladujoč tip kmetovanja v Pomurju je mešana rastlinska pridelava in poljedelstvo, narašča tudi zanimanje za vrtnarstvo. Poleg ključnih podjetij, ki delujejo na področju pridelovalne in predelovalne industrije, je v zadnjih letih zaznati tudi pojav manjših zasebnih predelovalnih obratov. Glavne težave, s katerimi se sooča pomursko kmetijstvo so: majhne in razdrobljene kmetije, nizka produktivnost in dodana vrednost, upad kmetij, ki so se ukvarjale z živinorejo, zaraščanje kmetijskih zemljišč, nizka stopnja izobrazbe kmetov, pomanjkanje znanja o upravljanju in podjetništvu, velik delež kmetov s polovičnim delovnim časom, visoka starost kmetov.

Pomurje ima velike možnosti za razvoj konkurenčnega kmetijstva temelječega na načelih trajnostnega razvoja. Biopridelava in lokalna (samo)oskrba s hrano so tržna niša, ki še ni dobro izkoriščena.

Trg dela. Zaradi premalo širokega razvoja gospodarstva regije in odpuščanja v nekaterih podjetjih se v regiji srečujemo s strukturno brezposelnostjo. Precej zaposlenih, ki danes še delajo v tekstilni industriji, bo sčasoma verjetno postalo brezposelnih in sicer v starosti, ko bo za izobraževanje za druge poklice že prepozno.

V letu 2014 se je v Pomurski regiji prijavilo 8.199 brezposelnih, kar je 4,5% več kot v enakem obdobju leta 2013, odjavilo pa se je 7.593 oseb, kar je 0,2% več kot v enakem obdobju leta 2013. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v zadnjem letu povečalo za 8,1%. Poleg velike brezposelnosti težko zaposljivih oseb v Pomurju se bo učinek brezposelnosti prenesel tudi na mlade. Brezposelni starši bodo namreč slabo vplivali na mlajše generacije, ki v regiji ne bodo videli možnosti za lasten razvoj, zato bodo iskali možnosti za študij in zaposlitev drugod.

Ključni podatki o trgu dela v Pomurski regiji⁶ v letu 2014 glede na 2013 so:

- priliv v evidenco brezposelnih: 8.199, 4,5% več kot v letu 2013,
- odliv iz evidence brezposelnih: 7.593, 0,2% več kot v letu 2013,
- vključeni v zaposlitev: 5.778, 8,1 % več kot v letu 2013,
- objavljena prosta delovna mesta: 4.547,
- vključeni (na novo) v aktivno politiko zaposlovanja: 3.507, 14,0% več kot leta 2013, izmed teh največ:
 - o 1.177 v javna dela,
 - o 1.089 v programe institucionalnega usposabljanja,
 - o 287 v subvencionirane zaposlitve (zaposli.me, prvi izziv),
 - o 485 v usposabljanje na delovnem mestu in delovni preizkus,
- strukturne težave, pri katerih Pomurska regija najbolj odstopa od državnega povprečja (podatki december 2014):
 - o 48,1% dolgotrajno brezposelnih (1 leto in več),
 - o 34,9% starih 50 let ali več,
 - o 25,4% trajno presežnih delavcev in stečajnikov,
 - o 22,1% invalidov.

Razvojne institucije. V Pomurju se izvajajo številni projekti, ki pa niso med seboj povezani, kot bi to bilo potrebno, čeprav je v času izvajanja zakona zaznati pozitivne spremembe. Ne glede na to bi bilo potrebno ob pripravi projektov v večji meri upoštevati njihovo izvedljivost in smotrnost izvedbe ter izbirati projekte, ki gradijo na virih, ki pomenijo konkurenčno prednost regije in naložbo v dolgoročni razvoj.

Ključno vlogo pri gospodarskem prestrukturiranju regije, pri boljšem sodelovanju med zasebnim in javnim sektorjem s spodbujanjem, vodenjem in povezovanjem trajnostnega poslovanja in tehnološkega razvoja naj bi imele regionalne razvojne institucije. Vse to pa je mogoče samo ob tesnem medsebojnem sodelovanju vseh ključnih dejavnikov na regionalni ravni: regionalne in

⁶ Podatki se nanašajo na območje, ki ga pokriva OS Murska Sobota. Območje OS Murska Sobota ni enako območju, ki ga obravnava ZRPPR1015, saj ne zajema občin Ormož, Središče ob Dravi in Sv. Tomaž, ker le-te občine sodijo pod pristojnost OS Ptuj.

območnih razvojnih agencij, občin, javnih in zasebnih ustanov, organizacij in podjetij, ki so gibalo gospodarskega razvoja. Razvojne institucije bi morale več časa nameniti razvoju novih zamisli in povezovanju ter vsebinam, ki so povezane z regijo. Preboj lahko pomeni le koncentracija znanja in kapitala, ki sta v regiji že tako omejena.

Pri razvoju lokalnih ter malih in srednjih podjetij so dejavne številne nevladne organizacije in agencije, kot npr. zbornice, lokalna podjetja, inkubatorji itd. V preteklih letih se je partnerstvo med njimi okrepilo ter s tem tudi njihova sposobnost za razvoj in izvajanje projektov.

3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona

V tem poglavju želimo kratko predstaviti formalne temelje za izvajanje Zakona o Pomurju. Na kratko bomo opisali ukrepe Zakona in ob njih institucionalno okolje, ki zagotavlja njihovo izvajanje.

3.1 Ukrepi in instrumenti

Zakon v 3. členu opredeljuje **ukrepe** razvojne podpore pomurski regiji, ki so:

- 1) Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015,**
- 2) Spodbude za zaposlovanje,**
- 3) Davčna olajšava za investiranje,**
- 4) Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na področjih.**

Prvi trije ukrepi razvojne podpore predstavljajo intervencijo vlade in države kot take na zakonsko omejenem geografskem območju. Razlogi za takšno intervencijo so predvsem v zunanjem gospodarskem šoku, ki ga je Pomurje doživelo zaradi stečaja največjega delodajalca v regiji, to je oblačilnega giganta tovarne Mura d.d. in, posledično, zaradi velikega povečanja števila nezaposlenih.

Medtem, ko pomenijo prvi trije ukrepi predvsem finančno in fiskalno ugodnost za Pomurje, pa je zadnji, torej 4. ukrep razvojne podpore usmerjen na horizontalno, integralno, povezovanje in prednostno obravnavo nekaterih ključnih programov kohezijske politike EU, ki se izvajajo oziroma ki so načrtovani, da se bodo izvajali v Sloveniji.

3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015

Vlada RS je na svoji seji dne 4. februarja 2010 sprejela Program POMURJE 2015⁷. Vrednost Programa POMURJE 2015 je 33 mio evrov. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**⁸. Sprememba se nanaša na realokacijo sredstev med inštrumenti. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**⁹. Sprememba se nanaša na spremembo Instrumenta 1 in Instrumenta 2. Dne 29. marca 2012 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**¹⁰. Sprememba se nanaša na spremembo nekaterih kazalnikov v Poglavju 5, na spremembe vseh Instrumentov in finančnega okvira programa ter na spremembo besedila v Poglavju 8. Dne 13.3.2013 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Peto spremembo programa POMURJE 2015**¹¹. Sprememba se nanaša na spremembe instrumentov 2, 3, 4 in 5 ter spremembo finančnega načrta (realokacijo sredstev). Dne 24.4.2014 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Šesto spremembo programa Pomurje 2015**¹². Sprememba se nanaša na vsebinske spremembe nekaterih kazalnikov in vseh instrumentov ter spremembo finančnega načrta. Sredstva so zagotovljena z Zakonom na posebni proračunski postavki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Razrez po posameznih instrumentih po spremembi Programa POMURJE 2015 je prikazan v **Tabeli 14 (str. 85)**.

Program se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,*
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,*
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,*
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in*
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.*

Sprejemu Zakona je sledil sprejem *Uredbe o kriterijih in pogojih* ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 (v nadaljevanju »Pomurska uredba«)¹³. Z Pomursko uredbo zakonodajalec ureja spodbude za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje.

Na podlagi izvajanja Pomurske uredbe v prvih dveh letih izvajanja zakona v praksi, so se v letu 2012 začele aktivnosti priprave spremembe Pomurske uredbe, ki je bila do konca leta 2012 medresorsko usklajena in dne 15.4.2013 objavljena v Uradnem listu št. 31/2013. Gre za manjše spremembe pri spremembi obrazcev, ki jih uporablja ZRSZ, pri prijavi vlog za povračilo prispevkom delodajalcem. Z dnem uveljavitve *Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja*

⁷ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁸ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

⁹ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

¹⁰ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

¹¹ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

¹² Glej **Sklep Vlade (2014)**.

¹³ Glej **Uredbo o kriterijih in pogojih (2010, 2013)**.

*regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje (v nadaljevanju »Uredba«)*¹⁴ konec leta 2014 je prenehala veljati Pomurska uredba.

¹⁴ Uradni list RS, št. 94/14. Velja od 23.12.2014.

3.1.2. Spodbude za zaposlovanje

Drugi ukrep Zakona predvideva spodbude za zaposlovanje, ki so podrobneje opredeljene v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec, ki najmanj za dobo dvanajstih mesecev zaposli prikrajšanega delavca v Pomurski regiji, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov tega delavca.*
- *V primeru, ko delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost.*

V primeru, da delodajalec najmanj za eno leto zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov delavca. Pri tem se upoštevajo bruto plača in prispevki delodajalca za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, obvezno zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za starševsko varstvo, uvedeni v skladu z zakoni, ki urejajo to področje.

V primeru, da delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost. Delodajalci imajo možnost koristiti povrnitev plačanih prispevkov v dveh delih, in sicer po prvem letu zaposlitve in po dveh letih zaposlitve prikrajšanega delavca. Povračilo ni združljivo s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

Spodbuda za zaposlovanje prikrajšanega delavca in povrnitev prispevkov delodajalca za socialno varnost istega prikrajšanega delavca se lahko kombinirata, vendar do najvišjega dovoljenega zneska državnih pomoči¹⁵.

Davčna olajšava za investiranje

Tretji ukrep Zakona predvideva davčno olajšavo za investiranje, ki je podrobneje opredeljena v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec lahko za investiranje v letih od 2010 do 2015 uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za investicije v opremo in neopredmetena sredstva.*

Pogoj za koriščenje olajšave za investiranje je, da imajo podjetja pozitivno davčno osnovo, da zaposlujejo delavce iz Pomurja in da investirajo na območju izvajanja zakona. Ocenjuje se, da so navedeni pogoji skladni tudi s ciljem zakona, tudi z davčnimi ukrepi spodbuditi investicije (gospodarska aktivnost) in zaposlovanje v Pomurju.

Za izvajanje prvih treh ukrepov so bile v letu 2010 priglašene štiri sheme državnih pomoči¹⁶. Konec leta 2014 sta bili za izvajanje ukrepov priglašeni novi shemi državnih pomoči.¹⁷ Prav tako je bilo konec

¹⁵ Glej 5. člen ZRPPR1015 (2009)

leta objavljeno Tolmačenje MGRT glede uveljavljanja davčne olajšave za investiranje po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2) in Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015) za investicije izvedene od 1.7.2014 do 23.12.2014¹⁸.

3.1.3. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije

Poleg Programa POMURJE 2015 in dveh »fiskalnih ukrepov« zajema Zakon o Pomurju tudi instrument, ki zagotavlja prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja in sicer:

- *Program razvoja podeželja 2007-2013, oziroma del, ki ga Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izvaja v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj 2007-2013 pri vzpostavljanju Gospodarskega središča v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj pri vzpostavitvi Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC);*
- *Aktivnosti Ministrstva za okolje in prostor iz naslova Evropskega kohezijskega sklada pri izgradnji Pomurskega vodovoda.*

Medtem, ko za aktivnosti ukrepov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstva za okolje in prostor ni bilo potrebno sprejemati dodatnih podzakonskih aktov za izvajanje tega Zakona, pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za izvajanje Programa razvoja podeželja 2007-2013 v prvi polovici leta 2010 pripravilo (Vlada RS pa sprejela) *uredbe za izvajanje programa razvoja podeželja v letih 2010 – 2013*¹⁹. Zaradi uveljavitve Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, je Vlada RS sprejela novo Uredbo programa razvoja podeželja v letih 2011-2013²⁰, ki velja od 16.4.2011 dalje.

¹⁶ Glej **Letno poročilo (2010)**.

¹⁷ Za povračilo prispevkov delodajalca in davčno olajšavo za zaposlovanje je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE04-2399245-2014. Za davčno olajšavo za investiranje pa je bila priglašena shema državnih pomoči št. BE02-2399245-2014.

¹⁸ 23.12.2014 je začela veljati nova Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje.

¹⁹ Uredba o dopolnitvah Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Uradni list RS, št. 85/2010), Uredba o spremembi in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 v letih 2009-2010 (Uradni list RS, št. 60/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 60/2010) (Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 40/2010), Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Uradni list RS, št. 14/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004–2006 v letih 2009–2010 (Uradni list RS, št. 14/2010).

²⁰ Uredba o ukrepih 1., 3. In 4. Osi programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2011-2013 (Uradni list RS, št. 28/2011, 37/2011 – popr., 103/2011, 87/2012, 63/2013, 38/2014).

3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona

Operativni okvir za izvajanje Zakona o Pomurju predstavljajo:

- a) **Medresorska komisija za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji**
- b) **Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju**
- c) **Projektna enota za Pomurje**
- d) **Regionalna razvojna agencija Mura.**

Pri tem je glavni namen Projektne pisarne vertikalno usklajevanje izvajanja Zakona o Pomurju, torej povezava med nacionalno in regionalno ravni. Poglavitni dogodki pri izvajanju zakona v letu 2014 se nahajajo v tem poročilu.

3.2.1. Medresorska komisija

Za usklajevanje izvajanja zakona je Vlada RS ustanovila Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji. Dne 10.6.2010 je Vlada RS sprejela sklep o širitvi komisije. Tako je bila ustanovljena **Medresorska komisija za usklajevanje razvojnih ukrepov Pomurski regiji in Pokolpju**. V Medresorski komisiji sodelujejo predstavniki vseh resorjev, vključenih v izvajanje zakona²¹. Do 26.5.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade. V skladu s Sklepom Vlade RS²² jo je po tem datumu vodil direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na SVLR.

Z dnem 24.5.2012²³ je bila s sklepom Vlade RS ukinjena Medresorska komisija ter s sklepom Vlade RS²⁴ št. 30200-1/2013/4 z dne 10.10.2013 nadomeščena z Delovno skupino za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne podpore na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja²⁵ in Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji. Delovna skupina se je v mesecu decembru 2014 sestala na 1. seji in obravnavala poslovnik o organizaciji in načinu dela delovne skupine ter izvajanje programov spodbujanja konkurenčnosti v Pokolpju, v Pomurju in na območju Maribora s širšo okolico.

3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji

Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji (v nadaljnjem besedilu: Projektna pisarna) je delovala od 15.1.2010. Do 2.3.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade RS. Na podlagi drugega odstavka 12. člena Zakona, je dne 17.3.2011 ministrica SVLR izdala Navodilo o delovanju Projektne pisarne Vlade RS V Pomurski regiji²⁶, dne 15.6.2011 je minister brez resorja odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal *Navodilo za delovanje Projektne*

²¹ Pri tem predstavlja izjemo Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil k sodelovanju v Zakonu o Pomurju povabljen zaradi svojih dejavnosti na področju čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.

²² Glej **Sklep Vlade (2011)**.

²³ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

²⁴ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

²⁵ Uradni list RS, št. 20/2011 in 57/2012.

²⁶ Glej **Navodilo (2011a)**.

pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji²⁷, ki je usklajeno z novim Zakonom o skladnem regionalnem razvoju²⁸ in Sklep o imenovanju skrbnika regije²⁹, dne 6.2.2012 pa je predstojnik Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal novo Navodilo za delovanje Projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji³⁰.

Projektna pisarna je delovala kot začasna oblika delovanja v obdobju **od 01.01.2010 do 31.12.2012**.

Naloge Projektne pisarne so izvajali:

- Skrbnik regije na SVLR/MGRT;
- Skrbniki pogodb v Uradu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v SVLR/MGRT;
- Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o., Murska Sobota, ki izvaja posamezne naloge pisarne po pogodbi s SVLR/MGRT.

Projektna pisarna se je fizično nahajala v prostorih RRA Mura.

Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju je začela z aktivnim povezovanjem razvojnih deležnikov in javnih institucij z zasebnimi. Z usposobitvijo RRA Mura za zagotavljanja logistične in vsebinske podpore gospodarskim subjektom in občinam v Pomurju, je RRA Mura postala pomemben akter v regiji za uspešno izvajanje Zakona med delovanjem pisarne do konca leta 2012.

Po prenehanju delovanja pisarne v Pomurski regiji z dnem 1.1.2013, RRA Mura samostojno, kot osrednja regijska razvojna institucija, nadaljuje s potrebnimi dejavnostmi na podlagi zakona do konca leta 2015 in v prihodnje.

3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura

RRA Mura izvaja naloge pristojne regionalne razvojne agencije za Pomursko regijo po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Te naloge se izvajajo v sodelovanju z območnimi razvojnimi agencijami in so povezane z izvajanjem zakona. Ker območje izvajanja zakona zajema celovito območje Prlekije in Prekmurja, spadajo v okvir aktivnosti RRA Mura tudi občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

V pogodbi³¹ med SVLR/MGRT in RRA Mura so opredeljene naloge strokovne, tehnične in organizacijske podpore ter koordinacije pri izvajanju Zakona.

²⁷ Glej **Navodilo (2011b)**.

²⁸ Glej **Uradni list RS, št. 20/2011**.

²⁹ Glej **Sklep SVLR (2011)**.

³⁰ Glej **Navodilo (2012)**.

³¹ Glej **Pogodba RRA MURA (2009)** in Dodatek št. 1, Dodatek št. 2, Dodatek št. 3 in Dodatek št. 4 (2011, 2012, 2013 in 2014).

V skladu s Šesto spremembo Programa Pomurje 2015 je bil v letu 2014 sklenjen Dodatek št. 4³² k osnovni pogodbi med SVLR/MGRT in RRA Muro, ki je opredelil nekatere nove naloge. Skupne naloge iz pogodbe so sledeče:

- usklajevanje dejavnosti ministrstev v Pomurski regiji za učinkovito rabo razpoložljivih razvojnih sredstev v skladu z letnim načrtom aktivnosti, ki ga pripravi RRA, potrdi pa ministrstvo,
- priprava, usklajevanje in izvajanje ključnih regijskih projektov v Pomurski regiji, v skladu z letnim načrtom aktivnosti, ki ga pripravi RRA, potrdi pa ministrstvo,
- izvajanje komunikacijske strategije ter načrta obveščanja in ozaveščanja javnosti o zakonu in posameznih ukrepih zakona, na podlagi letnega načrta aktivnosti, ki ga pripravi RRA, potrdi pa ministrstvo,
- izvajanje načrta privabljanja investicij v regijo, na podlagi letnega načrta, ki ga pripravi RRA, potrdi pa ministrstvo,
- priprava polletnih in letnih poročil o izvajanju zakona za obravnavo na vladi, v sodelovanju z ministrstvom,
- priprava predlogov sprememb Programa in sodelovanje pri pripravi sprememb Programa,
- informiranje potencialnih prijaviteljev o javnih razpisih v okviru izvajanja Programa, v sodelovanju z območnimi razvojnimi agencijami,
- informiranje prijaviteljev pri uveljavljanju davčnih olajšav za investicije in o spodbudah za zaposlovanje,
- priprava in izvajanje posameznih javnih razpisov skladno s Programom, ki jih potrdi ministrstvo,
- sodelovanje pri pripravi razpisnih dokumentacij in delu strokovnih komisij pri izvajanju javnih razpisov skladno s Programom po nalogu ministrstva,
- spremljanje in izvajanje nadzora ter poročanje nad izpolnjevanjem nalog po sklenjenih pogodbah med prejemniki sredstev in ministrstvom, na podlagi letnega načrta aktivnosti nadzora, ki ga pripravi RRA v sodelovanju s skrbniki pogodb, potrdi pa ministrstvo,
- vzdrževanje vseh evidenc v zvezi z izvajanjem Pogodbe in Programa,
- izvajanje drugih nalog po nalogu ministrstva v zvezi z izvajanjem Programa.

RRA Mura za svoje aktivnosti v okviru izvajanja zakona trikrat na leto izstavlja zahtevek za izplačilo in sicer: 15. marca, 15. julija in 15. novembra. RRA Mura je v letu 2014 izstavila tri zahtevke in prejela plačilo v višini **149.261,20 EUR**³³.

³² Z dne 10.9.2014.

³³ Glej **RRA MURA (2014)**.

4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona

Zakon je razdeljen na štiri ukrepe, pri čemer predstavlja prvi ukrep »**Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2015**« **najpomembnejši člen razvojnega prestrukturiranja regije**. Drugi in tretji ukrep sta »fiskalna« ukrepa, saj gre za spodbude za zaposlovanje podjetij ter investicijske olajšave. Četrty ukrep predstavlja sklop programov in projektov iz naslova kohezijske politike.

Pri opredeljevanju in izvajanju ukrepov razvojne podpore zakon predvideva, da se upoštevajo zlasti dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve Pomurske regije, kot so: geotermalna energija in drugi obnovljivi viri energije, trajnostno in konkurenčno kmetijstvo ter agroživilstvo, turizem. Ukrepi razvojne podpore se izvajajo v skladu s pravili o uporabi sredstev evropske kohezijske politike, pravili evropske politike razvoja podeželja in pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz programov evropske kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja se zagotavlja z neposredno potrditvijo regijskih projektov, ki so vključeni v operativne programe, s strani organa upravljanja, v skladu s pravili kohezijske politike ter z dodatnimi merili za izbor projektov iz Pomurske regije v javnih razpisih, na osnovi uredbe iz 10. člena tega zakona.

Pri izvajanju ukrepov razvojne podpore se upoštevajo tudi specifične potrebe narodnostno mešanega območja regije, predvsem z vidika ustvarjanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti in slovenske narodne skupnosti v Porabju.

4.1. Program POMURJE 2015

Program POMURJE 2015 se je začel izvajati ob sprejemu v začetku februarja 2010 in se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.

4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015

V začetku februarja 2010 je Vlada RS sprejela Program POMURJE 2015 in s tem se je lahko začelo izvajanje posameznih instrumentov Programa. V letu 2011 je Vlada RS na svojih sejah sprejela dve spremembi Programa POMURJE. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**³⁴. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela

³⁴ Glej Sklep Vlade (2011).

Tretjo spremembo programa POMURJE 2015³⁵. Dne **29. marca 2012** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015³⁶**, dne **13. marca 2013** pa **Peto spremembo Programa Pomurje 2015³⁷**. **Šesto spremembo Programa Pomurje 2015³⁸** je Vlada RS na svoji seji sprejela dne **24. aprila 2014**.

V nadaljevanju je prikazano stanje o izvajanju vsakega od petih instrumentov Programa POMURJE 2015 v obdobju leta 2014.

4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest

Instrument predstavlja najbolj vidno in s tem tudi v javnosti najbolj z naklonjenostjo sprejeto aktivnost zakona. V okviru prvega instrumenta, Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, je bil v letu 2014 izveden:

- **Šesti javni razpis³⁹ za sofinanciranje začetnih investicij v podjetjih (6. JR)**, objavljenem v *Uradnem listu RS št. 18/2014 z dne 14. 03. 2014*.

Izvedba Šestega javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 -2015

Šesti javni razpis za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je bil objavljenem v **Uradnem listu RS št. 18/2014 dne 14.3.2014**. Okvirna višina sofinanciranja posameznega projekta je znašala najmanj 10.000 EUR in največ 500.000 EUR. Razpisana so bila sredstva **za leto 2014 v skupni višini 3.891.016 EUR in za leto 2015 5.137.348 EUR**. Rok za oddajo vlog je bil **4.4.2014**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje investicij v osnovna sredstva pri postavitvi novega proizvodnega obrata, širitvi obstoječega obrata ali začetku nove dejavnosti, ki pomeni temeljito spremembo proizvoda ali proizvodnega procesa v obstoječem proizvodnem obratu (s pomočjo racionalizacije, diverzifikacije ali modernizacije) ter ustvarjanje novih delovnih mest povezanih z začetno investicijo, na območju izvajanja zakona. Upravičeni stroški po tem javnem razpisu so bili nakup strojev in opreme, nakup nematerialnih naložb, ki pomenijo prenos tehnologije z nakupom patentiranih pravic, licenc, know-howa in nepatentiranega tehničnega znanja, pod pogojem, da se uporabljajo na območju izvajanja zakona, gradbena dela ter nakup objektov ali zemljišč.

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RRA Mura. Morebitni prijavitelji so prejeli izključno pisne informacije (odgovore na vprašanja), ki so bile objavljene na spletni strani MGRT.

³⁵ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

³⁶ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

³⁷ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

³⁸ Glej **Sklep Vlade (2014)**.

³⁹ Glej **Šesti javni razpis (2014)**.

Na javni razpis je prispelo 89 vlog. Po pregledu in dopolnitvi vlog, je bilo na osnovi razpisnih meril in razpisanih sredstev izbranih 43 projektov začetnih investicij. Sedem upravičencev je odstopilo od podpisa pogodbe oz. projekta. Tako je v izvajanju 36 izbranih projektov začetne investicije, ki bodo skupaj ustvarili **93 novih delovnih mest**.

Tabela 1: Število projektov v izvajanju v okviru 6. javnega razpisa Instrumenta 1 ter vrednost odobrenih nepovratnih sredstev po sedežu prijavitelja – po občinah in upravnih enotah

Sedež vlagatelja	Število projektov v izvajanju	Skupna vrednost projektov z DDV, v EUR	Zaprošeno sofinanciranje 2014 in 2015, v EUR skupaj
Črenšovci	4	1.538.082,03	688.442,95
Lendava	3	838.173,16	339.720,96
Turnišče	1	601.338,00	246.450,00
UE Lendava	8	2.977.593,19	1.274.613,91
Sveti Jurij	1	21.399,46	10.216,95
Radenci	1	177.822,39	72.878,03
UE Gornja Radgona	2	199.221,85	83.094,98
Beltinci	5	449.722,25	198.717,21
Grad	1	334.812,16	137.218,10
Murska Sobota	4	1.683.940,98	592.642,27
Moravske toplice	2	1.549.284,76	624.609,84
Puconci	1	327.600,00	163.800,00
Rogašovci	2	191.092,13	78.570,71
Tišina	1	193.614,00	79.350,00
UE M.Sobota	16	4.730.066,28	1.874.908,13
Ljutomer	5	733.063,12	318.273,25
Križevci	1	166.359,88	71.854,34
Veržej	1	246.664,26	101.091,91
UE Ljutomer	7	1.146.087,26	491.219,50
Celje	1	1.532.739,68	500.000,00
Kostanjevaica na Krki	1	30.769,17	10.088,25
Ljubljana	1	318.149,56	78.233,49
Skupaj	36	10.934.626,99	4.312.158,26

Vir: Analiza 6. javnega razpisa, RRA Mura (2015).

V letu 2014 je bilo dejansko izplačanih sredstev **2.677.883,50 EUR**, kar predstavlja 97,71 % odobrenih sredstev oz. 68,82% razpisanih sredstev v letu 2014 iz naslova šestega javnega razpisa.

V skladu s pogoji javnega razpisa so se na javni razpis lahko prijavile vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so na dan oddaje vloge na predmetni razpis bile registrirane vsaj 18 mesecev po ZGD⁴⁰), razen pravnih oseb v javni lasti.

⁴⁰ Glej Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – ZGD-1-UPB3, z vsemi spremembami).

Analiza doseženega na šestih razpisih

Projekti se financirajo iz proračunske postavke 9606 – Razvoj Pomurja. Skupaj se sofinancira **186 projektov** začetnih investicij (67 iz prvega JR, 24. iz drugega JR, 19 iz tretjega JR, 22 iz četrtega JR, 18 iz petega JR in 36 iz šestega JR).

Po odobritvi projektov in pred podpisom (ali pa po podpisu) pogodb je prišlo do skupaj **27 odstopov od pogodb**, in sicer:

- od skupaj odobrenih 70 projektov po prvem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika (dodatno k tistemu, ki je odstopil pred podpisom pogodbe), od dveh pogodb je odstopila SVLR ob prejetju zahtevka za izplačilo, ker se projekta začetne investicije nista izvajala v skladu z navedbami v vlogi in določili javnega razpisa; v izvajanju je 67 projektov, 321 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 30 projektov po drugem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe šest prejemnikov; v izvajanju je 24 projektov, 66 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po tretjem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodb pet prejemnikov; v izvajanju je 19 projektov, 56 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po četrtem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika; v izvajanju je 22 projektov, 120 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 22 projektov po petem javnem razpisu so odstopili od izvajanja pogodbe štirje prejemniki; v izvajanju je 18 projektov, 91 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 43 projektov po šestem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe sedem prejemnikov; v izvajanju je 36 projektov, 93 delovnih mest po pogodbah.

V letu 2014 so bila izplačana še nepovratna sredstva za sofinanciranje 18 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi **petega javnega razpisa** (Uradni list RS, št. 22/2013 z dne 15.3.2013), **skupaj v višini 1.229.590,59 EUR.**

V letu 2014 so bila izplačana nepovratna sredstva za sofinanciranje 36 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi **šestega javnega razpisa**, **skupaj v višini 2.677.883,50 EUR.**

V letu 2014 so bila tako izplačana nepovratna sredstva na osnovi petega in šestega javnega razpisa v skupni višini 3.907.474,09 EUR.

Na podlagi 186 sklenjenih pogodb o sofinanciranju projektov in javnih razpisov morajo prejemniki sredstev v roku 3 let (mala podjetja) oz. 5 let (velika podjetja) ustvariti 747 predvidenih delovnih mest. Iz navedenega sledi, da je bilo za posamezno delovno mesto izplačanih v povprečju 22.306,65 EUR.⁴¹

Seznam odobrenih projektov iz vseh javnih razpisov je v prilogi Poročila.

⁴¹ V letu 2010 je bilo skupaj izplačanih sredstev v višini 3.563.310,88 EUR, v letu 2011 3.179.971,37 EUR, v letu 2012 3.368.523,85 EUR, v letu 2013 2.650.211,94 EUR in v letu 2014 3.901.048,32 EUR.

Tabela 2: javni razpisi – razpisana in odobrena sredstva, projekti v izvajanju, izplačila 2013 -2014.

	2013	2014	Skupaj
Razpisano prvi javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano drugi javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano tretji javni razpis, EUR	0	0	0
Razpisano četrti javni razpis, EUR	2.250.000,00	0	0
Razpisano peti javni razpis, EUR	1.556.000,00	3.744.000,00	5.300.000,00
Razpisano šesti javni razpis, EUR	0	3.891.000,00	3.891.000,00
Razpisano skupaj, EUR	3.806.000,00	7.635.000,00	9.191.000,00
Odobreno, EUR			
V izvajanju po odstopih in prerazporeditvah, EUR	3.422.804,64	5.663.516,47	9.086.321,11
Izplačano prvi javni razpis, EUR	0	0	0
Izplačano drugi javni razpis, EUR	0	0	0
Izplačano tretji javni razpis, EUR	0	0	0
Izplačano četrti javni razpis, EUR	1.549.961,26	0	1.549.961,26
Izplačano peti javni razpis, EUR	1.100.250,68	1.229.590,59	2.329.841,27
Izplačano šesti javni razpis, EUR	0	2.677.883,50	2.677.883,50
Izplačano skupaj Instrument 1, EUR	2.650.211,94	3.907.474,09	6.557.686,03
Delež izplačil od razpisanih sredstev, EUR	69,63%	51,18%	71,35%
Delež izplačil - projekti v izvajanju, EUR	77,43%	68,99%	72,17%

Vir: MGRT in RRA Mura (2013, 2014, 2015)

Iz zgornje **Tabele št. 2** izhaja, da je znašala realizacija izplačil v letu 2013 in 2014 71,35% glede na razpisana sredstva in 72,17% glede na odobrena sredstva za projekte v izvajanju.

Izvedba javnega razpisa za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (GRNPS) v letu 2012

V letu 2012 je bil objavljen Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (Uradni list RS št. 47/2012 dne 22.6.2012). Maksimalna višina odobritve nepovratnih sredstev je znašala 30% od skupno zaprosenih sredstev (posojila in nepovratna sredstva). Razpisana so bila nepovratna sredstva za leto 2012 v skupni višini **950.000 EUR**, od tega je bilo za sofinanciranje začetnih investicij namenjenih **900.000 EUR**, za subvencijo obrestne mere pa **50.000 EUR**.

V letih 2013 in 2014 so razpisana nepovratna sredstva namenjena za subvencioniranje obrestne mere, in sicer **54.000 EUR v letu 2013** in **33.000 EUR v letu 2014**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih s sedežem dejavnosti na območju izvajanja zakona, in ki so v postopku pridobila garancijo za bančne kredite, ki jo je na podlagi javnega razpisa⁴² podelila Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o. v sodelovanju z določenimi bankami.

⁴² Glej Javni razpis za dolgoročne kredite ter garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v letu 2011 in 2012 (2011).

Cilj razpisa je bil spodbuditi podjetja k začetnim investicijam, ki prinašajo višjo dodano vrednost na zaposlenega in spodbujajo zaposlovanje.

V okviru razpisa je bilo realiziranih **32 projektov**. Največ projektov so prijavi prijavitelji s sedežem na območju upravne enote Gornja Radgona (34%), po številu prejetih vlog je sledila upravna enota Murska Sobota (25%), upravna enota Ljutomer (22 %) ter upravna enota Lendava (13 %). Najmanj vlog (6 %) je bilo posredovanih iz upravne enote Ormož. Prijavitelji so zaprosili za skupno 769.742,69 EUR nepovratnih sredstev in skupno 33.713,13 EUR subvencioniranja obrestne mere v letih 2012-2014. Skupaj bo ustvarjenih **52 delovnih mest**.

V letu 2012 je bilo izplačanih skupaj **769.613,08 EUR** nepovratnih sredstev, subvencija obrestne mere za obdobje oktober-december 2012 pa le obračunana in izplačana v letu 2013 v višini 4.576,32 EUR.

V letu 2013 je bila za obračunsko obdobje januar – september izplačana subvencija obrestne mere v višini 12.396,90 EUR. Subvencija obrestne mere za obračunsko obdobje oktober – december 2013 je bila izplačana v letu 2014 in znaša 3.722,15 EUR.

V letu 2014 je bila za obračunsko obdobje januar – september izplačana subvencija obrestne mere v višini 7.443,07 EUR. Subvencija obrestne mere za obračunsko obdobje oktober – december 2014 ni bila izplačana.

Izkušnje priprave in izvedbe javnih razpisov v okviru **prvega instrumenta** se bodo upoštevale pri objavi naslednjih razpisov.

4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov

S tem instrumentom se bodo spodbujale zaposlitve diplomantov in ustrezno prekvalificiranje delovne sile v Pomurski regiji in usposabljanja za nove izzive, s čimer se bodo povečale možnosti za novo zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest za visoko izobražen kader.

Instrument je sestavljen iz dveh sestavnih delov:

1. Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij;
2. Spodbujanje samostojne poslovne kariere poti in podjetniškega potenciala v Pomurski regiji.

V okviru izvajanja **instrumenta 2** so se v **letu 2014** izvajale sledeče aktivnosti, in sicer:

1. Projektno sofinanciranje vključevanja diplomantov v delo na razvojnih projektih podjetij

V okviru prvega dela instrumenta je v skladu s Šesto spremembo programa Pomurje 2015, v mesecu aprilu 2014, prišlo do nekaterih vsebinskih sprememb instrumenta, da bi omogočili večji odziv podjetij in diplomantov na predlagani razpis. Pripravljen je bil **načrt izvajanja aktivnosti v letu 2014**. MGRT je pripravilo prvi **osnutek javnega razpisa** za vključevanje diplomantov v delo na inovativnih projektih, ki ga je v sodelovanju z ministrstvom, RRA Mura nato vsebinsko dokončala. V sodelovanju z MGRT je RRA Mura v mesecu septembru prav tako pripravila Vlogo za neposredno potrditev

operacije, vendar so bile nadaljnje aktivnosti zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu ustavljene.

2. spodbujanje samostojne poslovne karijerne poti in podjetniškega potenciala v Pomurski regiji

V letu 2014 je bil pripravljen osnutek izvedbe razpisa za spodbujanje samostojne poslovne karijerne poti in podjetniškega potenciala, opravljen sestanek Pomurskega tehnološkega parka z RRA Muro in Slovenskim podjetniškim skladom, vendar do realizacije ni prišlo zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu.

4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva

Namen instrumenta je spodbuditi in podpreti razvoj podjetniških zamisli v socialnem podjetništvu, spodbujati sodelovanje ljudi in prostovoljsko delo, krepiti družbeno solidarnost in kohezijo, krepiti inovativno sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavljati dodatno ponudbo proizvodov in storitev, ki so v javnem interesu, razvijati nove možnosti zaposlovanja, zagotavljati dodatna delovna mesta ter socialno integracijo in poklicno reintegracijo najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, v Pomurski regiji.

Cilji je povečati podjetniško dejavnost v regiji na področju socialne (družbeno odgovorne) ekonomije, predvsem na področjih konkurenčnih prednosti regije, povečati socialno vključenost in zaposlenost prebivalstva.

Državni zbor RS je na seji 7. marca 2011 sprejel Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP), ki je stopil v veljavo 1.1.2012. V letu 2012 je bila na podlagi zakona sprejeta tudi Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila te dejavnosti⁴³ ter »odprta« evidenca socialnih podjetij, ki jo vodi pristojno MDDSZ. V evidenci je bilo konec leta 2013 zavedenih 25 socialnih podjetij s kratico so.p.. Meseca junija 2013 je Vlada sprejela (drugi) sklep o imenovanju članov v Svet za socialno podjetništvo⁴⁴, ustanovljen meseca septembra 2011, ki je pristojen za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Svet za socialno podjetništvo je Strategijo razvoja socialnega podjetništva potrdil dne 27.6.2013, Vlada RS pa jo je sprejela dne 25.7.2013. V mesecu aprilu 2013 je bil prav tako sprejet Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij. V mesecu juniju 2014 je bila sprejeta Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva⁴⁵, ki je razširila nabor dejavnosti. V letu 2014 je MDDSZ v sodelovanju z ministrstvi, pristojnimi za področja dejavnosti socialnega podjetništva, pripravilo Program ukrepov 2014-2015 za izvajanje strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Od 1.1.2015 dalje spada socialno podjetništvo pod pristojnost MGRT.

Kljub sprejemu strateških in uveljavitvi izvedbenih dokumentov, pa še niso rešena vsa vprašanja, povezana z izvajanjem projektov socialnega podjetništva (npr. finančne spodbude).

⁴³ Glej **Uradni list RS**, št. 54/2012.

⁴⁴ Glej **Sklep Vlade** (2012 in 2013).

⁴⁵ Glej **Uradni list RS**, št. 45/2014.

Javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji je bil ponovno objavljen v **Uradnem listu RS, št. 98/2013 dne 29.11.2013**. Razpisana so bila sredstva za dvoletno obdobje (skupaj 1.200.000 EUR); **za leti 2014 in 2015, 600.000 EUR za posamezno leto**. Rok za oddajo vlog je bil **10.1.2014**.

Namen javnega razpisa je bil spodbuditev in podpora razvoju podjetniških zamisli v socialnem podjetništvu, zagotovitev novih delovnih mest in izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva v Pomurski regiji. Cilj razpisa je bil povečanje podjetniške dejavnosti na področju socialne ekonomije, predvsem na področjih konkurenčne prednosti regije ter povečanje socialne vključenosti in zaposlenosti prebivalstva v regiji.

Upravičeni stroški so bili: stroški dela zaposlenih iz ranljivih ciljnih skupin in stroški nakupa strojev in opreme, potrebnih za opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva, do 50% vseh upravičenih stroškov.

Upravičenci so bili registrirana socialna podjetja po Zakonu o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/2011 – ZsocP).

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RRA Mura. RRA Mura je opravljala naloge kontaktne točke, t.i. prvi stik s potencialnimi prijavitelji in sodelovala z MGRT. Potencialni prijavitelji so na vprašanja prejeli pisne odgovore, objavljene na spletni strani MGRT.

Na javni razpis je prispelo 12 vlog, od tega je bilo 6 vlog zavrženih zaradi neizpolnjevanja formalnih pogojev in 5 vlog zavrnjenih zaradi vsebinskih razlogov. Odobrena je bila **ena vloga** oz. projekt v skupni višini **77.237,00 EUR**, od tega v letu 2014 45.037,00 EUR in 32.200,00 EUR v letu 2015. Pogodba s prejemnikom sredstev je bila podpisana v mesecu oktobru. Prejemnik se je s pogodbo zavezal zaposliti tri osebe iz ranljive ciljne skupine v času trajanja projekta. V letu 2014 izplačil ni bilo. Prvi zahtevek v višini **19.765,75 EUR** bo izplačan v letu 2015.

V mesecu maju je bila v sodelovanju RRA Mure, MDDSZ in MGRT v Pomurju organizirana **delavnica na temo socialnega podjetništva**, v okviru katere so bili podrobneje predstavljeni tudi rezultati in najpogostejše napake predmetnega javnega razpisa.

Za koordinacijo aktivnosti socialnega podjetništva v Pomurju, skrbi RRA Mura v okviru svojih rednih aktivnosti.

4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije

Privabljanje investicij v Pomursko regijo je eden od ključnih srednjeročnih ciljev Programa POMURJE 2015.

Cilj instrumenta je promocija same regije, biti prepoznavna tako navzven kot navznoter (znotraj same regije in Slovenije). K investiranju v regiji je potrebno poleg promoviranja in informiranja domačih podjetnikov pritegniti tudi podjetnike od drugod. Dejavnosti vključujejo t.i. »branding« regije. Med drugim bodo izbrane »ciljne regije« in ciljni sektorji, kamor bi pomurska podjetja

usmerjala svoje delovanje, hkrati pa bodo izbrana »ciljna podjetja« v izbranih »ciljnih regijah«, ki bi bila primerna, da investirajo v Pomursko regijo.

Instrument se izvaja na dva načina:

- 1. z izvajanjem komunikacijske strategije ter načrta obveščanja in ozaveščanja javnosti o zakonu in posameznih ukrepih zakona**
- 2. z izvajanjem načrta privabljanja investicij v regijo**

Aktivnosti privabljanja investicij v regijo izvaja RRA Mura po obstoječi pogodbi o opravljanju nalog zakona med SVLR/MGRT in RRA in predstavlja osrednjo točko za usmerjanje in pomoč investitorjem pri realizaciji njihovih investicij v Pomurski regiji.

Izvedene aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije v letu 2014 so sledeče:

Aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije, je tudi v letu 2014 izvajala RRA Mura. V okviru svojega rednega delovanja je sodelovala s 4 **potencialnimi tujimi investitorji** s sledečih področij:

- proizvodnja opreme za avtodome,
- gradbena industrija,
- informacijska tehnologija,
- kovinsko predelovalna industrija.

Potencialni tuji investitorji v letu 2014 so bili iz različnih držav: Švice, Italije in Nemčije. Število potencialnih tujih investitorjev se je v letu 2014 zmanjšalo zaradi poslabšanega ugleda Slovenije kot lokacije za tuje investitorje in dejstva, da SPIRIT Slovenija ni objavila razpisov za tuje investitorje in s tem ni bilo spodbud za njih.

RRA Mura je izvajala tudi ostale aktivnosti na področju privabljanja TNI v Pomurje, in sicer:

- Priprava **»ponudbe regije«** potencialnim tujim investitorjem: nabor zemljišč in objektov, ki so primerni za potencialne tuje investitorje;
- Udeležba na **mednarodnih sejnih**: MIPIM Cannes (Francija), The great British business show London (Anglija), Expo Real Munchen (Nemčija), Svet Evrope Strassbourg (Francija), International trade expo Liverpool (Velika Britanija), World FDI forum Philadelphia (ZDA), FDI Summit Ljubljana;
- Priprava **promocijskega filma** za potrebe promocije Pomurja, ki se je začela v letu 2013 in se zaključila v letu 2014;
- Popolna prenova spletne strani www.investpomurje.eu za potrebe promocije Pomurja, ki se je začela v letu 2013 in se zaključila v letu 2014;
- Ažuriranje in ponatis **»Kataloga pomurskega gospodarstva«**. Katalog vsebuje vse osnovne informacije o Pomurju kot lokaciji za tuje investitorje, podporne organizacije, institucije in kratko predstavitev najpomembnejših podjetij iz Pomurja. S katalogom želimo intenzivirati aktivnost spodbujanja internacionalizacije pomurskih podjetij. V katalog smo v ponatisu dodali nova podjetja, ki so izrazila interes za to. Dosegljiv je v pisni obliki in spletni strani.

Zaradi manjšega interesa potencialnih tujih investitorjev za investiranje v Sloveniji in posledično v Pomurju smo se v letu 2014 usmerili na aktivnosti spodbujanja internacionalizacije pomurskega gospodarstva. V okviru teh aktivnosti smo organizirali dogodek **»SEE MEET Pomurje 2014«**, ki je bil zelo uspešen, saj smo v Radencih gostili 104 podjetij iz 10 držav. Namen dogodka je bil ustvariti

platformo za podjetja iz Pomurja in tudi od drugod za srečanje in »ena na ena« razgovore po 25 minut. Skupaj je bilo izvedenih 1.326 sestankov. Zaradi zelo pozitivne ocene udeležencev smo se odločili, da dogodek organiziramo tudi v letu 2015. V času promocije dogodka »SEE MEET Pomurje 2014« smo pri vseh potencialnih vodjih delegacij izvajali tudi promocijo Pomurja v smislu privabljanja TNI.

V okviru spodbujanja internacionalizacije smo sodelovali tudi na Zagorskem gospodarskem zboru v Krapini (Hrvaška), kjer sta Gospodarski zbornici Krapina in Pomurje podpisali tudi sporazum o sodelovanju. Sodelovanje smo krepili tudi z Britansko gospodarsko zbornico v Sloveniji in predstavništvom Avstrijske gospodarske zbornice v Sloveniji.

V Tabeli so prikazani podatki o tujih neposrednih investicijah v Pomurski regiji v obdobju 2008-2014⁴⁶.

Tabela 3: Spodbujanje tujih neposrednih investicij v Pomurski regiji 2008-2014, stanje 31.12.2014

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.14	Status zaključen / odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2008	4.750.000	1.338.750	170	170 na projektu (203 vseh v podjetju)	zaključen
XAL Lighting GmbH	Svetila	2008	1.410.490	286.875	51	51 na projektu (83 vseh v podjetju)	zaključen
Komptech GmbH	Predelovalna dejavnost	2008	2.765.000	262.500	50	50 na projektu (262 vseh v podjetju)	odprt
XAL Lighting GmbH	Svetila	2009	2.577.200	630.000	100	50 na projektu (121 vseh v podjetju)	odprt
Carthago AG	Avtomobilska industrija	2010	2.800.000	840.000	110	110 na projektu (427 vseh v podjetju)	zaključen
Lukos Agro Group	Distribucija	2010	1.025.000	238.750	10	5 na projektu	odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2011	3.600.000	1.080.000	125	203 vseh v podjetju	Podjetje je odstopilo od pogodbe in vrnilo sredstva
XAL Lighting GmbH	Zunanje pohištvo	2011	1.050.000	210.000	25	4 na projektu (121 vseh v podjetju)	odprt

⁴⁶ V letu 2014 objave javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v RS ni bilo.

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.14	Status zaključen / odprt
UBA d.o.o.	Raziskave in razvoj	2011	865.000	479.925	20	1	odprt
XAL GmbH	Svetila	2012	2.000.000	297.500	25	5 na projektu (121 vseh v podjetju)	odprt
Carthago GmbH	Avtomobilska industrija	2012	4.000.000	672.000	80	80 na projektu (427 vseh v podjetju)	zaključen
Elrad International	Elektronika	2013	1.424.599	272.266	27	27 na projektu (324 vseh v podjetju)	odprt
SKUPAJ			30.551.289	6.977.080	856	553	

Vir: RRA MURA, SPIRIT Slovenija (2015).

4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji

Podpora pri pripravi projektov je tisti instrument Programa POMURJE 2015, s katerim se želi poseči v prestrukturiranje formalnih in neformalnih institucij v regiji. **Cilj instrumenta** je vzpostaviti razvojno infrastrukturo (vsebinsko in funkcionalno v celoto povezati podporno okolje regije), ki bo sposobna razvijati programe in vsebine razvoja regije in bo sposobna pravočasno reagirati na spremembe v okolju s pravočasnim prepoznavanjem izzivov in problemov regije kot celote.

Instrument sestavljajo trije sestavni deli:

1. Priprava novih in spremljanje obstoječih regijskih razvojnih projektov

Aktivnosti podpore pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov regije, je v letu 2014 izvajala RRA Mura.

V mesecu maju je bila na pobudo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v sodelovanju z regijskimi institucijami, RRA Muro, Mestno občino Murska Sobota, KGZ Zavodom Murska Sobota in Centrom za zdravje in razvoj Murska Sobota, v Murski Soboti izvedena **11. regijska delavnica** na temo »Uveljavitev načela kratkih verig v sistemu javnega naročanja hrane in živil v javnih zavodih«. Na konferenci so bile predstavljene smernice za naročanje hrane v javnih zavodih, zmožnosti dobave hrane in živil ter primeri dobrih praks, kjer se izvaja lokalna oskrba.

V okviru vsebinskega sklopa **Vzpostavitev razvojnega partnerstva v regiji**, je bilo v letu 2014 izvedeno srečanje *Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju*, ki so se ga v mesecu **decembru 2014** udeležile regijske (razvojne) institucije.

Glavna tema srečanja **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju dne 19.12.2014**⁴⁷ je bila aktualizacija skupnih stališč regije v luči izvajanja programa Pomurje 2015 (prevsem v okviru instrumenta 1, spodbujanje začetnih investicij in ustvarjanja novih delovnih mest). Prisotni so bili prav tako seznanjeni s Četrtnim letnim poročilom o izvajanju ukrepov zakona v letu 2013 in njegovo obravnavo na pristojnih organih RS ter s podrobnejšo predstavitev aktivnosti promocije regije (instrument 4, program Pomurje 2015).

Iz naslova Instrumenta 5 se v skladu s peto Spremembo Programa Pomurje 2015⁴⁸ pokrivajo tudi stroški RRA Mure za **samostojno opravljanje nalog** zakona v skladu s pogodbo med SVLR/MGRT in RRA Muro. V Letu 2014 je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo odobrilo RRA Mura tri vmesna poročila ter potrdilo zahteve v skupni višini **149.261,20 EUR**.

2. Delovanje regijskega kadrovskega centra

Namen projekta je podpora delovanju sistema celovitega spremljanja in usmerjanja kariernega razvoja človeških virov v regiji.

Prvi osnutek projektne naloge za vzpostavitev in delovanje regijskega kadrovskega centra je bil pripravljen v letu 2011 ter nadgrajen v letu 2012, pod naslovom »Center za razvoj kadrov in podporo uresničevanju razvojne specializacije Pomurske regije«, v sodelovanju RRA Mure z Območno službo ZRSZ M. Sobota, Medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC) in Pomursko gospodarsko zbornico. Projektna naloga je bila prav tako v letu 2012 predstavljena na Strateškem razvojnem srečanju regijskih institucij dne 20. decembra 2012 v Murski Soboti.

V letu 2013 je sledilo več sestankov RRA Mura s predstavniki Pomurske gospodarske zbornice, ZRSZ Območne službe M. Sobota in Medpodjetniškega izobraževalnega centra na temo priprave ustrezne vsebine projekta »Regijski kadrovskega center«. Projektni partnerji so se dogovorili, da vodenje projekta prevzame RRA Mura, ki pripravi tudi vso potrebno dokumentacijo za začetek izvajanja projekta. V mesecu septembru 2013 je bil z MGRT sprejet dogovor, da projektni partnerji oz. v njihovem imenu RRA Mura, pripravijo projektno dokumentacijo, v kateri bi opisali vse potrebne elemente izvajanja projekta, skupaj s finančno opredelitvijo. RRA Mura je projektno dokumentacijo pripravila in poslala na MGRT v konzultacijo konec novembra 2013.

V letu 2014 je prišlo do nekaterih tehničnih sprememb predloga izvajanja instrumenta, ki so bile vnesene v Program Pomurje. V sodelovanju z MGRT je bila pripravljena tudi projektna dokumentacija za izvajanje projekta »Regijski kadrovskega center«, ki bi ga izvajala RRA Mura v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico, regijskim MIC in območno službo Zavoda RS za zaposlovanje. Pripravljen je bil načrt izvajanja aktivnosti v letu 2014. Projekt se zaradi svoje kompleksnosti ni izvedel. Delovanje regijskega kadrovskega centra je treba trajno umestiti med podporne institucije v regiji, kar zahteva nekaj več časa. Poleg tega bi se projekt moral začeti izvajati v jesenskih mesecih, kar pa zaradi zapiranja proračuna, časovno ni bilo več izvedljivo.

⁴⁷ Glej **Zapisnik strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju z zaključki (2014)**.

⁴⁸ Potrditev na Vladi RS dne 13.3.2013.

3. Podpora razvoju podjetniške aktivnosti novo nastajajočim inovativnim podjetjem v regiji

Namen podpore je zagotavljanje učinkovitega podpornega okolja za podjetništvo ter nastajanje in razvoj novih inovativnih podjetij.

V okviru instrumenta 5 se je nameravalo podpreti določene aktivnosti preko Pomurskega tehnološkega parka (upravičenec v tem delu instrumenta) za izvajanje aktivnosti podpore razvoju podjetniške aktivnosti. V ta namen je bil pripravljen osnutek pogodbe med MGRT in PTP, vendar se nadaljnje aktivnosti zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu niso izvedle. Aktivnosti iz omenjene pogodbe v okviru Instrumenta 5 so komplementarne aktivnostim iz Instrumenta 2. Del aktivnosti v okviru instrumenta 2 se je zaradi pomanjkanja sredstev v državnem proračunu začel izvajati šele v letu 2015, preko javnega razpisa Slovenskega podjetniškega sklada (podrobneje v točki 5.1.2.1).

4.2 Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje

V zvezi z davčnimi spodbudami bodo podatki za leto 2014 vključeni v letno poročilo za leto 2015. V tem poročilu so navedeni podatki, ki se nanašajo na leto 2013, ki pa jih zaradi časovnega zamika še ni bilo v letnem poročilu za 2013. **Podlaga za izvajanje tega ukrepa je objava Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015** v Uradnem listu RS, št. 3/2010 z dne 15. januarja 2010 (prva sprememba uredbe je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 31/2013 z dne 15. aprila 2013), na podlagi katere se je pripravil **Priročnik za uporabo Uredbe**⁴⁹. Z dnem uveljavitve (23. december 2014) **Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje** je prenehala veljati Uredba o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

Svetovanje v zvezi z Uredbo izvajajo naslednje institucije: RRA MURA, DURS/FURS, ZRSZ.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Davčna uprava RS oz. Finančna uprava RS v letu 2014 izvedla še naslednje aktivnosti:

- izvajala informiranje davčnih zavezancev na podlagi telefonskih vprašanj, povezanih z davčnimi olajšavami za zaposlovanje in investiranje po zakonu in odgovorila na 100 vprašanj zavezancev;
- sodelovala pri pripravi četrtega letnega poročila o izvajanju ukrepov ZRPPR1015 za leto 2013;
- analizirala podatke in pripravila informacijo o koriščenju davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje ZRPPR1015, takoj po prejemu davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2013;
- izvajala naknadni nadzor nad upravičenostjo koriščenja navedenih davčnih olajšav pri posameznih zavezancih. Izvedenih je bilo 50 naknadnih nadzorov navedenih davčnih olajšav (nadzor obračuna davka, v enem primeru davčni inšpekcijski nadzor). Ugotovljeno je bilo za cca. 180 tisoč EUR premalo obračunanage davka zaradi neupravičenega koriščenja davčnih

⁴⁹ Glej **Priročnik (2010)**.

olajšav za investiranje. Vsebinsko so se nepravilnosti nanašale na uveljavljanje davčne olajšave s strani zavezanca, ki sodi v sektor transporta, na preseganje maksimalno dovoljene višine po pravilih državne pomoči, zaradi koriščenja davčne olajšave in prejema nepovratnih sredstev, na uveljavljanje davčne olajšave za sredstvo, za katero ni mogoče uveljavljati davčne olajšave ter na uveljavljanje davčne olajšave na račun opreme, ki ni bila dejansko pridobljena.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Zavod RS za zaposlovanje v letu 2014 izvajal še naslednje aktivnosti:

- Na spletni strani dopolnjeval informacije in pisno promocijsko gradivo pripravljeno na ZRSZ za delodajalce in iskalce zaposlitve. V primeru nejasnosti je pri pripravi odgovorov na vprašanja ter drugih pojasnil sodeloval z MGRT ter RRA Mura.
- Na podlagi 1. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015⁵⁰ je popravil in na svoji spletni strani objavil popravljen obrazec za uveljavljanje spodbude za zaposlovanje v obliki povračila prispevkov delodajalcem (obrazec: Vloga).
- Z delnim sodelovanjem ZPIZ in FURS je z namenom informiranja delodajalcev in iskalcev zaposlitve pripravil informativno zgibanko o spodbudah za zaposlitev, ki se skladno z veljavnimi predpisi, nanašajo na povračilo že izplačanih prispevkov oz. oprostitev njihovega plačila ter na davčne olajšave pri zaposlovanju brezposelnih. Promocijsko gradivo je bilo v obdobju poročanja natisnjeno najprej v 7.000 izvodih, novembra pa ponatisnjeno še v 5.000 izvodih. Del gradiva (po 1.000 izvodov) je Zavod v distribucijo posredoval ZPIZ in FURS, ostalo pa je bilo preko strokovnih delavcev Zavoda posredovano javnosti s ciljem spodbujanja zaposlovanja brezposelnih. Gradivo je bilo v elektronski različici objavljeno na spletni strani ZRSZ, FURS, ZPIZ in RRA Mura. S spremembo pravnih podlag, ki določajo pogoje in način uveljavljanja spodbud za zaposlovanje (primer: *Uredba o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje*, z dne 22. 12. 2014), in drugih, ki omogočajo oprostitve plačila prispevkov za zaposlovanje mladih (primer: *Zakon o interventnih ukrepih na področju trga dela in starševskega varstva*) pa je Zavod že ob koncu decembra pričel s postopkom posodobitve vsebine promocijskega gradiva, ki bo v letu 2015 ponovno ponatisnjeno, posredovano javnosti ter objavljeno na spletni strani ZPIZ, FURS, ZRSZ, RRA Mura idr.
- Pristojni območni službi Zavoda sta izvedli več predstavitev programa na rednih srečanjih z delodajalci, z obrtno in gospodarsko zbornico, na skupinskih predstavitvah dejavnosti Zavoda v okviru zaposlitvenih sejmov in dnevov odprtih vrat ter preko rednih aktivnosti projektnih pisarn Zavoda. Na e-naslove računovodskih servisov, na Obrtno zbornico ter na kadrovske službe večjih podjetij so bile posredovane ključne informacije o programu in e-povezava do spletnih strani Zavoda.

⁵⁰ Uradni list RS, št. 31/2013 z dne 15.4.2013.

- Na obrtnem sejmu Kovito v Ormožu (dne 7. 11. 2014) so bili delodajalcem predstavljeni ukrepi aktivne politike zaposlovanja s posebnim poudarkom na predmetnem programu.
- Spremljal izvajanje programa in ohranitev zaposlitev pri delodajalcih preko rednih in izrednih poročil za potrebe obveščanja javnosti, preko (ne)posrednega stika z delodajalci in zaposlenimi prikrajšanimi delavci z biskom delodajalca in spremljanjem na kraju samem in s pomočjo podatkov, razvidnih iz uradnih evidenc ZZZS in FURS.

4.2.1. Spodbude za zaposlovanje

Zavezanci lahko uveljavljajo ukrep povrnitve plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca ob zaposlitvi prikrajšanega delavca najmanj za dve leti. Delodajalci, ki so v letu 2010 zaposlili prikrajšanega delavca, so lahko v 30 dneh po preteku prvega oziroma drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda RS za zaposlovanje za povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca. Tako so *predmet tega poročila vloge, s katerimi delodajalci pravico uveljavljajo, bodisi v dveh delih bodisi v enem delu.*

Zavod RS za zaposlovanje je v letu 2014 prejel skupaj **66 vlog** (v obdobju od 1.1.2014 do 31.12.2014), od tega 7 vlog s sedežem na Zavodu za zaposlovanje – Območna služba Ptuj in 59 vlog v okviru Zavoda za zaposlovanje – Območna služba Murska Sobota.

Izmed 66 prejetih vlog je pogoje za priznanje pravice za zaposlitev 56 brezposelnih oseb izpolnjevalo 24 vlagateljev, katerim je bila pravica do povračila prispevkov priznana z odločbo. Tri (3) vloge so bile zavrnjene. Razloga za zavrnitev pravice sta zamuda roka za njeno vložitev in neizpolnjevanje lastnosti ciljne skupine osebe, na povračilo stroškov, katere se vloga nanaša. Trinajst (13) vlog je bilo v času priprave poročila (januar 2015) zaradi nepopolnosti še v postopku obravnave, od tega devet (9) vlog zaradi dopolnitve dokumentacije, štiri (4) vloge pa so popolne, vendar v fazi preveritve izpolnjevanja pogojev preko uradnih evidenc (FURS).

V obdobju poročanja je bilo izdanih 56 odločb. Te se nanašajo na priznanje pravice na podlagi vlog, prejetih tako v obdobju poročanja (v letu 2014), kakor tudi tistih, katerih prejem je ZRSZ evidentiral že v novembru in decembru 2013, a so bile pred 1.1.2014 še v postopku obravnave. Zaradi navedenega je število izdanih odločb v celotnem letu višje od števila vseh prejetih vlog v istem letu (2014).

Večina izdanih odločb o priznanju pravice (44 ali 78,6%) se nanaša na povračilo stroškov celotnega upravičenega obdobja, tj. za dveletno zaposlitev prikrajšanega delavca, dvanajst vlog (12 oz. 21,4%) pa se nanaša na povrnitev prispevkov v dveh delih, od tega šest (6) vlog po prvem letu in šest (6) vlog po drugem letu zaposlitve prikrajšanega delavca⁵¹. V obdobju poročanja so bila delodajalcem priznana sredstva v **skupni višini 171.259,04 EUR**, izplačana pa 160.400,28 EUR. Razlika sredstev v višini 10.858,76 EUR se upravičencem izplača v letu 2015, in sicer v 30-ih dneh po izdaji odločb zavoda, datiranih ob koncu meseca decembra 2014.

⁵¹ Gre za zaposlene osebe, ki so prvi del povračila prejele v letu 2012. Glej **3. Letno poročilo**.

Štiriindvajset delodajalcev (20 s sedežem v Območni službi ZRSZ Murska Sobota in 4 s sedežem v Območni službi ZRSZ Ptuj) je v letu 2014 na osnovi ZRPPR1015 zaposlilo skupaj **56 brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev**,⁵² od tega 31 žensk (55,4 %) in 25 moških (44,6 %), v starosti od 22 do 60 let.

Od vseh zaposlenih prikrajšanih delavcev v obdobju poročanja je bilo največ oseb zaposlenih v občinah Murska Sobota (33 oseb ali 59 %), Ormož (8 oseb ali 14 %), Lendava (4 osebe ali 7 %) in Puconci (3 osebe ali 5%). Posamezne osebe (1 oseba) pa so zaposlili štirje delodajalci iz občin Beltinci, Gornja Radgona, Moravske Toplice in Rogašovci.

Večina delodajalcev (15 ali 62%) je v obdobju poročanja uveljavljala pravico do finančne spodbude za zaposlitev ene brezposelne osebe, dva delodajalca za zaposlitev dveh in štirje delodajalci za zaposlitev treh brezposelnih oseb. Trije posamezni delodajalci pa so uveljavljali pravico do finančne spodbude za zaposlitev petih, sedmih in trinajstih oseb.

V primeru nadaljnjega izpolnjevanja pogojev in ohranjene zaposlitve bo Zavod RS za zaposlovanje delodajalcem na podlagi vloge, prejete po drugem letu zaposlitve, izplačal tudi drugi del sredstev, v nasprotnem primeru pa bo prejemnike že izplačanih sredstev pozval k njihovem vračilu.

Na osnovi zakona, ki je v uporabi od 1. 1. 2010, so bile prve zaposlitve brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev sklenjene že v mesecih januar in februar 2010 in so se povečevale vse do oktobra 2010. Potem je sledil upad zaposlitev, ki se je spet povečal v obdobju od februarja 2011 do septembra 2011. Nove zaposlitve (ki so predmet povračila) je Zavod beležil v obdobju od novembra 2011 do vključno oktobra 2012 ter v obdobju od decembra 2012 do septembra 2013. Ker je Zavod za zaposlovanje o realiziranih zaposlitvah seznanjen šele z vložitvijo vloge delodajalca (po letu ali dveh od sklenitve pogodbe z osebo), bodo morebitne zaposlitve v teh mesecih tako predmet prihodnjih poročil, po izdanih odločbah o priznanju pravice.

Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve osebe, so bila v letu 2014 odobrena sredstva v skupni višini 171.259,04 EUR, od tega največ podjetjema XAL Svetila d.o.o. (44.604,73 EUR oz. 26%) in Wolford d.o.o. (21.683,28 EUR oz. 13%) za zaposlitev v prvem primeru 13 oseb, v drugem pa 7 oseb. V obdobju poročanja, od 1.1.2014 do 31.12.2014, pa so bila delodajalcem izplačana sredstva v **višini 160.400,28 EUR**, razlika sredstev v višini 10.858,76 EUR se delodajalcem izplača v letu 2015, in sicer v 30-ih dneh po izdaji odločb zavoda, datiranih ob koncu meseca decembra 2014.

Primerjava povrnitve prispevkov delodajalcem s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

⁵² Za prikrajšanega delavca se po 1. odstavku 7. člena Uredbe šteje vsaka brezposelna oseba, ki:

- je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci ZRSZ ali
- ni dosegla stopnje srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja ali splošnega srednjega izobraževanja ali
- je starejša od 50 let ali
- živi sama ter ima enega ali več vzdrževanih družinskih članov, kar pomeni, da sama skrbi za enega ali več otrok, ki so mlajši od 26 let, če se redno šolajo, ali katerih zakonec je brezposeln ali
- se bo zaposlila v dejavnosti (gospodarskem sektorju), v kateri je neravnovesje med spoloma za vsaj 25 % višje od povprečnega neravnovesja v vseh gospodarskih sektorjih v RS ali
- je pripadnik etnične manjšine.

Delodajalci, ki so v letu 2013 zaposlili prikrajšanega delavca najmanj za dve leti, bodo v 60 dneh po preteku drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi s prikrajšanim delavcem vložili vlogo pri Zavodu. Glede na določila Uredbe o dodeljevanju regionalnih državnih pomoči ter načinu uveljavljanja regionalne spodbude za zaposlovanje ter davčnih olajšav za zaposlovanje in investiranje⁵³ bodo tako podatki o povrnitvi plačanih prispevkov delodajalca na voljo šele na koncu leta 2015.

Pri izvajanju ukrepa se je pojavila težava, ki se nanaša na veljavno Uredbo, po kateri naj bi se število zaposlenih preverjalo na dan oddaje vloge. Pravilno bi bilo preverjanje števila zaposlenih na dan zaposlitve prikrajšanega delavca (oz. dan pred tem), če naj le-to predstavlja pogoj neto povečanja skupnega števila zaposlenih pri delodajalcu. Namen ZRPPR1015 in pravil državnih pomoči je namreč ta, da delodajalec z zaposlitvijo prikrajšane osebe izkaže povečanje števila zaposlenih, ne glede to, kdaj vlogo za priznanje pravice, ki se nanaša na konkretno osebo, tudi dejansko vложи. V vlogi za povračilo prispevkov, ki je Priloga 3 Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015, je torej nepravilno zapisano določilo, zaradi katerega je bilo potrebno razmisliti o spremembi uredbe. V tej smeri se je v drugi polovici leta 2012 pričelo usklajevanje med pristojnimi institucijami (DURS, MDDZS, ZRSZ, MGRT in RRA Mura) glede spremembe besedila uredbe, ki je bila do konca leta medresorsko usklajena. Izvedba programa na osnovi spremembe Uredbe, ki je bila sprejeta na Vladi RS in objavljena v Uradnem listu RS, št. 31/2013 z dne 15.4.2013, je predmet tokratnega poročila.

Na podlagi predložene vloge delodajalca ZRSZ v letu 2013, kjer se je presojala upravičenost definicije prikrajšanega delavca, je bilo ugotovljeno neskladje Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 z Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 – Uredbo o splošnih skupinskih izjemah⁵⁴. Upoštevajoč pomursko Uredbo lahko pravico do povračila prispevkov uveljavlja delodajalec za zaposlitev brezposelne osebe, ki je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci ZRSZ, kar pa ni skladno z določili Uredbe Evropske komisije, ki za prikrajšanega delavca šteje osebo, ki v preteklega pol leta ni imela redno plačane zaposlitve. Za odpravo tega neskladja je bilo v drugi polovici leta 2013 v sodelovanju s Službo Vlade RS za zakonodajo, MGRT, MF, DURS, ZRSZ in RRA Muro izvedenih več delovnih sestankov, kjer je bil pripravljen in usklajen končni predlog besedila spremembe Uredbe, ki je bil v medresorskem usklajevanju in bi ga Vlada RS obravnavala predvidoma v prvih mesecih leta 2014. Do obravnave na Vladi RS ni prišlo. V letu 2014 je bila za obdobje nove finančne perspektive sprejeta nova evropska uredba, tj. Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgov pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o Evropski uniji (Uredba 651/2014/EU), ki je pričela veljati od 1.7.2014.⁵⁵ Na podlagi nove evropske uredbe je v drugi polovici leta potekalo usklajevanje predloga nove enotne uredbe (po pomurskem zakonu in ZSRR-2) med MGRT, FURS, ZRSZ in RRA Muro, ki je bila sprejeta v mesecu

⁵³ Z dnem uveljavitve uredbe (tj. 23.12.2014, Uradni list RS, št. 93/14) je prenehala veljati Uredba o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

⁵⁴ Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgov z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

⁵⁵ Z dnem uveljavitve uredbe je prenehala veljati Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgov z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

decembru 2014 in je začela veljati 23.12.2014. Nova Uredba je za delodajalce ugodnejša, saj odpravlja nekatere vsebinske napake dotlej veljavne pomurske uredbe, upravičencem podaljšuje rok vložitve vloge ter razširja ciljne skupine brezposelnih oseb, za zaposlitev katerih, lahko delodajalci pridobijo spodbudo za zaposlitev (povračilo prispevkov). Izvedba programa na osnovi nove Uredbe bo del vsebine prihodnjega poročila.

4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje

Davčna olajšava za zaposlovanje prikrajšanega delavca v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov stroškov prikrajšanega delavca, vendar največ v višini davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. Zavezanci na podlagi Zakona o razvojni podpori v Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015) lahko uveljavljajo davčno olajšavo za zaposlovanje ob zaposlitvi prikrajšanega delavca za najmanj 12 mesecev. Zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, kot tudi zavezanci za akontacijo dohodnine in dohodnino od dohodkov iz dejavnosti, morajo predložiti davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčni obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) davčnemu organu najpozneje *do 31. marca tekočega leta za preteklo leto*, če ima zavezanec davčno obdobje enako koledarskemu letu.

Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2013 je bil 31.3.2014, vendar so izjemoma to leto lahko zavezanci oddajali obračune davka brez sankcij do 22.4.2014. Razlog za navedeno je bila pozno pripravljena programska podpora za oddajo obračunov preko eDavkov in vremenske razmere – žled. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2013.

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2013 je oddalo 9.195 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1015, od tega je 4.334 zavezancev oddalo obračun DDPO in 4.861 obračun DohDej. Navedeni podatki kažejo na rast števila zavezancev, ki je izrazitejša pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost, saj je obračun DohDej za leto 2013 oddalo za 9,2 odstotka več zavezancev, kot za leto 2012. Navedena rast je delno posledica tega, da so morali obračun DohDej oddati v letu 2013 tudi tisti zavezanci za dejavnost, ki so bili pred tem obdavčeni po davčnem odtegljaju kot normiranci. Davčno olajšavo za zaposlovanje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati in koristiti v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave ne morejo koristiti davčni zavezanci, pravne osebe ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, če ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Na takšen način lahko zavezanci ugotavljajo davčno osnovo od 1. januarja 2013 dalje, če izpolnjujejo pogoje in so davčnemu organu priglasili takšen način ugotavljanja davčne osnove.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2013 davčno olajšavo za zaposlovanje koristilo **35 zavezancev**, v skupni višini **348.902 EUR**.

Iz podatkov obračunov DDPO za leto 2013 izhaja, da je **20 pravnih oseb** koristilo davčno olajšavo za zaposlitev prikrajšanih delavcev, v skupni višini **274.755 EUR**.

Olajšavo za zaposlovanje prikrajšanih delavcev je, na podlagi podatkov iz obračunov DohDej, uveljavljalo **15 fizičnih oseb**, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini **74.147 EUR**.

Davčno olajšavo za zaposlovanje so koristili zavezanci iz 14 od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, za katero je zavezanec znižal davčno osnovo v davčnem obračunu, je bil **319 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **57.279 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za zaposlovanje so, zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **65.575 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2013. Davčno olajšavo za zaposlovanje je koristilo le 0,38 odstotkov vseh zavezancev iz območja izvajanja zakona. V obračunih DDPO in DohDej za leto 2013 je tako koristilo davčno olajšavo enako število zavezancev kot v obračunih za leto 2012, je pa znesek koriščenja davčne olajšave več kot prepolovljen glede na podatke iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2012.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za zaposlovanje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

4.2.3. Davčne olajšave za investiranje

Davčna olajšava za investiranje v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za nove začetne investicije v opremo in neopredmetena sredstva, razen v opremo in neopredmetena sredstva iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in iz drugega in tretjega odstavka 66.a člena Zakona o dohodnini, vendar največ do višine davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. V skladu z Zakonom o davčnem postopku mora davčni zavezanec davčni obračun za preteklo koledarsko leto predložiti davčnemu organu najpozneje do konca meseca marca tekočega leta. Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2013 je bil 31.3.2014, vendar so izjemoma to leto lahko zavezanci oddajali obračune davka brez sankcij do 22.4.2014. Razlog za navedeno je bila pozno pripravljena programska podpora za oddajo obračunov preko eDavkov in vremenske razmere – žled. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2013, kar pomeni, da so v poročilu zajeti podatki o uveljavljanju davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji iz naslova investicij v letu 2013.

Davčni zavezanci so tako za leto 2013 že četrto leto zapored lahko uveljavljali davčno olajšavo v skladu z Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015).

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2013 je oddalo 9.195 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1015, od tega je 4.334 zavezancev oddalo obračun DDPO in 4.861 obračun DohDej. Navedeni podatki kažejo na rast števila zavezancev, ki je izrazitejši pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost, saj je obračun DohDej za leto 2013 oddalo za 9,2 odstotka več zavezancev, kot za leto 2012. Navedena rast je delno posledica tega, da so morali obračun DohDej oddati v letu 2013 tudi tisti zavezanci za dejavnost, ki so bili pred tem obdavčeni po davčnem odtegljaju kot normiranci. Davčno olajšavo za investiranje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati v koristiti v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave ne morejo koristiti davčni zavezanci, pravne osebe ali fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, če ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem normiranih odhodkov. Na takšen način lahko zavezanci ugotavljajo davčno

osnovo od 1. januarja 2013 dalje, če izpolnjujejo pogoje in so davčnemu organu priglasili takšen način ugotavljanja davčne osnove.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2013 davčno olajšavo za investiranje koristilo **239 zavezancev**, v skupni višini **8.596.548 EUR**.

Na podlagi podatkov iz obračunov DDPO za leto 2013 je davčno olajšavo za investiranje uveljavljalo **148 pravnih oseb v skupni višini 7.914.818 EUR**.

Iz podatkov iz obračunov DohDej izhaja, da je v letu 2013 olajšavo za investiranje na območju občin, ki so določene v skladu z ZRPPR1015, **uveljavljalo 91 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini 681.730 EUR**.

Davčno olajšavo za investiranje so koristili zavezanci iz 22 občin od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek davčne olajšave za investiranje, za katero je zavezanec znižal svojo davčno osnovo v davčnem obračunu za leto 2012 je bil **37 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za investiranje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **727.860 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za investiranje, so zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **1.587.915 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2013. Davčno olajšavo za investiranje je koristilo le 2,6 odstotka vseh zavezancev iz območja izvajanja Zakona. Iz podatkov iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2013 je tako zaznati, da število zavezancev, ki koristijo davčno olajšavo ostaja enako glede na podatke iz obračuna za leto 2012, povišal pa se je znesek koriščenja davčne olajšave za 12 odstotkov. Povečanje je zaznati predvsem pri zavezancih – pravnih osebah.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za investiranje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Rok za predložitev obračunov DDPO in DohDej za leto 2014 je 31.3.2015. Predstavitev podrobnejših podatkov iz obračunov za 2014 bo v letnem poročilu za leto 2015.

Preliminarni podatki iz obračunov DDPO in DohDej⁵⁶ za leto 2014 pa kažejo, da je **davčno olajšavo za zaposlovanje** koristilo 24 pravnih oseb v skupni višini 434.249 EUR in 12 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini 49.860 EUR; **davčno olajšavo za investiranje** pa je koristilo 165 pravnih oseb v skupni višini 10.329.508 EUR in 129 fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost, v skupni višini 800.850 EUR.

⁵⁶ Podatki izkazujejo stanje na dan 15.4.2015.

4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra

Zakon v svojem **8. členu** predvideva financiranje vzpostavitve medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC). Projekt se financira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **2 mio EUR**. Za izvedbo projekta v obdobju izvajanja zakona je **odgovorno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki je aktivno vključeno v izvajanje zakona**, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotavljajo na njegovih proračunskih postavkah.

Vlada RS je na svoji redni seji dne 27. julija 2010 sprejela Sklep o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda »Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota⁵⁷«, s katerim se v okviru šole oblikuje organizacijska enota Medpodjetniški izobraževalni center – MIC. S tem sklepom je Vlada omogočila zavodu, da začne s postopki priprave naložbe iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstev proračuna Republike Slovenije za nakup opreme za delovanje MIC in njegov zagon.

Dejavnosti MIC opredeljuje 32. člen Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju⁵⁸ (ZPSI-1). MIC v okviru Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota (SPTŠ Murska Sobota) bo deloval mrežno, v sklopu poklicne izobraževalne vertikale na pomurskih srednjih strokovnih in poklicnih šolah. Zagotavljal bo kakovostno praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu. Poleg tega se bodo v MIC pripravljali kandidati za mojstrske, delovodske oziroma poslovske izpite, izvajali se bodo postopki za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter za opravljanje praktičnega dela zaključnih izpitov in poklicne mature. Znotraj MIC-a se bo izvajalo tudi usposabljanje za potrebe tehnoloških sprememb v delovnih procesih, kar bo pripomoglo k zviševanju konkurenčne sposobnosti gospodarstva v regiji.

Na podlagi sklepa o izbiri upravičenca – neposredna potrditev operacije »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. 54451-12/2001-7 z dne 2.3.2012, Odločbe št. ESRR OP RR/2/1/1-0 o dodelitvi sredstev za projekt Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. 303/-23/2012/6 z dne 29.3.2012, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport z upravičencem Srednjo poklicno in tehniško šola Murska Sobota, dne 16.5.2012, sklenilo pogodbo o sofinanciranju projekta Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. C 3311-12-24900. Pogodbena vrednost je znašala **2.000.000,00 EUR**, celotna vrednost projekta pa 2.062.575,99 EUR. Projekt sodi v področje energetike, strojništva in okoljevarstva.

Namen MIC Pomurje je vzpostavitev regijskega centra za izvajanje funkcionalnega usposabljanja za potrebe okolja, za izvajanje praktičnega usposabljanja dijakov, študentov in odraslih po programih srednjega in višje strokovnega izobraževanja in za pripravo kandidatov na preverjanje za pridobitev nacionalnih certifikatov: nacionalne poklicne kvalifikacije, specializacije in mojstrski izpit. Pripomogel bo tudi k izobraževanju kadra iz gospodarstva in v prihodnosti razvoju malih podjetij ter predelovalnih obratov.

S to investicijo si bo MIC utrdil vodilni položaj na področju izobraževanja za potrebe gospodarstva v Pomurski regiji. Povezoval se bo z gospodarstvom v luči interakcije med izobraževalnim procesom in

⁵⁷ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁵⁸ Glej **Zakon Uradni list RS št.12/1996**.

prenosom izkušenj iz delovne prakse in zagotavljal kakovostno praktično usposabljanje in izpopolnjevanje v okviru poklicnega izobraževanja po javno veljavnih izobraževalnih programih.

Predmet investicijskega projekta je bila adaptacija obstoječega objekta v izmeri 2.822,60 m² prostorov in nakup tehnološke opreme za potrebe delovanja MIC-a:

- zunanje energetske naprave in laboratorij za obnovljive vire energije,
- tehnološko opremo za mehatroniko,
- tehnološko opremo za varjenje z zunanjim kontejnerjem za pline,
- tehnološko opremo za ročno obdelavo – kovačija,
- CNC tehnološko opremo in CAD/CAM tehnologijo,
- elektroniko
- tehnološko opremo za avtomatizacijo in robotiko,
- tehnološko opremo za priklop električnih strojev,
- tehnološko opremo za avto-servisno dejavnost,
- tehnološko opremo za pnevmatiko – hidravliko,
- tehnološko opremo za mizarstvo delavnico,
- laboratorij za tekstil in
- večnamenski prostor.

Projekt se je izvajal v letih 2012, 2013 in se zaključil v jeseni 2014. Izvedene so bile vse predvidene aktivnosti in izveden prevzem objekta in opreme.

Cilji investicije so bili v celoti realizirani, prav tako bodo doseženi kazalniki, kot so bili dogovorjeni s pogodbo o sofinanciranju.

S pogodbo o sofinanciranju je bilo odobrenih 2 mio sredstev, izplačano je bilo 1.952.996,09 €, kar predstavlja 97,65% odobrenih sredstev. V okviru izplačanih sredstev znaša prispevek EU sredstev 1.660.046,61 EUR, SLO del pa 292.949,48 EU.

Po zaključku projekta znaša celotna realizirana vrednost investicije 2.032.126,58 €, od tega je upravičenec prispeval 79.130,49 € lastnih sredstev.

V letu 2014 je bilo izplačano 538.885,57 EUR, od tega je bilo 458.052,70 EUR evropskih sredstev (85%) in 80.832,87 EUR slovenske udeležbe (15%).

V letu 2013 so bila zaključena gradbena dela in pričele so se izvajati aktivnosti za nakup opreme.

Tako so bile vse aktivnosti v letu 2014 vezane na izvedbo javnih naročil za nabavo in montažo naslednje opreme:

- dobava in montaža avtoservisne opreme,
- dobava in montaža CNC opreme,
- dobava in montaža tehnološke opreme za učilnice avtomatizacije, robotike, elektrotehnike in mehatronike,
- dobava in montaža opreme za mizarstvo delavnico in
- dobava in montaža pohištvene in računalniške opreme.

V letu 2014 so bila v okviru MIC-a izvedena naslednja usposabljanja:

- za CNC tehnologije, nadaljevalni – 7 oseb (1 skupina),
- za CNC tehnologije - 16 udeležencev (1 skupina),

- za električne instalacije – 11 udeležencev (1 skupina) in
- za toplotne črpalke – 7 udeležencev (1 skupina).

Pravilnost izvajanja projekta je bila potrjena tudi z izvedeno revizijo Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna (julij 2014) in izvedeno Kontrolo na kraju samem, ki je bila izvedena s strani Projektne enote Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (december 2013), saj nepravilnosti niso ugotovljene.

Iz navedenega izhaja, da je bil projekt fizično, finančno in terminsko uspešno zaključen in bo s svojim delovanjem tvorno prispeval k razvoju Pomurske regije.

Slavnostna otvoritev »Medpodjetniškega izobraževalnega centra Pomurje«, s katerim se uresničuje povezovanje izobraževalne ponudbe z interesi gospodarstva, je bila izvedena v mesecu februarju 2015. Slavnostne otvoritve se je udeležila tudi ministrica za izobraževanje, znanost in šport.

V letu 2014 je MIC Pomurje deloval na področju, za katerega je bil ustanovljen:

- izvajanje izobraževanja in usposabljanja;
- izvajanje formalnih programov izobraževanja odraslih;
- izvajanje praktičnega pouka za vse dijake SPTŠ Murska Sobota;
- v okviru razpisa MIZŠ namenjenega MIC-em za usposabljanje brezposelnih je bilo izvedeno usposabljanje za brezposelne, ki ga je uspešno končalo 41 brezposelnih oseb;
- sodelovanje s Pomursko gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico;
- mrežno delovanje v sodelovanju z drugimi šolami v regijskem okolju;
- sodelovanje pri pripravi projektne dokumentacije za vzpostavitev regijskega kadrovskega centra v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico in RRA Muro. V kolikor *bo center zaživel bo MIC zadolžen za pripravo in izvedbo izobraževalnih programov.*

MIC je dejaven tudi na drugih vzporednih področjih v regijskem okolju. Tako je bilo na temo MIC objavljenih več različnih člankov v dnevnem časopisju, na spletu in posnet intervju z vodjem MIC-a na lokalni televiziji.

MIC Pomurje je že postal priznana in poznana institucija v regijskem okolju, ki nudi storitve, ki jih regija na področju izobraževanja, nujno potrebuje.

4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)

9. člen Zakona o Pomurju predvideva financiranje vzpostavitve regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji, ki se naj sofinancira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **30 mio EUR**.

V Drugem letnem poročilu za leto 2011⁵⁹ so bile predstavljene podlage za spremembo imena Regijskega gospodarskega središča v »Razvojne centre slovenskega gospodarstva«, ter izvedene aktivnosti na podlagi Javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR Razvojni centri slovenskega gospodarstva, ki je bil objavljen v *Uradnem listu RS št. 69/10 dne 30. julija 2010*.

Trije podprti razvojni centri iz Pomurja:

1. RC za nove materiale, pogone in tehnologije (RC NMPT, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o., sprememba naziva v Seaway Yachts, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o.),
2. RC za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme (RC MASPOS⁶⁰, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesna oddajniške sisteme d.o.o.),
3. RC za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov (RC PREKO⁶¹, Razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov d.o.o.),

so v letu 2014 nadaljevali z izvajanjem aktivnosti skladno s poslovnim načrtom iz leta 2010 in njegovimi spremembami, ter 31.12.2014 aktivnosti tudi fizično zaključili. Končni kazalniki bodo posredovani z zadnjim zahtevkom za izplačilo, ki mora biti dostavljen na ministrstvo do 30.6.2015.

Izplačana sredstva v letu 2014 prikazujemo v nadaljevanju.

Tabela 4: Izplačana sredstva do 31.12.2014:

Upravičenec	Izplačana sredstva v letu 2014	Izplačano skupaj 2011 - 2014
Razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije, d.o.o.	0 (pokrivanje predplačila)	11.334.132,40
RC MASPOS, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme d.o.o.	1.271.271,40	8.278.069,78
RC PREKO, razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov, d.o.o.	0 (pokrivanje)	1.383.525,81

⁵⁹ Glej Drugo letno poročilo (2012).

⁶⁰ Spletna povezava <http://www.rcmaspos.eu>.

⁶¹ Spletna povezava <http://www.rc-preko.eu>.

	predplačila)	
SKUPAJ	1.271.271,40	20.995.727,99

Vir: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo (2015).

Skupna izplačila pomurskim razvojnim centrom v višini **1.271.271,40 EUR** v letu 2014 predstavljajo 11,9% izplačil za vseh 17 razvojnih centrov slovenskega gospodarstva v letu 2014.

4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost

Zakon o Pomurju, v svojem **10. členu**, govori o vlaganjih v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnosti. **Ministrstvo RS za kmetijstvo, gospodarstvo in prehrano** (v nadaljevanju: MKGP) je odgovorno za uresničevanje razvojnega ukrepa »*vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije ter diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti*«. Sredstva za izvajanje tega razvojnega ukrepa se zagotavljajo iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 (v nadaljevanju: PRP 2007–2013), ki se sofinancira iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: EKS RP) in državnega proračuna RS. Program se izvaja preko 4 osi (nadalje razčlenjenih v ukrepe), usmerjenih v izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega, gozdarskega sektorja in živilskega sektorja (os 1), izboljšanje okolja in podeželja (os 2), izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva (os 3) ter lokalne razvojne pobude - LEADER (os 4).

V programskem obdobju 2007–2013 je za izvajanje programa namenjenih 1,18 milijarde EUR nepovratnih sredstev EKS RP in državnega proračuna RS. Za ukrep razvojne podpore »vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti« se iz PRP 2007–2013 dodelijo sredstva v okvirni višini **40 milijonov EUR**, in sicer v obdobju od 2010-2013, z izplačili do 31.12.2015.

4.5.1. Način izvajanja

Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je bil opredeljen z 99. členom Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Ur.l. RS, št. 40/2010, 85/2010; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)⁶². Uredba PRP 2007–2013 je veljala od 22.5.2010 dalje. Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je nato z novo **Uredbo o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2011–2013** (Ur.l. RS, št. 28/2011, 37/2011–popr., 103/2011, 87/2012, 63/2013, 38/2014; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)⁶³ opredeljen v **118. členu**, ki velja od 16.4.2011 dalje.

Sredstva PRP 2007–2013 se prednostno usmerijo v Pomursko regijo preko meril za izbor. Merila za izbor so opredeljena v vsakokratnih javnih razpisih, ki jih objavlja ministrstvo. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. Pri tem obstajata dve možnosti: avtomatične in pogojevane dodelitve dodatnih 10 odstotnih točk. Vlagatelji iz Pomurske regije imajo možnost kandidirati na vse ukrepe PRP 2007–2013, ne le na tiste, ki so v izvedbeni

⁶² Glej **Uredba (2010)**.

⁶³ Glej **Uredba (2011 in 2012)**.

Uredbi PRP 2007–2013 opredeljeni kot tisti ukrepi, s katerimi se je ministrstvo zavezalo, da bo prispevalo k uresničevanju Zakona o Pomurju.

Avtomatična dodelitev se skladno z 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 vrši pri ukrepih:

- a) izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva – ukrep 125,*
- b) podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij – ukrep 312,*
- c) osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo – ukrep 321,*
- d) ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja – ukrep 323.*

Pri drugih ukrepih PRP 2007–2013 pa morajo vloge skladno s 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 za pridobitev dodatnih 10 odstotnih točk izpolnjevati vsaj enega od predpisanih pogojev, in sicer:

- **pri ukrepu 121** - Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, če je predmet podpore naložba:
 - a) v nakup in postavitve rastlinjakov s pripadajočo opremo,
 - b) v prvo postavitev oziroma prestrukturiranje sadovnjakov,
 - c) v nakup in postavitve mrež proti toči,
 - d) v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih, kamor spada tudi namakalna oprema, ki je lahko samostojna naložba, in v gradnjo pripadajočih vodnih virov ali
 - e) v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva;
- **pri ukrepu 123** - Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom:
 - a) v kolikor je predmet sofinanciranja naložba v obnovljive vire energije za potrebe predelovalnega obrata,
 - b) ohranjanje obstoječih delovnih mest oziroma na vsakih 200.000 eurov upravičenih stroškov, odprtje enega novega delovnega mesta najmanj za obdobje 24 mesecev od zadnjega izplačila sredstev,
 - c) vlagatelj ima sklenjene pogodbe z lokalnimi primarnimi pridelovalci za najmanj 40 odstotkov vhodne surovine ali
 - d) vlagatelj ima sklenjeno pogodbo z raziskovalno skupino oziroma je raziskovalna skupina organizacijska enota znotraj vlagatelja;
- **pri ukrepu 311** - Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti, če je predmet podpore naložba:
 - a) v pridobivanje energentov in energije za prodajo na kmetiji iz obnovljivih virov,
 - b) v proizvodne dejavnosti, za predelavo proizvodov izven Priloge I k Pogodbi in drugih nekmetijskih proizvodov na kmetiji,
 - c) v prodajne dejavnosti na kmetiji ali
 - d) v turizmu.

V letu 2014, ki ga zajema predmetno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, je stanje na področju izvajanja ukrepov razvojne podpore, za katere je pristojno MKGP, naslednje:

- Na osnovi sprejete Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 v letih 2011 – 2013 sta bila objavljena **2 javna razpisa za ukrepe PRP 2007–2013**.

V Tabeli 5 je prikazana objava obeh razpisov v letu 2014 z vsebinsko obrazložitvijo.

Tabela 5: Objava razpisov v letu 2014 z vsebinsko obrazložitvijo:

Javni razpis	Namen podpore
VII. javni razpis za ukrep 112 »Pomoč mladim prevzemnikom kmetij za leto 2014«	Enkratna finančna pomoč mladim prevzemnikom kmetij za prvi lastniški prevzem kmetije.
VI. javni razpis za ukrep 125 »Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem oziroma prilagoditvijo kmetijstva, predmet podpore št. 2. agromelioracije na komasacijskih območjih«	Dodelitev nepovratnih sredstev iz naslova ukrepa 125 so agromelioracije na komasacijskih območjih.

Vir: MKGP (2015)

4.5.1.1. Stanje na področju ukrepa

V nadaljevanju sledi prikaz izplačil za vlagatelje iz Pomurske regije v obdobju januar – december 2014 in kumulativno od 1.1.2007 dalje.

Tabela 6: Izplačila iz EKS RP (SLO+EU del) za 1., 2., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2014 do 31.12.2014 (v EUR)**.

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	138.349,01 €	626.126,90 €	764.475,91 €	18,10%
112	1.146.477,32 €	7.246.669,83 €	8.393.147,15 €	13,66%
113	504.386,09 €	1.711.104,55 €	2.215.490,64 €	22,77%
121	4.538.354,97 €	15.994.638,06 €	20.532.993,03 €	22,10%
122	0,00 €	1.078.399,87 €	1.078.399,87 €	0,00%
123	1.368.832,32 €	7.119.714,84 €	8.488.547,16 €	16,13%
125	1.322.952,52 €	5.109.291,96 €	6.432.244,48 €	20,57%
132	3.689,11 €	115.280,34 €	118.969,45 €	3,10%
133	617.443,15 €	1.240.959,14 €	1.858.402,29 €	33,22%
142	0,00 €	31.499,88 €	31.499,88 €	0,00%
211	73.758,07 €	20.890.496,02 €	20.964.254,09 €	0,35%
212	1.422.250,37 €	5.301.552,58 €	6.723.802,95 €	21,15%
214	10.985.340,30 €	28.164.288,60 €	39.149.628,90 €	28,06%
311	471.100,78 €	4.316.391,53 €	4.787.492,31 €	9,84%
312	1.124.694,10 €	5.916.491,74 €	7.041.185,84 €	15,97%
321	1.216.449,06 €	0,00 €	1.216.449,06 €	100,00%
322	1.890.691,45 €	4.219.482,87 €	6.110.174,32 €	30,94%
323	387.868,58 €	522.862,53 €	910.731,11 €	42,59%
LEADER	523.280,89 €	5.008.444,91 €	5.531.725,80 €	9,46%
Skupna vsota	27.735.918,09 €	114.613.696,15 €	142.349.614,24 €	19,48%

Vir: MKGP (2015)

Iz tabele št. 6 je razvidno, da je delež izplačanih sredstev PRP 2007–2013 za Pomurje v obdobju od 1. 1. 2014 – 31.12.2014 glede na celotno državo znašal 19,48%.

V letu 2014 je bilo v okviru 1., 2., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih sredstev v višini **27.735.918,09 EUR**.

V letih 2010-2014 je bilo v okviru 1., 2., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih **skupaj 100.481.382,56 EUR**.⁶⁴

V okviru »neposrednih ukrepov« (to so tisti ukrepi, pri katerih prijavitelji prejmejo avtomatično 10 dodatnih točk), ki prispevajo k uresničevanju Zakona o Pomurju, je bilo do konca leta 2014 odobrenih 49.514.234,54 EUR, izplačanih pa 26.228.673,57 EUR sredstev iz PRP 2007-2013. Dejanska višina dodeljenih sredstev tako že presega predvideno višino sredstev za uresničevanje Zakona o Pomurju v okviru izbranih ukrepov PRP 2007-2013. Samo v letu 2014 je bilo odobrenih 805.704,78 EUR sredstev, izplačanih pa 5.691.291,70 EUR sredstev za že odobrene projekte iz preteklih let (podrobneje v prilogi poročila).

Tabela 7: Izplačila iz EKS RP (SLO+EU del) za 1., 2., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2007 do 31.12.2014 (v EUR)**.

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	249.049,84 €	1.357.214,49 €	1.606.264,33 €	15,50%
112	7.666.774,43 €	47.862.298,39 €	55.529.072,82 €	13,81%
113	3.648.259,36 €	12.660.368,62 €	16.308.627,98 €	22,37%
121	24.111.461,28 €	83.380.131,62 €	107.491.592,90 €	22,43%
122	1.156.470,11 €	21.598.286,21 €	22.754.756,32 €	5,08%
123	11.071.474,51 €	64.063.325,95 €	75.134.800,46 €	14,74%
125	3.421.755,57 €	12.531.888,19 €	15.953.643,76 €	21,45%
132	31.727,47 €	390.716,98 €	422.444,45 €	7,51%
133	1.958.743,23 €	5.523.875,83 €	7.482.619,06 €	26,18%
142	0,00 €	626.691,16 €	626.691,16 €	0,00%
211	562.691,42 €	256.461.782,38 €	257.024.473,80 €	0,22%
212	14.652.465,10 €	59.497.033,06 €	74.149.498,16 €	19,76%
214	73.807.945,28 €	200.851.771,68 €	274.659.716,96 €	26,87%
311	2.613.606,26 €	20.364.719,51 €	22.978.325,77 €	11,37%
312	3.321.611,71 €	40.990.019,71 €	44.311.631,42 €	7,50%
321	3.312.733,70 €	0,00 €	3.312.733,70 €	100,00%
322	6.048.580,38 €	21.901.850,45 €	27.950.430,83 €	21,64%
323	1.342.335,92 €	6.049.145,53 €	7.391.481,45 €	18,16%
LEADER	2.700.831,44 €	24.987.629,77 €	27.688.461,21 €	9,75%
Skupna vsota	161.678.517,00 €	881.098.749,54 €	1.042.777.266,54 €	15,50%

Vir: MKGP (2015)

Iz tabele št. 7 je razvidno, da je bilo v celotnem programskem obdobju na vseh ukrepih 1., 2., 3. in 4. osi PRP 2007-2013 vlagateljem iz Pomurske regije izplačanih 161.678.517,00 EUR oz. 15,50% vseh izplačanih sredstev.

⁶⁴ V letu 2010 je bilo izplačanih 7.858.758,01 EUR, v letu 2011 7.466.493,62 EUR, v letu 2012 29.781.934,00 EUR, v letu 2013 27.638.278,84 EUR in v letu 2014 27.735.918,09 EUR sredstev.

4.5.2. Načrtovane aktivnosti v letu 2015

Z letom 2014 se je objava javnih razpisov, ki prispevajo k uresničevanju Zakona o Pomurju, zaradi zaključevanja programskega obdobja 2007-2013 zaključila. V letu 2015 se bodo tako izplačevala nepovratna sredstva za pretekle javne razpise in razpise, ki so bili objavljeni v letu 2014. Izplačila iz naslova PRP 2007-2013 bodo potekala do 31.12.2015.

4.6 Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo

Projekt vodooskrbe Pomurja je vključen v Pomurski **Zakon. 11. člen nalaga, da se** vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo izvedejo iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini 98 mio EUR. Vrednost in letna dinamika financiranja projekta se določi s sprejetim projektom po postopku njegove potrditve s strani organa upravljanja v skladu s pravili državnih pomoči in kohezijske politike Evropske unije. Za izvedbo projekta v času trajanja zakona je odgovorno Ministrstvo za okolje in prostor, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotovijo na njegovih proračunskih postavkah.

Pomurske občine, razen občine Apače, ki je takrat še ni bilo, so **maja 2003** podpisale Pismo o nameri, s katerim so potrdile svoj interes in voljo za izvedbo projekta skupne izgradnje ter skupnega upravljanja regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja vključno z vzpostavitvijo sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Dne **21. 1. 2005** so te občine z Republiko Slovenijo, Ministrstvom za okolje in prostor, sklenile pogodbo o izgradnji in obratovanju ter skupnem upravljanju regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 8. 4. 2008 posredovalo na Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) dopis, v katerem predlaga razdelitev celovitega projekta Vodooskrbe Pomurja na tri samostojne in funkcionalno neodvisne celote. Dne 04.07.2008 je SVLR podala **načelno soglasje k predlagani členitvi, ki je bila dokončno potrjena dne 31.03.2009** na sestanku v Pomurju tako s strani SVLR kakor tudi s strani predstavnikov **JASPERS**.

V fazi izdelave idejnih zasnov se je **projekt torej razdelil na tri sisteme** – A (Lendavski), B (Mursko Soboški) in C (Prleški). Pomurske občine so v okviru posameznih sistemov sklenile pogodbe o skupnem sodelovanju in sovlaganju v izgradnjo vodovodnega omrežja.

Projekt vodooskrbe Pomurja je bil vključen v indikativni seznam velikih projektov osnovne različice **Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (OP ROPI 2007-2013)**, v katerem je bila prvotno ocenjena **vrednost celotne investicije z DDV v višini 30 mio EUR**. V to vrednost so bili zajeti v glavnem le stroški primarnih cevovodov.

Z namenom zagotovitve celovitosti projekta je bilo potrebno projekt razširiti z vključitvijo sekundarnih cevovodov. Tako je po izdelavi idejnih zasnov in Dokumentov identifikacije investicijskega projekta, skupna vrednost projekta narasla na **123 mio EUR**.

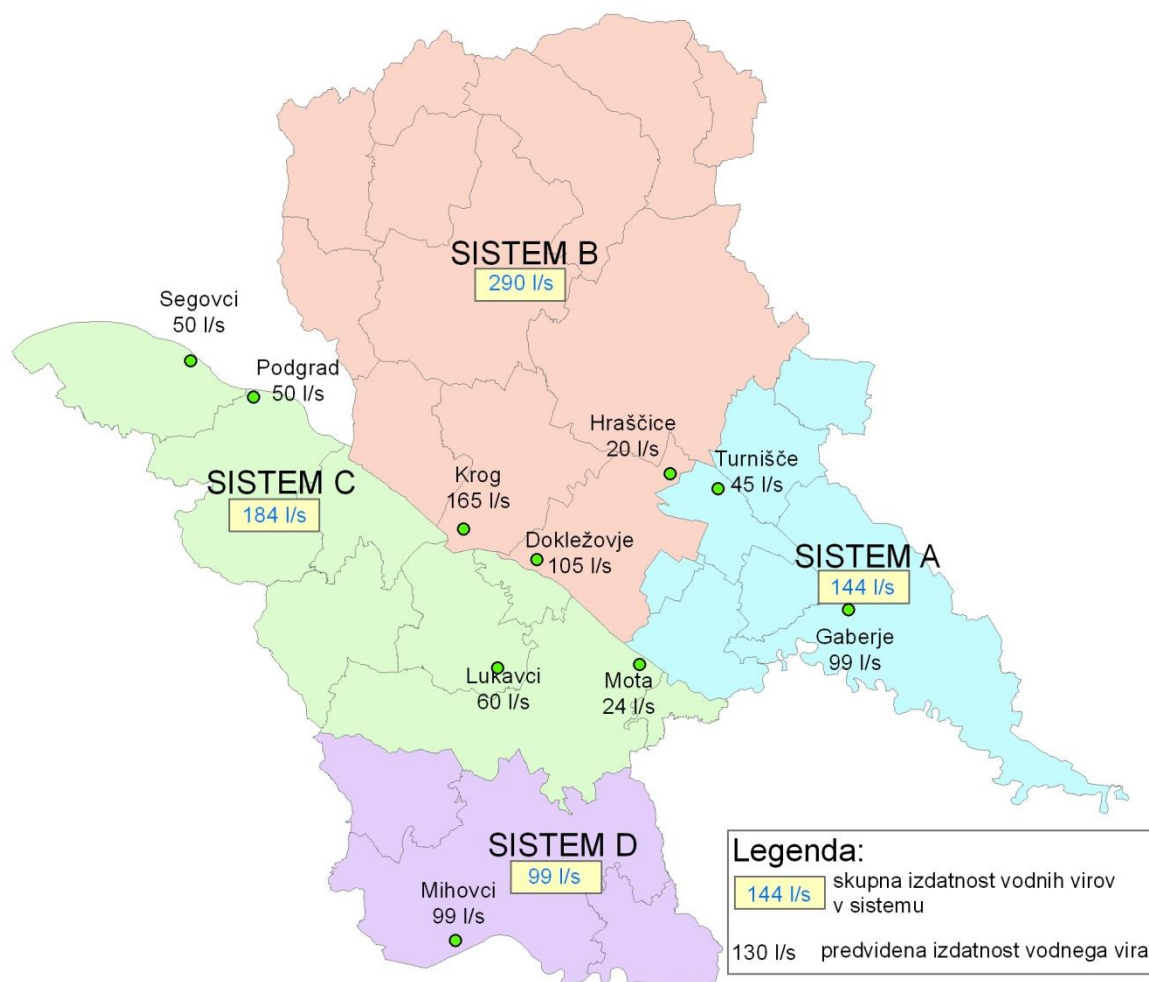
Vlada Republike Slovenije je s sklepom dne **03.06.2010** potrdila spremembe Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 (OP RR) in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013 (OP ROPI). V spremenjenem Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013 so vsi trije sistemi: A, B in C opredeljeni kot **prioritetni projekti**.

Ocenjene vrednosti celotnih investicij z DDV po spremembi OP ROPI so naslednje (podatki december 2012):

- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem A (lendavsko območje): **43 mio EUR**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem B (Goričko): **48 mio EUR (I. faza) + 32 mio EUR (II. faza)**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem C (Prlekija): **48 mio EUR**

V Pomurski zakon so tudi vključene občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž, ki so pripravile projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Drave - ormoško območje, ocenjen na vrednost **12 mio EUR**. S tem je bilo potrebno zagotoviti enake pogoje obravnave tudi za to območje.

Prikaz 1: Shema sistemov in vodna bilanca.

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (december 2012).

Izgradnja vodovodnih omrežij se financira **v okviru sredstev Kohezijskega sklada**. V sklopu posameznih sistemov se iz Kohezijskega sklada financira tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Financiranje vodnih virov in transportnih vodovodov ne bremeni občinskih virov, z izjemo DDV-ja. Po osnovni finančni razdelitvi stroškov je bilo predvideno, da bodo cca. 25% vrednosti projekta pokrile občine, 55% Kohezijski sklad, 10% Vodni sklad in 10% lastna udeležba državnega proračuna.

Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri izvajanju predvsem zemeljskih del s strani Inšpektorata RS za promet, energetiko in prostor (IRSPEP), po odločitvi organa upravljanja v začetku letošnjega leta, Ministrstvo za okolje in prostor v vlogi posredniškega telesa, izvaja popravilne ukrepe, da bi lahko izplačila iz proračuna RS spet stekla. Tečejo tudi postopki pri organih pregona.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem) – trenutno stanje

Vključene občine: Lendava, Turnišče, Odranci, Kobilje, Črenšovci, Dobrovniki in Velika Polana.

Dne, 13. 6. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št.: KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem A/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem A«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 43.461.539,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 26.147.682,35 EUR. Nacionalni viri znašajo 4.614.296,89 EUR, občinski viri pa 12.699.559,76 EUR. Z izvedbo projekta se bo zagotovila ustrezna infrastruktura za 23.534 obstoječe priključenih prebivalcev in 210 novih prebivalcev. Projekt zajema izgradnjo transportnih, primarnih in sekundarnih cevovodov s pripadajočimi objekti v skupni dolžini 149 km ter razširitev vodnega vira Turnišče in Gaberje. V skladu s terminskimi plani bo gradnja na sklopih 1, 2 in 3 končana do 30. junija 2015. Tehnični pregledi za vse tri sklope so predvideni v začetku leta 2015. Datum zaključka projekta je 31. 10. 2015.

V letu 2014 je bilo izplačanih 13.022.455,40 EUR.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko)

Vključene občine: Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina.

Dne, 25. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem B/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem B«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 49.549.480,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 28.529.128,56 EUR. Nacionalni viri znašajo 5.034.552,10 EUR, občinski viri pa 15.985.799,34 EUR. V okviru projekta bo zagotovljena zanesljiva oskrba z neoporečno pitno vodo za 47.336 obstoječih prebivalcev in vključitev 10.018 novih prebivalcev v vodooskrbni sistem. Projekt poleg novogradnje obsega tudi hidravlične izboljšave posameznih delov vodooskrbnega sistema in zagotovitev ustreznih vodnih virov. V okviru projekta bo tako na novo zgrajenega 228.533 m vodovodnega omrežja s pripadajočimi objekti, od tega bo zgrajenih 131.996 m sekundarnih vodovodov, 50.808 m primarnih vodovodov, 45.829 transportnih vodovodov in nadgrajena dva vodna vira. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015. V letu 2014 je bilo izplačanih 23.539.540,06 EUR.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija)

Vključene občine: Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Murska Sobota, Puconci, Rogašovci, Šalovci, Tišina.

Dne, 19. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem C/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem C«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 49.375.566,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 32.063.133,56 EUR. Nacionalni viri znašajo 5.658.200,04 EUR, občinski viri pa 11.654.232,40 EUR. Z izvedbo projekta se bo zagotovila ustrezna infrastruktura za 28.802 obstoječih priključenih prebivalcev in 9.836 novih prebivalcev. Projekt zajema izgradnjo 64 km transportnih, 104 km primarnih in 55 km sekundarnih cevovodov s pripadajočimi objekti (črpališča, vodohrani, raztežilniki,...) ter ureditev vodnih virov Mota, Lukavci, Podgrad in Segovci. Prav tako je v okviru projekta predvidena izgradnja zaščite vodnih virov (kanalizacijsko omrežje) v dolžini 30.475 m. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015.

V letu 2014 je bilo izplačanih 10.190.363,79 EUR.

Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. sklop) Ormoško območje (sistem D)

Dne, 23. 4. 2012, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Ormoško območje/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 12.183.869,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 7.539.989,20

EUR. Nacionalni viri znašajo 1.330.586,34 EUR, občinski viri pa 3.313.293,46 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 11. 2015.

V letu 2014 je bilo izplačanih 3.072.522,34 EUR.

5. Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo

4. ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih. Poročilo o izvedenih aktivnostih na področju ukrepov, ki jih pokrivajo posamezna ministrstva, je bilo predstavljeno v predhodnih poglavjih. V nadaljevanju želimo predstaviti dosegljive podatke o sredstvih, ki jih posamezna ministrstva vlagajo v Pomurje oziroma, ki so bila v letu 2012 tako ali drugače v okviru razpisov namenjena in/ali porabljena Pomurju⁶⁵.

5.1. Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona

5.1.1. Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Trg dela v Pomurju

Decembra 2014 je bilo na območju, ki ga pokriva Območna služba Zavod RS za zaposlovanje Murska Sobota⁶⁶ **prijavljenih 9.238 brezposelni oseb**, kar je za 622 oseb oz. 0,6% več kot decembra 2013. V tem obdobju se je število brezposelnih v državi zmanjšalo za 3,7 %, brezposelni v Pomurju pa predstavljajo 8,3 % vseh brezposelnih v Sloveniji.

V letu 2014 se je v Pomurju prijavilo 8.199 brezposelnih, kar je 4,5% več kot v enakem obdobju lani, odjavilo pa 7.593 oseb oz. 0,2% več (18 oseb) kot v enakem obdobju leta 2013, od tega 5.778 izhodov v zaposlitev ali samozaposlitev. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v zadnjem letu povečalo za 8,1%.

V letu 2014 so delodajalci OS Murska Sobota sporočili 4.567 prostih delovnih mest⁶⁷. Največ jih je bilo v gradbeništvu (26,0%) in predelovalnih dejavnostih (19,8%), sledijo izobraževanje (9,3%), trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (8,4%), zdravstvo in socialno varstvo (7,6%) ter gostinstvo (6,5%).

Povpraševanje po delavcih se je najbolj znižalo v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (cca. 73,5%), kmetijstvu, lovju, gozdarstvu in ribištju (cca. 54,7%) ter finančnih in zavarovalniških dejavnostih (cca. 36,8%), najbolj pa se je povečalo v poslovanju z nepremičninami (cca. 121,4%) in v dejavnosti oskrbe z električno energijo, plinom in paro (cca. 119%).

⁶⁵ Izračuni veljajo za občine: Beltinci, Tišina, Črenšovci, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Šalovci, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Odranci, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij, Turnišče, Cankova, Dobrovnik, Grad, Hodoš, Križevci, Razkrižje, Velika Polana, Veržej.

⁶⁶ Območje OS Murska Sobota ni enako območju, ki ga obravnava Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji, saj ne zajema občin Ormož, Središče ob Dravi in Sv. Tomaž, saj le-te občine sodijo pod pristojnost Območne službe Ptuj.

⁶⁷ 12. aprila 2013 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 21/2013, ZUTD-A), ki je ukinil obvezno prijavo prostega delovnega mesta pri ZRSZ. Od takrat ZRSZ nima več podatkov o vseh prostih delovnih mestih v državi, prav tako ni več mogoča primerjava s podatki iz preteklih obdobj.

Na območju, ki ga pokriva OS Murska Sobota, z visokim deležem brezposelnih oseb, izstopajo predvsem dolgotrajno brezposelni (48,1%), starejši od 50 let (34,9%), trajnopresežni delavci in stečajniki (25,4%) ter brezposelne osebe s priznano invalidnostjo (22,1%).

Podrobnejši pregled strukture brezposelnih v Območni službi Murska Sobota se nahaja v prilogi tega poročila.

Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja in prosta delovna mesta v Pomurju

V letu 2014 je bilo v Pomurju v programe aktivne politike zaposlovanja v Območni službi Zavod RS za zaposlovanje Murska Sobota na novo vključenih **3.507** brezposelnih oseb, kar je **14 % več kot v letu 2013**, ko je bilo na novo vključenih 3.074 brezposelnih oseb.

Podrobnejši finančni pregled izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja se nahaja v prilogi tega poročila.

Izvajanje projektov v Pomurski regiji, financiranih iz Evropskega socialnega sklada

A) Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti

Program »Podjetno v svet podjetništva 2014«

Upravičenec: Regionalni center za razvoj d.o.o.

Pogodbeni partner: Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o.

Vrednost programa: 4.761.452,00 EUR

Vrednost programa za pogodbenega partnerja: 343.950,00 EUR, izplačano v letu 2014 229.300,00 EUR

Trajanje programa: april 2014- junij 2015

Opis programa:

Podjetno v svet podjetništva 2014 je namenjen spodbujanju podjetništva med mlajšimi brezposelnimi z višjo ali visoko stopnjo izobrazbe ter spodbujanju odpiranja novih delovnih mest. Operacija sodi v Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, 1. razvojno prioriteto »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti in prednostno usmeritev« 1.2 »Usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost«.

Temeljna ideja operacije je ponuditi udeležencem, izbranim na javnih razpisih, strokovno pomoč in dodatna usposabljanja, ki jih potrebujejo pri razvoju podjetniške ideje v delujočo podjetje. Program mladim brezposelnim ponuja odlično priložnost, da razvijajo svoje znanje in si olajšajo podjetniške začetke, regijam pa možnost, da pospešijo nastajanje novih podjetij in v domačem okolju zadržijo domače mlade moči in ideje, izvajal tudi v prihodnje. Delo poteka v skupinah s desetimi udeleženci, ki naj bi v štirimesečnem obdobju, pod vodstvom mentorjev razvili svojo poslovno idejo, pripravili poslovni načrt za ustanovitev podjetja in se usposabljali za podjetniško kariero ali večjo zaposljivost. Pri tem je cilj vsakega udeleženca, da v enem letu po zaključku usposabljanja ustanovi lastno podjetje, se samozaposli ali zaposli pri drugem delodajalcu.

Do 31.12. 2014 se je v program na področju Pomurske regije vključilo 30 brezposelnih oseb. V operacijo je vključenih 14 žensk in 16 moških. Povprečna starost izbranih kandidatov je bila 28,2 let.

Do 31. 12. 2014 je 20 oseb tudi že zaključilo program usposabljanja, 3 osebe so se že samozaposlile, ena oseba se je zaposlila, štiri osebe pa so v postopku samozaposlitve in so s.p. registrirale s 1. 1. 2015.

B) Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela

Javni razpis za Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela

MDDSZ je v letu 2010 objavilo javni razpis za **Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela** in sicer v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini **8.000.000 EUR**.

Na javni razpis se je prijavilo 72 projektov, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla 15 projektov.

V Pomurju sta se v letu 2014 izvajala dva projekta:

Projekt »Socialno podjetništvo omogoča delo ranljivim skupinam - SPODRAST«

Upravičenec: Mozaik, društvo za socialno vključenost

Projektni partnerji: Društvo za razvoj podeželja – Pomelaj, ZRP Pomelaj, z.o.o.

Vrednost projekta: 999.490,00 EUR

Trajanje projekta: 3.12.2010 – 3.12.2014

Opis projekta

V projekt so bili vključeni predstavniki ciljne skupine, ki so se v okviru projekta usposabljali za zaposlitev v socialnem podjetju ali za samostojno opravljanje dejavnosti v statusni obliki dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Poleg zagotavljanja usposobljenosti in primernih delovnih mest se je istočasno razvijal poslovno-organizacijski model, ki povezuje delovno aktivnost s psihosocialno podporo vključenim osebam in inovativnimi načini trženja. Nastala mreža proizvodnje ekoloških in tradicionalnih prehrabnenih izdelkov omogoča zaposlitev osebam iz ciljne skupine invalidov, starejšim od 50 let, ženskam na podeželju in bivšim odvisnikom.

Tekom celotnega trajanja projekta se je v usposabljanje vključilo 75 oseb iz ciljnih skupin (od predvidenih 60 oseb), ki imajo praktično izredno nizke in omejene možnosti za izstop iz začaranega kroga socialne izključenosti in brezposelnosti. Vključeni so se usposobili za dela na področju ekološke pridelave živil, nege krajine, ekološkega turizma in rokodelskega izdelovanja izdelkov iz naravnih materialov, pridobili pa so tudi teoretična znanja s področja NPK. Po končanem usposabljanju se je v okviru projekta, v celotnem obdobju trajanja projekta, **zaposlilo 20 oseb**.

V letu 2014 se je na projektu usposabljalo (sodelovanje na različnih delavnicah in tečajih) 14 oseb iz ciljne skupine, od katerih so **3 osebe zaposlili**. Projekt se je decembra 2014 končal.

V letu 2014 je bilo izplačanih **254.821,65 EUR** sredstev.

Projekt »Romano kher – Romska hiša«

Upravičenec: Regionalna razvojna agencija Mura

Projektni partnerji: Inštitut za narodnostna vprašanja, Združenje forum romskih svetnikov Slovenije, Rromski akademski klub, Zavod za socialni razvoj Murska Sobota

Vrednost projekta: 822.075,58 EUR

Trajanje projekta: 3.12.2010 – 3.12.2014

Opis projekta

Cilj projekta je opogumiti Rome, izboljšati njihovo samopodobo in jih opremiti z znanji za uspešen vstop na trg dela. V okviru 1. dela projekta je potekalo usposabljanje za brezposelne Rome. Pri tem je bil uporabljen pristop individualne pomoči, ki se je v preteklosti izkazala za najuspešnejšo metodo. Vzpostavljen je bil profil t.i. »zaposlitvenega agenta«, ki Romom omogoča informacije, potrebne za vstop na trg dela, pomoč pri iskanju potencialnih delodajalcev, obenem pa tudi stik delodajalcev s to ciljno skupino. Obenem so se v okviru projekta izvajale delavnice za usposabljanje romskih svetnikov, saj je za enakost možnosti na trgu dela ključno predstavljanje romskih interesov in sodelovanje na politični ravni. Tretji del projekta se je nanašal na vzpostavitev »romske akademske mreže«, ki bo omogočala povezavo med študenti Univerze v Ljubljani in romskimi predstavniki ter aktivisti v luči dviga socialnega kapitala romskih predstavnikov. Zadnji del projekta pa se je nanašal na vzpostavitev »romske razvojne agencije«, v kateri je bila omogočena zaposlitev skupini Romov, ki prispevajo ideje, inovacije in projekte, ki so v korist romski skupnosti.

Tekom celotnega trajanja projekta se je v usposabljanje za večjo možnost zaposlitve vključilo **61 oseb** iz ciljne skupine Romov, od katerih se je 14 oseb usposabljal v letu 2014. Sodelovali so na delavnicah in se usposabljali, v projektni skupini. Tekom projekta se je preko pomoči zaposlitvenega agenta in na projektu (v t.i. romsko razvojno agencijo) zaposlilo **14 Romov**. Projekt se je decembra 2014 končal.

V letu 2014 je bilo izplačanih **245.316,40 EUR** sredstev.

Javni razpis za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II

MDDSZ je v letu 2012 objavilo javni razpis za **Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II**, in sicer v okviru OP RČV 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so bila zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini 4.500.000,00 EUR. Na javni razpis se je prijavilo **93 projektov**, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla **17 projektov**.

V letu 2014 so se v Pomurju izvajali 3 projekti.

Projekt »Razvoj turizma na eko-socialni kmetiji Korenika«

Upravičenec: Korenika

Projektni partnerji: Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot ter Mozaik, društvo za socialno vključenost

Vrednost projekta: 299.952,75 EUR

Trajanje projekta: 24.8.2012-24.8.2015

Opis projekta

V okviru projekta bo podprt razvoj turistične ponudbe na eko-socialni kmetiji KORENIKA. V prvi fazi projekta je načrtovana vzpostavitev zeliščnega vrta in zunanega prostora za pogostitve skupin obiskovalcev, v drugem delu pa preureditev obstoječega gospodarskega poslopja v razstavno/delavniško/prodajni prostor. Osebe iz ranljivih ciljnih skupin se bodo v okviru usposabljanja izučila za tradicionalna kmečka opravila, kot so oranje, setev, žetev in mlačev. Organizirane bodo različne etnološke prireditve, kjer bodo praktično prikazani tradicionalni običaji in obrti. Ohranjanje kulturne in naravne dediščine ter ohranjanje tradicionalnih obrti in običajev na način, kot so ga poznali naši predniki, je zagotovo perspektivna razvojna panoga, ki bogati ponudbo na podeželju.

V letu 2014 so se na projektu usposabljale 4 osebe iz ranljivih ciljnih skupin, skupno pa se je do sedaj usposobilo 12 oseb. Od septembra 2013 so 3 osebe iz ciljne skupine na projektu zaposlene za obdobje najmanj 18 mesecev.

V letu 2014 je bilo izplačanih **108.775,94 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe, Romi.

Projekt »Razvoj socialnih tržnih produktov v agroživilstvu«

Upravičenec: Pan-nutri d.o.o;

Projektni partnerji: Društvo zeliščarjev Pomurje

Vrednost projekta: 299.124,85 EUR

Trajanje projekta: 24.8.2012 – 24.8.2015

Opis projekta

Prijavitelj namerava v okviru projekta pripraviti program usposabljanja in usposobiti osebe iz različnih ciljnih skupin za opravljanje različnih del na področju agroživilstva, predvsem priprave živil za trg in predelave živil (kot. npr. stiskanje olj, predelava sokov, sušenje zelenjave) ter razviti vsaj 3 zdrava prehranska izdelka namenjena potrošnikom. Prav tako si je prijavitelj v projektu zadal cilj, da bo pripravil analizo potreb kmetijsko – živilske industrije z vključevanjem lokalnih trgov v razvoj novih izdelkov, ki jih lahko zapolni socialno podjetništvo ter analiziral potrebe kmetijsko-živilske industrije za razvoj novih izdelkov, identificirati razvojno-izvedbene – prodajne priložnosti in izvedbene cilje za lokalno samooskrbo s pomočjo socialnega podjetništva.

V okviru projekta se je usposobilo 10 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od katerih so 3 osebe v letu 2013 že zaposlili za obdobje najmanj 18 mesecev.

V letu 2014 je bilo izplačanih **110.215,64 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe, Romi, invalidi, obsojenci.

Projekt »Mura nas povezuje«

Upravičenec: Regionalni sklad dela za Pomurje

Projektni partnerji: Fundacija Tramp, ustanova za izobraževanje (odstopila od projekta)

Vrednost projekta: 232.034,62 EUR

Trajanje projekta: 1.10.2012 – 1.1.2015

Opis projekta

Tekstilna industrija je v Pomurski regiji že dolgo tradicionalna panoga. Proizvajalci tekstilnih izdelkov imajo na zalogi veliko nerabljenih oblačil. Tako se je prijavitelju projekta Mura nas povezuje porodila ideja, da bi taka oblačila lahko ponovno uporabil in jim dodal koristnost, namesto da končajo na odlagališčih ali se kopičijo v zalogi teh podjetij. Inovativnost dejavnosti pred drugimi tovrstnimi projekti, ki se že izvajajo, predstavljajo nova trendovska oblačila, kolekcija oblačil za nosečnice in invalide ter brezplačna oblačila za osebe iz ranljivih ciljnih skupin. Projekt tako prispeva k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje, zaposlovanju oseb iz ranljivih ciljnih skupin in razvoju nove inovativne tržne dejavnosti.

V okviru projekta se je usposobilo 6 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od katerih so 3 osebe v letu 2013 zaposlili za obdobje najmanj 18 mesecev. Projekt se je novembra 2014 končal.

V letu 2014 je bilo izplačanih **119.289,15 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let - bivše Murine delavke, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe.

Program »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - PRIPRAVNIKI«

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je leta 2010, v sodelovanju s Socialno zbornico Slovenije pripravilo program **Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - PRIPRAVNIKI**, ki se financira iz sredstev Evropskega socialnega sklada, v okviru OP RČV 2007-2013, 4. razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«.

Upravičenec: Socialna zbornica Slovenije.

Vrednost programa: 9.395.454,80 EUR.

Trajanje programa: 1. 3. 2010 - 31. 10. 2015.

Ciljna skupina: ciljna skupina programa so iskalci prve zaposlitve po pridobljeni stopnji in vrsti izobrazbe, kot jo predpisuje Zakon o socialnem varstvu za pripravnika.

Opis programa:

Program izvaja Socialna zbornica Slovenije, ki je od leta 2010 do konca leta 2014 objavila 4 javne razpise za izbor delodajalcev.

Namen programa je spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve - pripravnikov na področju socialnega varstva, ki iščejo prvo zaposlitev po pridobljeni stopnji in vrsti izobrazbe, kot jo predpisuje veljavni Zakon o socialnem varstvu za pripravnika na področju socialnega varstva.

Cilj programa je izvesti 500 zaposlitev iskalcev prve zaposlitve - pripravnikov na področju socialnega varstva, za polni delovni čas, za obdobje največ 12 mesecev. Pripravnništvo se opravlja v različnih institucijah s področja socialnega varstva (centri za socialno delo, društva, varstveno-delovni centri, javni zavodi...). Pripravniki se usposablajo za delo na tem področju z namenom pridobivanja in krepitev njihovih sposobnosti, znanj, veščin in spretnosti. Omogočeno jim je mentorstvo in udeležba na ustreznih seminarjih.

Do sedaj je bilo v program vključenih 486 iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva, po končanju katerega je 203 vključenih pripravnikov uspešno opravilo strokovni izpit za opravljanje dela na področju socialnega varstva. Nekateri med njimi (138), ki so pripravništvo uspešno zaključili, so se nadalje zaposlili v nevladnih institucijah, centrih za socialno delo ter drugih institucijah na področju socialnega varstva.

V letu 2014 se je v Pomurju program izvajal pri **dveh delodajalcih** (Dom starejših občanov Gornja Radgona in Dom starejših Lendava).

Program »Zaposlitev strokovnih delavcev - INFORMATORJEV na centrih za socialno delo Slovenije«

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je leta 2010, v sodelovanju s Socialno zbornico Slovenije pripravilo program »Zaposlitev strokovnih delavcev - informatorjev na centrih za socialno delo Slovenije«, ki se financira iz sredstev Evropskega socialnega sklada, v okviru OP RČV 2007-2013, 5. razvojne prioritete »Institucionalna in administrativna usposobljenost« in prednostne usmeritve 5.2. »Reforma institucij na trgu dela«.

Upravičenec: Skupnost centrov za socialno delo Slovenije

Vrednost programa: 4.181.896,24 EUR

Trajanje programa: 16.8.2011 – 30.9.2014

Ciljna skupina: ciljna skupina programa so vsi centri za socialno delo Slovenije in zaposleni na delovnem mestu strokovni delavec - informator na teh centrih.

Opis programa

Program izvaja Skupnost centrov za socialno delo, ki je v letu 2011 in 2012 objavila javni razpis za izbor izvajalcev in dodatni javni razpis za izbor izvajalcev.

Namen programa je modernizacija storitev centrov za socialno delo. Z zaposlitvijo in usposabljanjem strokovnih delavcev- informatorjev se bo zagotovilo kvalitetno uvajanje nove storitve - storitve enotne vstopne točke za uveljavljanje pravic do socialnih transferjev. Uvedbo enotne vstopne točke predvideva Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUPJS), ki sledi cilju zagotavljanja učinkovitejše politike socialnih transferjev. Z uvedbo enotne vstopne točke za uveljavljanje pravic do socialnih transferjev se bo preprečilo neupravičeno kopičenje socialnih pravic in zagotovila večja informiranost prebivalcev Republike Slovenije o pravicah in dolžnostih pri

uveljavljanju pravic v skladu z ZUPJS. S sofinanciranjem zaposlitev strokovnih delavcev - informatorjev se bo omogočila tudi poenotena kvaliteta storitev na vseh centrih v enaki meri.

Cilj programa je zaposlitev 64 strokovnih delavcev - informatorjev za obdobje 24 mesecev, ki bodo izvajali aktivnosti programa.

V letu 2014 je bilo v program vključenih 61 strokovnih delavcev - informatorjev od tega **3 v Pomurju** (Gornja Radgona, Ljutomer in Murska Sobota).

Program »Opolnomočenje ranljivih skupin preko informatorjev na centrih za socialno delo Slovenije«

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je leta 2014, v sodelovanju s Skupnostjo centrov za socialno delo pripravilo program »Opolnomočenje ranljivih skupin preko informatorjev na centrih za socialno delo Slovenije«, ki se financira iz sredstev Evropskega socialnega sklada, v okviru OP RČV 2007-2013, 4. razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«.

Upravičenec: Skupnost centrov za socialno delo.

Vrednost programa: 1.838.721,00 EUR.

Trajanje programa: 31. 1. 2014 - 15. 10. 2015.

Ciljna skupina: vsi uporabniki storitev CSD, zlasti osebe, ki so materialno ogrožene in socialno izključene ali potrebujejo intenzivnejšo obravnavo in svetovanje pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev.

Opis programa:

Program izvaja Skupnost centrov za socialno delo, ki je v letu 2014 objavila javni razpis za izbor izvajalcev in dodatni javni razpis za izbor izvajalcev.

Namen programa je okrepitev socialne vključenosti ranljivih skupin (zlasti oseb s socialnimi stiskami in težavami zaradi materialne ogroženosti in socialne izključenosti) preko zaposlitve za to usposobljenih informatorjev na CSD-jih. Ti bodo na podlagi posebnega strokovnega svetovanja opolnomočili najranljivejše ciljne skupine za lažje premagovanje ovir v postopkih uveljavljanja socialnih pravic ter s tem prispevali k zmanjšanju materialne ogroženosti ranljivih skupin. Na podlagi strokovne podpore (svetovanja) informatorjev bo zagotovljena učinkovitejša integracija ranljivih skupin v različne programe aktivacije, usposabljanja, izobraževanja in končno tudi na trg dela.

Cilj programa je zaposlitev 64 informatorjev za obdobje največ 12 mesecev, ki bodo izvajali aktivnosti programa.

V letu 2014 je bilo v program vključenih 62 informatorjev od tega 4 v Pomurju (Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota), ki so skupaj opolnomočili 2.581 oseb iz najranljivejših ciljnih skupin.

Podeljevanje štipendij

Ocenjujemo, da je za razvoj regije pomembno tudi spodbujanje mladih pri izobraževanju, tudi s podeljevanjem štipendij v okviru instrumenta *Regijska štipendijska shema za Pomurje in Pomurske izobraževalne fundacije PIF*.

Število dodeljenih štipendij v Pomurju s strani regijskih instrumentov oz. institucij v šolskem letu 2013/14 in 2014/2015, je ponazorjeno v tabeli, v prilogi tega poročila.

5.1.2. Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo

V okviru **javnega razpisa** Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 55/2013 z dne 28.6.2013, št. objave Ob-3034/13 - **za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR – za spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov na problematskih območjih z visoko brezposelnostjo v letih od 2013 do 2015 – RRPO 2013** (v nadaljevanju »javni razpis«) je na javni razpis prispelo 16 vlog, med njimi 9 vlog konzorcijev, v katerih kot partnerji nastopajo podjetja iz Pomurske regije. Skupaj je v prispelih vlogah na razpis nastopalo 16 podjetij iz Pomurske regije, od tega 8 podjetij iz MO Murska Sobota, 2 podjetji iz Občine Ljutomer, 4 podjetja iz Občine Lendava, 1 podjetje iz Občine Gornja Radgona ter 1 podjetje iz Občine Puconci.

Izmed 7-ih odobrenih vlog javnega razpisa (katerih skupna vrednost sofinanciranja znaša 1.710.005,29 EUR), so bile **4 vloge**, v katerih kot partnerji nastopa skupno **7 podjetij** iz Pomurske regije, za katere skupna odobrena vrednost sofinanciranja znaša **386.327,00 EUR**, od tega 1 podjetje iz MO Murska Sobota, 4 podjetja iz Občine Lendava ter po 1 podjetje iz Občine Puconci in Občine Gornja Radgona.

V letu 2014 je potekalo izvajanje vseh odobrenih operacij, ki se bo nadaljevalo in zaključilo v letu 2015. V okviru 4 operacij, v katerih sodeluje 7 podjetij iz Pomurske regije, je bilo v letu 2014 izplačanih sredstev v skupni višini **615.141,70 EUR**.

Na osnovi podatkov o odobrenih pomočeh v letu 2014 je na javnih razpisih/ukrepih, ki jih je izvedel Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo, sam ali preko Slovenskega podjetniškega sklada, iz **Pomurske regije** prejelo *pomoč* **31 podjetij** (24 gospodarskih družb, 6 samostojnih podjetnikov in zadruga). **V letu 2014** je bilo Pomurski regiji odobreno za **762 tisoč EUR subvencij, 200 tisoč EUR lastniških virov, 254 tisoč EUR kreditov ter 1,3 mio EUR garancij**.

Pomurski regiji je bilo v letu 2014 s strani MGRT-DPKT skupaj dodeljeno nekaj več kot **2,5 mio EUR oz. 2,4% vseh dodeljenih sredstev**.

5.1.2.1. Slovenski podjetniški sklad

Slovenski podjetniški sklad je v Uradnem listu RS, št. 17/2015 objavil **javni razpis »Spodbude za zagon podjetij v problematskih območjih z visoko brezposelnostjo v letu 2015 (P2R)«**.

Predmet produkta so subvencije za novoustanovljena podjetja v problemstih območjih z visoko brezposelnostjo v letu 2015. Cilji javnega razpisa so zmanjšanje razvojnega zaostanka v problemstih območjih z visoko brezposelnostjo, nova delovna mesta in zaposlovanje ter zagon novih podjetij.

Upravičenci so velika, mala in srednja podjetja, ki se kot pravna ali fizična oseba, ukvarja z gospodarsko dejavnostjo in so organizirana kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki posamezniki, zadrage ali zavodi ter socialna podjetja (preoblikoavna po Zakonu o socialnem podjetništvu), ki imajo sedež v problemstih območju (območje ZRPPR10151, območja občin Pokolpja, območja občin Maribora s širšo okolico in območja občin Hrastnik, Radeče in Trbovllje) in so bila registrirana od 1.1.2013 do 27.3.2015. Okvirna višina subvencij znaša največ do 1.480.000 EUR, max višina subvencije za podjetje je 20.000 EUR.

Na javni razpis je iz Pomurja prispelo 81 vlog.

5.1.3. Slovenski regionalno razvojni sklad

Regijska garancijska shema za Pomurje

Sklad je sredstva iz ukrepa Nujni ukrepi v regionalnem razvoju iz postavk za leto 2009 iz PFN za leti 2008 in 2009, namenil za regijsko garancijsko shemo Pomurje v upravljanju RRA Mure d.o.o.. Glede na perečo problematiko pomanjkanja likvidnih sredstev, je bilo za to regijo potrebno nameniti dodatna sredstva. Vlada RS je za ta namen na podlagi predloga Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sprejela poseben program za premagovanje krize na tem območju, znotraj katerega je bil tudi Sklad zavezan k izvajanju ukrepov za pomoč tej regiji, med drugim tudi s plasiranjem sredstev v regijsko garancijsko shemo Pomurje, ki je v upravljanju RRA Mure d.o.o. in je aktivna do konca leta 2015.

V letu 2012 je bilo na podlagi javnega razpisa RRA Mure za dolgoročne kredite in garancije⁶⁸ 32 odobrenim projektom na *javnem razpisu SRRS za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetij v pomurski regiji*⁶⁹ v okviru regijske garancijske sheme podeljenih skupno 902.335,94 EUR garancij in 1.804.671,95 EUR kreditov. Subvencioniranje obrestne mere je potekalo tudi v letu 2013 in 2014 (podrobneje v točki 4.1.1.1.).

5.1.4. Poročilo Ministrstva za kulturo

Prejemnikom iz občin Pomurske regije za obnovo kulturnih spomenikov, za izvajanje muzejske dejavnosti in za izvajanje knjižnične dejavnosti je Ministrstvo za kulturo namenilo **skupno 900.081,75 EUR** proračunskih sredstev.

Ministrstvo je financiralo konservatorski načrt in vzdrževalna dela na gradu Negova v višini **16.859,20 EUR** ter konservatorski načrt na gradu Lendava v višini **22.000,00 EUR**.

⁶⁸ Glej Javni razpis za dolgoročne kredite in garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij v letu 2011 in 2012 (2011).

⁶⁹ Glej Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (2012).

Na področju izvajanja državne javne službe v pooblaščenih muzejih je ministrstvo sofinanciralo delovanje in program Pomurskega muzeja Murska Sobota v višini **404.375,55 EUR**, Galerijo Murska Sobota v višini **172.262,00 EUR** ter Galerijo-muzej Lendava v višini **40.300,00 EUR**.

Na področju knjižnične dejavnosti je ministrstvo sofinanciralo Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota v skupni višini **143.151,00 EUR** (nakup knjižničnega gradiva, program osrednje območne knjižnice, program za pripadnike narodne skupnosti, obnova bibliobusa ter nakup IKT), Knjižnico Lendava v višini **74.261,00 EUR** (nakup knjižničnega gradiva in program za pripadnike narodne skupnosti), Splošno knjižnico Ljutomer v višini **12.825,00 EUR** (nakup knjižničnega gradiva) ter Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona v višini **14.048,00 EUR** (nakup knjižničnega gradiva).

Ministrstvo za kulturo v letu 2015 načrtuje nadaljevanje izvajanja muzejske in knjižnične dejavnosti v Pomurski regiji ter financiranje vzdrževalnih in obnovitvenih del na kulturnih spomenikih.

Ministrstvo za kulturo v okviru posebnega programa financira kulturni program narodnih skupnosti na podlagi neposrednega poziva. Tako je **za madžarsko narodno skupnost** bilo v letu 2014 namenjenih sredstev v skupni višini **403.210,00 EUR**. Od tega je za redno financiranje Zavoda za kulturo madžarske narodnosti (programsko materialni stroški, stroški delovanja in stroški za plače) bilo namenjenih 379.016,00 EUR (to je za dejavnosti: založniška in izdajateljska, dejavnosti kulturnih skupin, stiki z matičnim narodom, prireditve, dejavnosti za ohranjanje maternega jezika, predavanja in seminarji ter drugo: sodelovanje v znanstveno-kulturnih projektih), za druge izvajalce, ki jih je izbrala osrednja organizacija narodne skupnosti (Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost) pa 24.194,00 EUR.

Na področju **romske skupnosti** pa se vsako leto izvede javni razpis za izbor kulturnih projektov. V letu 2014 je bilo iz Pomurja (so)financiranih 34 projektov v skupni višini 40.285,23 EUR. Tabela projektov je sestavni del priloge tega poročila.

Ministrstvo za kulturo je na osnovi Javnega razpisa za izbor razvojnih projektov za dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podporo njihovi socialni vključenosti **v okviru Evropskega socialnega sklada** v letih 2013–2014 v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013 4. razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in Prednostne usmeritve 4.3 »Dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podpora njihovi socialni vključenosti«, ki je bil objavljen 23. 11. 2012 v višini 4.000.000,00 EUR izbralo za sofinanciranje v skupni višini 445.817,72 EUR **tri projekte v Pomurski regiji**, od 28 izbranih projektov.

V letu 2014 so bila trem projektom v Pomurski regiji izplačana sredstva v višini **249.222,94 EUR**:

- "MISIJA *S", Društvo za trajnostni razvoj Pomurja:

V letu 2014 je bilo v okviru projekta izplačano 85.083,49 EUR. Projekt, ki je bil v okviru ESS sofinanciran v skupni višini 153.779,34 EUR, se je v letu 2014 tudi zaključil.

- MOZAIK - društvo za socialno vključenost:

V letu 2014 je bilo v okviru projekta izplačano 106.419,08 EUR. Projekt, ki je bil v okviru ESS sofinanciran v skupni višini 160.391,37 EUR se je v letu 2014 tudi zaključil.

- Kulturno društvo Petőfi Sándor Dobrovnik:

V letu 2014 je bilo v okviru projekta izplačano 57.720,37 EUR. Projekt, ki je bil v okviru ESS sofinanciran v skupni višini 131.647,01 EUR se je v letu 2014 tudi zaključil.

5.1.5. Poročilo Ministrstva za obrambo

Ministrstvo za obrambo v letu 2014 ni izvajalo aktivnosti v zvezi z ukrepi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

5.1.6. Poročilo Ministrstva za zdravje

V letu 2014 so bile v okviru Ministrstva za zdravje izvedene sledeče investicije:

A) Investicije v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija

Splošna bolnišnica Murska Sobota

V letu 2013 je bil v načrt razvojnih programov vključen projekt Urgentni center Murska Sobota, ki ga delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko razvojna infrastruktura, prednostne usmeritve Mreža urgentnih centrov. S strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bila dne 16.5.2013 izdana odločba o dodelitvi sredstev za projekt **»Urgentni center Murska Sobota«**. Vrednost projekta znaša **6.305.894,40 EUR**. Upravičeni stroški projekta (85% EU, 15% M za zdravje) znašajo 4.340.096,40 EUR, za neupravičene stroške projekta, ki znašajo 1.965.798,00 EUR, pa zagotavljata sredstva M za zdravje in Splošna bolnišnica Murska Sobota.

Konec leta 2013 je bila podpisana pogodba z izvajalcem GOI del v vrednosti **5.217.483,78 EUR**. Aktivnosti na objektu so se skladno s podpisano pogodbo izvajale v letu 2014. Končni obračun GOI del na objektu bo izveden aprila 2015. Konec leta 2014 je bilo objavljeno tudi skupno javno naročilo za dobavo in montažo medicinske opreme za urgentne centre, v okviru katerega je ocenjena vrednost opreme za Urgentni center Murska sobota 0,9 mio EUR.

B) Investicije na primarni ravni zdravstvene dejavnosti

Občina Lendava

Občina Lendava je na *javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leti 2013 in 2014*, ki bodo sofinancirane iz proračuna M za zdravje ter vključene v načrt razvojnih programov za leta trajanja investicije, za leto 2014, prijavila sledečo investicijo:

- za leto 2014 je občina prijavila investicijo **Nabava medicinskih naprav v ZD Lendava – digitalni RTG aparat**. Ministrstvo za zdravje je predmetno investicijo sofinanciralo v višini **246.806,00 EUR**. Vrednost celotne investicije je znašala 299.961,00 EUR.

Občina Ljutomer

Občina Ljutomer je na *javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leti 2013 in 2014*, ki bodo

sofinancirane iz proračuna M za zdravje ter vključene v načrt razvojnih programov za leta trajanja investicije, za leto 2014, prijavila sledečo investicijo:

- o za leto 2014 je občina prijavila investicijo **Nabava medicinske opreme za ZD Ljutomer v letu 2014 – laserska terapija**. Ministrstvo za zdravje je predmetno investicijo sofinanciralo v višini **9.198,00 EUR**. Vrednost celotne investicije je znašala 12.237,00 EUR.

5.1.7. Eko sklad

Slovenski okoljski javni sklad (Eko sklad) je edina specializirana institucija v državi, ki spodbuja naložbe na področju varstva okolja. V ta namen dodeljuje ugodne kredite pravnim osebam, samostojnim podjetnikom in zasebnikom ter občanom, od leta 2008 pa tudi nepovratne finančne spodbude občanom za različne ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

V nadaljevanju navajamo podatke o vseh izplačanih nepovratnih sredstvih občanom v letu 2014 po posameznih ukrepih rabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije v stanovanjskih stavbah v Pomurski regiji. Podatki kažejo, da je bilo občanom v tem delu Slovenije od skoraj 18 mio EUR skupaj izplačanih nepovratnih sredstev, izplačan dober milijon EUR ali skoraj 5,6 % vseh v letu 2014 izplačanih nepovratnih finančnih spodbud.

Struktura naložb po višini izplačanih nepovratnih sredstev v Pomurju Slovenije kaže, da je bilo največ sredstev izplačanih za naložbe v vgradnjo toplotnih črpalk, sledijo pa naložbe v toplotno izolacijo fasad in vgradnjo kotlov na lesno biomaso.

Tabela 8: Financiranje naložb občanov s strani Eko-sklada v Pomurju v letu 2014

Ukrep	Št. naložb	Izplačana nepovratna sredstva v 1.000 EUR
Sončni kolektorji	65	55,4
Kotli na lesno biomaso	110	163,8
Toplotne črpalke	272	360,7
Toplotna izolacija fasade	141	321,5
Toplotna izolacija strehe	26	32,4
Zamenjava zunanjega stavbnega pohištva	29	51,8
Energijsko učinkovito prezračevanje	12	17,8
Gradnja in nakup nizkoenergijskih in pasivnih stanovanjskih stavb	3	24,3
SKUPAJ	658	1.027,7

Vir: Eko sklad, 2015.

5.2. Črpanje EU sredstev

Četrty ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih.

Po podatkih Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, organa upravljanja za strukturne sklade in Kohezijski sklad, se Pomurska regija v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključuje v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh **treh operativnih programov v okviru Cilja 1**:

- *Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR),*
- *Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in*
- *Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) za obdobje 2007-2013.*

Hkrati se Pomurska regija vključuje v naslednje **operativne programe v okviru Cilja 3**:

Čezmejni progami:

- *Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija 2007-2013 (OP SI-AT),*
- *Operativni program Slovenija-Madžarska 2007-2013 (OP SI-HU) in*
- *Operativni program IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2013 (OP IPA SI-HR)⁷⁰.*

Transnacionalni progami:

- *Operativni program Srednja Evropa*
- *Operativni program Jugovzhodna Evropa*
- *Operativni program Mediteran*

Medregionalni in mrežni programi:

- *Operativni program INTERREG IVC*
- *Operativni program URBACT II*

5.2.1. Kohezijska politika v Sloveniji

Evropska kohezijska politika je ena pomembnejših politik EU, saj je njen glavni cilj zmanjševanje razlik v stopnjah razvitosti med različnimi regijami. Za zasledovanje teh ciljev je Evropska komisija vzpostavila finančne instrumente v obliki strukturnih skladov to je: Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega socialnega sklada (ESS) ter Kohezijskega sklada (KS).

V skladu s svojo dolgoročno strategijo (Strategija razvoja Slovenije, Državni razvojni program) in cilji je Slovenija usmerila sredstva iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter sredstva ustreznega lastnega sofinanciranja predvsem v dejavnosti, ki bodo pospešile družbeno ekonomski razvoj države. V skladu z navedenim so bile določene tudi vsebine v okviru operativnih programov evropske kohezijske politike. V izvajanju se je izkazalo, da so ta sredstva pomembna dodana vrednost projektom, nemalokrat pa so celo nujna za njihovo izvedbo, kar se odraža predvsem v času gospodarske in finančne krize. S pojavom krize se je pomen evropskih kohezijskih sredstev le še

⁷⁰ Glej IPA (2007).

povečal – predvsem zaradi povečanja potreb po podpori podjetjem in kreiranju novih delovnih mest in povečani obremenjenosti javnih financ. Tudi v prihodnjih letih bodo države kot je Slovenija bolj ali manj odvisne od kohezijske politike, saj predstavljajo evropska sredstva glavnino razvojnih sredstev, ki bodo v prihodnjih letih na voljo.

Slovenija ima za izvajanje kohezijske politike 2007-2013 v okviru treh operativnih programov na voljo 4.101.048.637 EUR evropskih sredstev, ki jih je treba porabiti do konca leta 2015 (gre za skrajne roke, ko je potrebno Evropski Komisiji posredovati dokazila o nastanku upravičenih javnih izdatkov).

Odgovornost Službe Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (SVRK) kot organa upravljanja za vse tri operativne programe in ostalih resorjev, ki so vključeni v izvajanje evropske kohezijske politike je, da se evropska sredstva uspešno izkoristijo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi upravičenci, torej tudi občine, ki pripravljajo projekte v okviru vseh treh operativnih programov.

Na spletnem portalu evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji www.eu-skladi.si, so navedene aktivnosti v okviru kohezijske politike, v okviru vseh treh operativnih programov, podrobnosti o posameznih razpisih ter potrjenih projektih/prejemnikih sredstev.

SVRK pa je koordinirala tudi pripravo strateških in programskih dokumentov, ki so podlaga za koriščenje sredstev evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014-2020. V omenjeni proces so bila vključena pristojna ministrstva v vlogi posredniških organov, ki so odgovorna za izvajanje posameznih vsebin v obdobju 2014-2020, kot tudi ostali ključni deležniki. Partnerski sporazum je Evropska komisija potrdila 30. 10. 2014, Operativni program pa je Evropska komisija potrdila 16. 12. 2014.

5.2.1.1. Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operativne programe

V okviru obdobja 2007-2013 je bilo od začetka programskega obdobja do konca leta 2014 na vseh treh operativnih programih od skupno 4,1 milijarde EUR, kolikor je na voljo EU sredstev (EU del):

- podpisanih pogodb za 4,3 milijarde EUR (EU del) ali 104,04% razpoložljivih sredstev,
- izplačil iz državnega proračun v višini 3,4 milijarde EUR (EU del) ali 82,82% razpoložljivih sredstev,
- povračil iz EU (oz. bruseljske blagajne) v višini 3,1 milijarde EUR (EU del) ali 75,92% razpoložljivih sredstev.

V času ekonomsko socialne krize je nujno ohraniti investicije v konkurenčnost slovenskih podjetij in njihove naložbe v človeške vire, pri čemer so v veliko pomoč sredstva kohezijske politike. Zato v Sloveniji namenjamo posebno pozornost aktivnostim za pospeševanje črpanja sredstev, poenostavitvam in temeljitejšemu vsebinskemu načrtovanju izvajanja kohezijske politike.

Občine Pomurske regije se v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključujejo v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh treh operativnih programov v okviru cilja Konvergenca.

Kandidirale so na javnih razpisih iz različnih vsebinskih področij v okviru vseh treh operativnih programov:

v okviru OP ROPI, ki je podlaga za črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada in v manjši meri tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, so **občine** upravičenke na področju ravnanja s komunalnimi

odpadki ter na področju varstva okolja - področje voda (urejanje komunalnih in vodovodnih sistemov). Projekte z obeh omenjenih področij sofinancira Kohezijski sklad. Posredno so občine vključene tudi v okviru izvajanja projektov na področju prometne infrastrukture (področje cest), kjer pa je upravičenec Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, saj gre za izgradnjo, prenovo ali rekonstrukcijo državnih cest. Poleg tega lahko občine sodelujejo tudi pri posameznih javnih razpisih s področja energetike.

V okviru OP RČV lahko **občine** kot upravičenke kandidirajo za sredstva na prednostni usmeritvi 1.3: Štipendijske sheme. Kandidirajo lahko tudi za sredstva, ki so razpisana na prednostni usmeritvi 1.4: Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti, kjer se izvajajo programi kot je Spodbujanje zaposlovanja za krajši delovni čas. Kot upravičenke lahko občine nastopajo še v okviru 2. razvojne prioritete: Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih. V okviru te razvojne prioritete se izvajajo programi kot so: spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, usposabljanje na delovnem mestu, usposabljanje absolventov na delovnem mestu in subvencija za zaposlitev diplomantov, ipd.

Občine so identificirane kot upravičenke in lahko kandidirajo na javnih razpisih tudi v okviru naslednjih prednostnih usmeritev v **OP RR**:

- 2.2. Informacijska družba: razpisi s področja gradnje infrastrukture (npr. širokopasovna omrežja),
- 3.2. Mreženje kulturnih potencialov: razpisi s področja javne kulturne infrastrukture,
- 3.3. Športno-rekreacijska infrastruktura: razpisi s področja javne športno-rekreacijske infrastrukture,
- 4.1. Regionalni razvojni programi: razpisi s področja regionalnih razvojnih programov (ekonomska in izobraževalna infrastruktura, okoljska infrastruktura, razvoj urbanih območij, javna infrastruktura v območjih s posebnimi naravovarstvenimi režimi in v turističnih območjih, socialna infrastruktura),
- 4.2. Razvoj obmejnih območij s Hrvaško: javna prometna, okoljska in ekonomska infrastruktura ob državni meji z Republiko Hrvaško.

OPERATIVNI PROGRAM KREPITVE REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV (OP RR) ZA OBDOBJE 2007-2013

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RR na razpolago 1.768 mio EUR iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), ki so namenjena financiranju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti, visokošolske in informacijske infrastrukture, investicij v turistilno infrastrukturo in ohranjanje naravnega in kulturnega potenciala ter za investicije v osnovno infrastrukturo za razvoj regij.

V letu 2014 je bilo potrjenih 16 instrumentov (12 neposredno potrjenih operacij in 4 javni razpisi) za katere je bilo skupaj dodeljenih 136.017.219 EUR (EU del). Konec leta 2014 je bilo v okviru OP RR podpisanih pogodb v vrednosti 184.781.603 EUR, iz proračuna RS pa je bilo izplačanih 146.762.138 EUR.

POMURSKA REGIJA

Do sedaj je bilo v občinah Pomurske regije v okviru OP RR (sredstva ESRR) skupno sofinanciranih 156 projektov, višina dodeljenih sredstev znaša skupaj 123,7 mio EUR.

V okviru OP RR so sofinancirani razvojno raziskovalni projekti, projekti za nakup nove tehnološke opreme, razvojni centri slovenskega gospodarstva, projekt investicije v medpodjetniški izobraževalni center, projekt izgradnje mreže urgentnih centrov, projekti s področja turistične infrastrukture in promocije turizma, projekt s področja javne kulturne infrastrukture in projekti s področja regionalnih razvojnih programov in razvoja obmejnih območij s Hrvaško.

V okviru izvajanja razvojne prioritete: Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost v okviru OP RR je bil v letu 2014 objavljen tudi javni razpis za spodbujanje raziskovalno razvojnih projektov na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo, katerega namen je sofinanciranje raziskovalno razvojnih dejavnosti usmerjenih v ustvarjanje novih oz. izboljšave že obstoječih proizvodov. V letu 2014 je bilo izdanih 7 sklepov o odobritvi sofinanciranja v skupni vrednosti 1.710.005 EUR, od teh tudi dva iz Pomurske regije (glej točko 5.1.2.).

Na področju izvajanja OP RR se je pri projektih, ki so že zaključeni oz. v fazi zaključevanja, izkazalo, da prihaja do odstopanj oz. zaostankov pri zaključevanju. Zato so bile s strani upravičencev posredovane prošnje za spremembo izvajanja operacij in sicer za podaljšanje izvedbe projektov, za podaljšanje obdobja upravičenosti do izplačil, za odstopanja od določb javnega razpisa oz. pogodb o sofinanciranju. Težave so bile identificirane na vseh prednostnih usmeritvah, največkrat v povezavi z gospodarskimi razmerami. Veliko težav je bilo identificiranih na prednostni usmeritvi 4.1. Regionalni razvojni programi (nekaj tudi na 4.2. Razvoj obmejnih področij z Hrvaško), kjer so upravičenci občine in javni zavodi. Pri izvajanju teh projektov gre pretežno za težave pri izvajanju gradbenih del, ki so posledica gospodarske krize (likvidnostne težave in stečaji gradbenih podjetij, težave upravičencev pri zagotavljanju lastnih sredstev) ter težave pri izvajanju postopkov javnih naročil in pridobivanju upravnih dovoljenj.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA ČLOVEŠKIH VIROV ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP RČV)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RČV na razpolago 756 mio EUR iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS), ki so namenjena spodbujanju podjetništva in prilagodljivosti, spodbujanju zaposlovanja, razvoju človeških virov in vseživljenjskega učenja, zagotavljanju enakih možnosti in zaposlovanja ranljivih družbenih skupin ter zagotavljanju institucionalne in administrativne usposobljenosti.

V letu 2014 je bilo v okviru OP RČV potrjenih 16 instrumentov (5 javnih razpisov in 11 neposredno potrjenih operacij) v skupni vrednosti 29.148.497 EUR. Osrednji cilj ESS je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire. Tako je Zavod RS za zaposlovanje v okviru aktivne politike zaposlovanja iz ESS dodelil številne nove subvencije za samozaposlitev in subvencije za zaposlitev brezposelnih pri delodajalcih.

POMURSKA REGIJA

V okviru OP RČV je bilo iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS) sofinanciranih 79 projektov v skupni vrednosti 14.456.705 EUR.

V okviru OP RČV so sofinancirani projekti v okviru spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti, enakosti možnosti in spodbujanja socialne vključenosti, razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja in institucionalne in administrativne usposobljenosti. V letu 2014 je bil potrjen 1 projekt v skupni vrednosti 109.000 EUR.

V času gospodarske, finančne in socialne krize so še posebej pomembni odobreni projekti v okviru neposredno potrjenih operacij, ki jih kot upravičenec izvaja Zavod RS za zaposlovanje.

Osrednji cilj Evropskega socialnega sklada je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire.

V letu 2014 je bila Pomurska regija aktivno vključena v programe Aktivne politike zaposlovanja, v katerih je bilo vključenih (v območni službi Murska Sobota) 1.767 oseb:

- v programe usposabljanja in izobraževanja je bilo vključenih 1.581 oseb – v Institucionalno usposabljanje: 1.089 oseb, Usposabljanje na delovnem mestu: 316 oseb, Priprave na ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij: 129 oseb in PUM Projektno učenje mladih: 47 oseb.
- V program Spodbude za zaposlovanje je bilo vključenih 186 oseb (Zaposli. me PLUS, Zaposli. me 5/2014 in Prvi izziv 2014).
- Iz naslova Enotnih regijskih štipendijskih shem pa je bilo v letu 2014 vključenih 92 štipendistov, skupna vrednost izplačanih štipendij je bila 208.815 EUR.

V okviru 4. razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« so bili na podlagi Javnega razpisa za izbor razvojnih projektov za dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podporo njihovi socialni vključenosti v letih 2013–2014 za sofinanciranje v Pomurski regiji izbrani trije projekti, ki so se v letu 2014 uspešno zaključili. Z njimi so bila zagotovljena 4 nova delovna mesta. V projekte je bilo vključenih 264 posameznikov.

Poleg omenjenih instrumentov se v okviru OP RČV izvajajo tudi projekti, ki imajo posreden učinek v vseh slovenskih regijah. To so predvsem projekti, ki so namenjeni učinkovitejši in javni upravi (e-vem, e-uprava, e-pravosodje, itd.), reformam institucij na trgu dela, informatizaciji zdravja (e-zdravje), itd.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA OKOLJSKE IN PROMETNE INFRASTRUKTURE ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP ROPI)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 na podlagi OP ROPI na razpolago 1,56 milijarde EUR evropskih sredstev (sredstva KS in delno ESRR). Iz KS se financirajo investicije v železniško infrastrukturo, avtoceste, pomorsko infrastrukturo in investicije s področja javnega potniškega prometa, v okoljsko infrastrukturo ter v projekte na področju trajnostne rabe energije. Iz ESRR se financirajo investicije v državne ceste ter letališko infrastrukturo.

V okviru OP ROPI so bila sredstva dodeljena do konca leta 2013. Tako, da v letu 2014 ni bilo več izdanih odločb. Zadnji 2 leti sta namenjeni intenzivnemu izvajanju že odobrenih projektov.

POMURSKA REGIJA

V programskem **obdobju 2004-2006** so bili potrjeni naslednji okoljski projekti sofinancirani iz sredstev Kohezijskega sklada (ISPA):

- Center za ravnanje z odpadki Puconci – 1. faza: (projekt je zaključen); upravičenci: Občine Puconci, Cankova, Gor. Petrovci, Gor. Radgona, Grad, Hodoš, Križevci, Kuzma, Ljutomer, Moravske Toplice, Radenci, Razkrižje, Rogaševci, Šalovci, Tišina, Veržej; delež EU sredstev: 3.300.884 EUR;
- Kanalizacijski sistem Lendava: (projekt je zaključen); upravičenci: Občina Lendava; delež EU sredstev: 3.595.526 EUR.

V programskem **obdobju 2007-2013** pa so iz sredstev Kohezijskega sklada/Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani naslednji projekti:

- Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda in varovane vodnih virov na spodnjem povodju reke Mure - Dolinska kanalizacija, upravičenci: Občine: Beltinci, Lendava, Velika Polana, Razkrižje, Moravske Toplice, Dobrovnik; delež EU sredstev (KS): 15.598.451 EUR;
- Izgradnja avtocestnega odseka Beltinci-Lendava (avtocesta A5; Beltinci-Pince), upravičenec: DARS, delež EU sredstev (KS): 41.625.251 EUR;

- Ureditev izvennivojskega križanja Murska Sobota, upravičenec DRSC, delež EU sredstev (ESRR): 4.592.538 EUR;
- Regijski center za ravnanje z odpadki - CERO Puconci 2. faza, upravičenci: sodeluje vseh 27 Pomurskih občin, delež EU sredstev (KS): 13.483.149 EUR;
- Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje: upravičenci občine Ormož - Središče ob Dravi - Sveti Tomaž, delež EU sredstev (KS): 7.539.989 EUR;
- Izvennivojsko križanje ceste Ormož - Središče ob Dravi in železniške proge Ormož - Murska Sobota - Hodoš v Pušencih - upravičenec DRSC; delež EU sredstev (KS): 4.308.371 EUR;
- Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo - 1. faza SZ Slovenske Gorice: skupen projekt 11 občin (Lenart, Sveta Trojica v slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slov. goricah, Mestna občina Maribor, Duplek, Pesnica, Kungota, Sveta Ana, Benedikt, Cerkevnik, Gornja Radgona), delež EU sredstev (KS): 11.129.755 EUR;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem), delež EU sredstev (KS): 26.147.682,35 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 10. 2015;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko), delež EU sredstev (KS): 28.529.128,56 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija), delež EU sredstev (KS): 32.063.133,56 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015.

V okviru javnih razpisov s področja energetike (KS) je bilo s sredstvi Kohezijskega sklada doslej sofinanciranih 22 projektov:

- 7 projektov v okviru Javnega razpisa »Sofinanciranje operacij za energetska sanacija stavb v lasti lokalnih skupnosti«, v občinah Apače, Črenšovci, Grad, Puconci, Turnišče in Velika Polana, v skupni vrednosti sofinanciranja 3.037.605,06 EUR (delež EU sredstev: 2.581.964,30 EUR);
- 6 projektov v okviru Javnega razpisa »Sofinanciranje operacij za energetska sanacija osnovnih šol, vrtcev, zdravstvenih domov in knjižnic v lasti lokalnih skupnosti«, v občinah Beltinci, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Razkrižje in Tišina, v skupni vrednosti sofinanciranja 1.592.978,07 EUR (delež EU sredstev: 1.592.978,07 EUR);
- 5 projektov v okviru razpisov KNLB in DOLB;
- 3 domovi za starejše (Lukavci, Rakičan in Lendava);
- Splošna bolnišnica Murska Sobota (energetska sanacija bolnišnice).

5.2.1.2. Operativni programi Cilja 3

Pomurska statistična regija sodeluje v **programih Evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS): 3 čezmejnih, 3 transnacionalnih in 2 medregionalnih**. Razpoložljiva sredstva v okviru ETS programov niso razdeljena po regijah, vendar se v okviru posameznih programov teži k temu, da bi bili učinki odobrenih projektov kar se da enakomerno porazdeljeni po prostoru celotnega programskega območja.

V do decembra 2014 odobrenih ETS projektih (upoštevani so ETS čezmejni projekti Slovenija-Hrvaška, Slovenija-Avstrija in Slovenija-Madžarska) sodeluje 174* institucij iz Pomurske regije, s katerimi so sklenjene pogodbe. **Po številu pogodb je Pomurska regija trenutno med vodilnimi slovenskimi regijami, po indeksu števila pogodb na število prebivalcev pa celo v sam vrh.** Vendar je potrebno pri tem opozoriti, da je število projektov (oz. pogodb), v katerih sodeluje regija, le eden od kazalcev, ki nakazujejo na uspešnost njenega sodelovanja v ETS programih. Realno oceno uspešnosti bi bilo vsekakor potrebno nasloniti tudi na druge kazalce, kot so ekonomski, socialni in okoljski učinki projektov ali delež evropskih sredstev, ki jih je pridobila regija.

Operativni program Slovenija-Avstrija

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo **63.084.788,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 42* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 27 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **33.791.909,29 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **6.765.047,83 EUR** vseh sredstev za projekte. Do vključno z letom 2014 so bili v okviru 2. javnih razpisov, 4. razpisnih rokov, Javnega poziva za predložitev projektnih idej OP Slovenija-Avstrija 2007-2013 in strateškimi projekti, partnerjem iz Pomurske regije, bodisi potrjeni upravičeni izdatki, bodisi že izplačana sofinancerska sredstva v skupni višini **4.400.632,75 EUR** (ESRR in nacionalno sofinanciranje). Zaradi zamika izplačil, lahko prihaja do manjših odstopanj glede na potrjena in že izplačana sredstva (Vir: interna analiza, SVRK, Urad za evropsko teritorialno sodelovanje in finančne mehanizme, marec 2015).

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa, 1. roka, sodeluje 17* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 10 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **18.769.311,39 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) sredstev projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **3.306.205,04 EUR**.

V okviru 2. roka 1. javnega razpisa sta bila odobrena 2 projekta, pri katerih sodelujeta 2* partnerja iz Pomurske statistične regije. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektov znaša **3.034.683,16 EUR**. Skupna vrednost sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **668.102,00 EUR**.

V okviru 1. roka 2. javnega razpisa sodeluje 11* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 7 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov znaša **7.111.227,95 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **1.976.960,00 EUR**.

V okviru 2. roka 2. javnega razpisa sodeluje 7* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 4 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **3.158.976,79 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **481.877,79 EUR**.

V okviru potrjenih operacij na podlagi izvedenega Javnega poziva za predložitev projektnih idej sodelujejo 4* partnerji iz Pomurske statistične regije, ki sodelujejo v 3 projektih. Skupna vrednost odobrenih projektov (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri), v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **1.160.710,00 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **232.803,00 EUR**.

V okviru potrjenega strateškega projekta sodeluje 1* partner iz pomurske statistične regije. Skupna vrednost odobrenega projekta (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri), v katerega je vključen partner s Pomurske regije znaša **557.000,00 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva

ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnega partnerja iz Pomurske statistične regije znaša **99.100,00 EUR**.

**Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Madžarska

Za celotno programsko obdobje je za projekte na voljo **27.522.283,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. V okviru odobrenih projektov sodeluje 97* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 39 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **31.082.459,12 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **16.009.073,81 EUR** vseh odobrenih sredstev (ESRR in nacionalni viri) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do vključno z letom leta 2014 je bilo v okviru 2. Javnih razpisov OP Slovenija-Madžarska 2007-2013 projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **11.328.072,10 EUR** sredstev (ESRR in nacionalno sofinanciranje).

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa sodeluje 44 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 19 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **15.395.951,18 EUR**, skupna vrednost odobrenih sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **7.495.506,97 EUR**.

V okviru odobrenih projektov 2. javnega razpisa sodeluje 39 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 17 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **12.559.078,84 EUR**, skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **6.419.676,17 EUR**.

V okviru OP Slovenija-Madžarska so bili v letu 2012 potrjeni 3 projekti: 2 na podlagi direktno predloženih »strateških« projektov in eden iz rezervne lestvice 2. javnega razpisa. V okviru potrjenih projektov sodeluje 14 slovenskih projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov znaša **3.127.429,10 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **2.093.890,67 EUR**.

** Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Hrvaška

Za obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 38,4 MIO EUR sredstev IPA/ESRR (Instrument za predpristopno pomoč/Evropski sklad za regionalni razvoj). V letu 2013 s priključitvijo Hrvaške k EU se je alokacija v okviru programa povečala za 3.808.000 EUR ESRR sredstev. V okviru odobrenih projektov (1., 2. in 3. javni razpis) sodeluje 35 projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki so izvedli 10 različnih projektov oz. v okviru 3. javnega razpisa sodelujejo v 7 projektih (se še izvajajo). Skupna vrednost odobrenih projektov za slovenske

partnerje (v okviru 1., 2. In 3. JR) znaša **19.768.543,96 EUR** (pogodbena vrednost), od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurja v višini **3.631.050,22 EUR** vseh odobrenih sredstev (v okviru slovenskega partnerstva) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do konca leta 2014 je bilo realiziranih skupaj (IPA, državni in lastni viri) 2.252.485,10 EUR.

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa je sodelovalo 10 partnerjev iz Pomurske statistične regije v 3 različnih projektih, ki so se zaključili konec marca 2012. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **3.060.326,32 EUR**, od tega obsega vrednost odobrenih projektov za projektne partnerje iz Pomurske statistične regije **1.652.541,27 EUR**. Do konca leta 2013 je bilo realiziranih skupaj (IPA, državni in lastni viri) **1.434.564,92 EUR**.

V okviru odobrenih projektov 2. javnega razpisa je sodelovalo 10 projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki so izvedli 7 projektov, kateri so se zaključili konec marca oz. aprila 2013. Skupna pogodbena vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **2.161.132,17 EUR**, od tega obsega pogodbena vrednost za projektne partnerje iz Pomurske statistične regije **908.645,65 EUR**. Do konca leta 2014 je bilo realiziranih **817.920,18 EUR**.

Konec decembra 2013 je bilo v okviru 3. javnega razpisa potrjenih 7 projektov, v katerih sodeluje 15 partnerjev iz Pomurske regije. Pogodbe o sofinanciranju za ESRR sredstva so podpisane. Projekti so se pričeli izvajati v začetku leta 2014. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **3.005.339,96 EUR**. Od tega je višina zahtevanih sredstev za partnerje iz Pomurske regije **1.069.854,30 EUR**.

Povzetek stanja na vseh treh čezmejnih programih

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 129.007.071,00 EUR sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 174* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 83 različnih projektov. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije na OP SI-AT in OP SI-HU ter skupna vrednost za vse slovenske partnerje na OP SI-HR, znaša **73.101.166,86 EUR**, od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **26.405.162,86 EUR** vseh odobrenih sredstev za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji.

Do vključno z letom 2014 je bilo projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **15.700.047,38 EUR**.

** Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

5.3. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora

Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju od 2010 do 2015 in Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 do 2015 dosegata svoje cilje tudi s povezovanjem vsebin operativnih programov čezmejnega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami v obdobju 2013-2017. Operativni programi čezmejnega sodelovanja so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v obmejnem prostoru. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je v letu 2014 v sodelovanju s Službo Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko pomagal zamejskim gospodarskim organizacijam na Madžarskem, v Avstriji, na Hrvaškem in v Italiji s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU ter s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU, pripravo novih operativnih programov čezmejnega sodelovanja ter s pravočasnim objavljanim vsebinsko ustreznih lastnih razpisov ter s sofinanciranjem in tehnično asistenco pri prijavljanju nanje. Projekti, ki jih na ta način podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu imajo posredne pozitivne učinke na razvoj Pomurja. Urad je tvorno sodeloval pri pripravi novih operativnih programih evropskega čezmejnega sodelovanja v novi finančni perspektivi EU 2014 – 2020.

Strategija gospodarskega sodelovanja do 2020

Urad je v letu 2014 nadaljeval z izvajanjem Strategije sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020.

Namen strategije in izvedbenega dokumenta je doseganje usklajenega, sinergijskega in strateškega pristopa vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Republike Slovenije ter sosednjih držav (državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko – konzularna predstavništva, drugi gospodarski dejavniki, pa tudi posamezniki na obeh straneh meja) – združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, človeških virov in obstoječih dejavnosti. Takšen način se je izkazal za učinkovito sredstvo za krepitev obstoječih in ustvarjanju novih gospodarskih tokov na območju poselitvenega območja slovenske narodne skupnosti in Republike Slovenije ter spodbujal večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav v smeri bolj homogene vizije gospodarskega sodelovanja med manjšinskim prostorom in matično državo, ki pa ga bo treba v prihajajočem obdobju tudi nadgraditi. S tem pristopom se je povečala implementacija ukrepov, določenih s posameznimi področnimi zakoni, npr. Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, ter programi, ki imajo učinke tudi za poglobitev sodelovanja s slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva.

Medresorska delovna skupina

Za izvajanje strategija je pristojna medresorska delovna skupina, ki je stalna delovna skupina. V njeno delo so enakovredno vključeni tudi predstavniki slovenskih gospodarskih organizacij v sosednjih državah. Svoje dejavnosti pa delovna skupina s konkretnimi projekti uokviri v letnih vsebinskih načrtih.

Nov vsebinski in terminski načrt za leto 2015

Medresorska delovna skupina, pristojna za izvajanje strategije pripravlja nove dogodke in projekte, ki se bodo izvajali v letu 2015. Med dogodki velja izpostaviti poslovno konferenco v Pomurju, 14.-15. aprila.

5.4. Urad Vlade RS za narodnosti

Urad Vlade RS za narodnosti v okviru svojega delovnega področja opravlja naloge na področju uresničevanja ustavnih in zakonskih določil, ki zadevajo posebne pravice pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter spremljanja in skrbi za zaščito posebnih pravic v Sloveniji živeče romske skupnosti. Naloge vključujejo tudi sofinanciranje, tako se je v letu 2014 med drugim:

- sofinanciralo delovanje Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) Lendava, krovne organizacije madžarske narodne skupnosti v Sloveniji;
- sofinanciralo radijske in televizijske oddaje za madžarsko narodno skupnost v okviru javne Radiotelevizije Slovenija. RTV Slovenija se zagotavlja skupni znesek za RTV programe za italijansko in madžarsko narodno skupnost, v tabeli naveden znesek je ocena, koliko od teh sredstev je namenjenih za RTV programe za madžarsko narodno skupnost, izračunana na podlagi okvirnih odstotkov oziroma razmerij, ki izhajajo iz poročil RTV Slovenija;
- sofinanciralo pripravo in izdajo tednika madžarske narodne skupnosti *Nepujság* v okviru Zavoda za informativno dejavnosti madžarske narodne skupnosti Lendava;
- sofinanciralo delovanje Sveta romske skupnosti RS, krovne organizacije romske skupnosti v Sloveniji in Zveze Romov Slovenije. Sredstva, zagotovljena Svetu in Zvezi se uporabljajo za njuno delovanje na področju **celotne Slovenije** in ne le Pomurja;
- sofinanciralo lokalno radijsko oddajo za Rome Romskih 60 na Radiu Murski val;
- sofinanciralo dvojezičnost in druge ustavne pravice v dvojezičnih občinah Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci, Hodoš.

V nadaljevanju sledi finančni pregled po prejemnikih sredstev.

Tabela 9: Prejemniki sredstev Urada Vlade RS za narodnosti v Pomurju v letu 2014

Prejemnik	Leto 2013 v EUR
PMSNS	176.700,00
RTV (Lendava)	348.059,00
NEPUJSAG	288.400,00
Svet romske skupnosti	88.800,00
Zveza Romov Sl.	107.112,46
Murski val	9.100,00
Lendava	293.200,00
Moravske Toplice	148.900,00
Dobrovnik	152.200,00
Šalovci	67.100,00
Hodoš	66.700,00
SKUPAJ	1.746.271,46

Vir: Urad Vlade RS za narodnosti, 2015.

5.5. Območne razvojne agencije

Na območju Zakona deluje pet območnih razvojnih agencij. Štiri območne razvojne agencije se nahajajo na območju Pomurja, ena pa na območju Ormoža.

Območne razvojne agencije na območju Pomurja so:

- **Razvojna agencija Sinergija d.o.o.**, v Moravskih Toplicah, ki pokriva enajst pomurskih občin (Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina);
- **Razvojni center Murska Sobota**, ki pokriva MO M. Sobota z lokalnim okoljem;
- **PORA, razvojna agencija G. Radgona**, ki pokriva Občino G. Radgona, v okviru Območnega razvojnega partnerstva za območje Prlekije pa celotno območje UE G. Radgona;
- **Prleška razvojna agencija giz**, v Ljutomeru, ki pokriva štiri pomurske občine (Križevci, Ljutomer, Razkrižje in Veržej).

Območna razvojna agencija na območju Ormoža je:

- **Javna razvojna agencija Občine Ormož, JARA**, ki pokriva Občino Ormož.

Aktivnosti, ki so jih območne razvojne agencije izvajale v letu 2014 so bile sledeče:

- informiranje in obveščanje ter animiranje ciljnih skupin in ostalih zainteresiranih o aktualnih javnih razpisih, dogodkih, itd. v okviru izvajanja Zakona;
- priprava projektne in investicijske dokumentacije za prijavo podjetij na javne razpise;
- svetovanje pri pripravi projektov podjetij na javne razpise;
- administrativna podpora podjetjem pri pripravi in izvedbi ter poročanju v okviru projektov;
- sodelovanje z regijskimi institucijami v okviru izvajanja Zakona;
- druge naloge.

Območne razvojne agencije so prav tako vključene v »*Strateško razvojno partnerstvo v Pomurju*«, v okviru katerega se obravnavajo posamezne aktualne tematike oz. problematika izvajanja Zakona.

6. Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona

Zaradi preglednosti izvajanja in spremljanja delovanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 so bili v Programu spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015 predvideni kazalniki za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne politike. **Kazalniki omogočajo tako Vladi Republike Slovenije kot tudi Državnemu zboru Republike Slovenije preglednost in možnost spremljanja ter usmerjanja razvojne politike na regijo.**

Nekateri kazalniki so postavljeni dolgoročno. Za te kazalnike je eno leto prekratko časovno razdobje, da bi lahko bili doseženi. Lahko pa se v obdobju posameznega leta pokažejo trendi, ki jih določeni kazalniki nakazujejo ter se na podlagi tega lahko sklepa, kako bo posamezen ukrep dosežen. Ukrepi, ki dosegajo slabše kazalnike, so za izvajalce zakona pomembna usmeritev za delo naprej. Prav ti ukrepi bodo zahtevali še bolj zavzeto in še dodatno usklajevanje in izvajanje politike.

Tabela 10: Pregled kazalnikov stanja v regiji, vpliv Zakona

Kazalnik	Stanje pred začetkom izvajanja zakona	Stanje v letu 2013	Stanje v letu 2014
Število brezposelnih	11.137 (na dan 31. 12. 2009)	9.238 (na dan 31. 12. 2013)	9.934 (na dan 31. 12. 2014)
Število zaposlenih	39.227 (na dan 31. 12. 2009)	36.331 (na dan 31.12.2013)	39.596 (na dan 31.12.2014)
Predvideno število ustvarjenih delovnih mest po pogodbah	/	118 (podatek za 5. JR + TNI)	93 (podatek za 6. JR)
Število vseh projektov podprtih v regiji	/	1.086*	818**
Število mladih, ki je prejelo štipendije	165 (šolsko leto 2009/2010)	89* (šolsko leto 2013/2014)	81** (šolsko leto 2014/2015)
Število izdanih gradbenih dovoljenj	413 (v letu 2009)	258	/
Število OPN v izdelavi	28 (v letu 2009)	17	14
Število OPN potrjenih	2 (v letu 2009)	7	13

Vir: Urad za makroekonomske analize in razvoj (2011); Statistični urad Republike Slovenije, MGRT, MIP, RRA Mura (2015).

Opombe:

*Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2013 vključuje: projekti iz Instrumenta 1 (18) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (1) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3) + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (65) + MGRT (7+23) + Eko Sklad (937) + Urad Vlade RS za narodnosti (11) + Slovenski regionalno razvojni sklad (3+1) + Ministrstvo za zdravje (4) + MK (12 občin).

**Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2014 vključuje: projekti iz Instrumenta 1 (42) + projekt iz Instrumenta 3 (1) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (0) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3) + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (14) + MGRT (7+31) + Eko Sklad (658) + Urad Vlade RS za narodnosti (11) + Slovenski regionalno razvojni sklad (8+4+1) + Ministrstvo za zdravje (3) + MK (34, romska skupnost).

*Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2013, pri čemer so upoštevani le aktivni štipendisti. V letu 2013/2014 je bilo podeljenih 30 novih štipendij, v letu 2012/2013 pa 27 novih štipendij.

***Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2014, pri čemer so upoštevani le aktivni štipendisti. V letu 2014/2015 je bilo podeljenih 19 novih štipendij, v letu 2013/2014 pa 30 novih štipendij.*

6.1. Kazalniki Programa POMURJE 2015

Tabela 11: Kazalniki za spremljanje Programa POMURJE 2015

Kazalniki (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	Izhodiščni kazalniki	Cilj 2015	Stanje konec leta 2013	Stanje konec leta 2014	Obrazložitev stanja
(U) število gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte	0	150	182	218	Podatek za 1., 2., 3., 4., 5 in 6. JR in za JR GRNPS
(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih, v katera so bila vložena javna sredstva	0	400	654+52	747+52**	Vpisan podatek o št. predvidenih novih delovnih mestih (za 1., 2., 3., 4., 5. in 6. JR ter za JR GRNPS)
(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem	30,2% (2008) 24,96% (2009)	zmanjšanje	28,5%	-	Podatek za leto 2014 še ni na razpolago.
(U) število oseb, vključenih v razvojne projekte podjetij	0*	60	0	0	Rezultatov v letu 2014 še ni.
(U) število novih podjetij	0*	55	0	-	Rezultatov v letu 2014 še ni.
(V) zmanjšanje zaostanka bruto plače glede na slovensko povprečje na zaposlenega	20,2 % (2008) 14,91% (2009)	zmanjšanje	14,8%	-	Podatek za leto 2014 še ni na razpolago.
(U) povečanje števila podjetij, vključenih v programe socialnega podjetništva na podlagi programa	0	povečanje	-	1	En odobren projekt na javnem razpisu (november 2013).
(R) povečanje števila zaposlenih v programih socialnega podjetništva na podlagi programa	0	50	-	3	Predvideno št. novih zaposlitev v okviru odobrenega projekta.
(R) število novih naložb v regijo	0	10	9	0**	V letu 2014 razpis za TNI ni bil objavljen.
(V) število ustvarjenih zaposlitev	0	550	1.185	1.281**	Kumulativni podatek za šest JR (321+66+56+120+91 + 93) + JR GRNPS (52) + JR soc. podj. (1+3) + tuje investicije (110+10+125+25 +56+20+25+80+27+0)
(U) število pripravljenih projektov	0	15	0	0	V letu 2014 je potekala faza identifikacije potencialnih projektov v okviru priprave RRP 2014 -2020.
(U) število oseb, vključenih v usposabljanja	0*	70	-	-	Še ni rezultatov.

Vir: Program Pomurje 2015 (2015).

Opombe za zgoraj navedene kazalnike:**

1. Podatek za kazalnik **število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih**, v katera so bila vložena javna sredstva, prikazuje podatke za tista delovna mesta, ustvarjena na podlagi razpisov iz Inštrumenta 1 in iz Inštrumenta 3. Podatek 747 pove, da so se podjetja v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2014, pogodbeno zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije (razen pri enem delovnem mestu iz razpisa v okviru Instrumenta 3, kjer je bila zaposlitev takojšnja). Podatek 52 pove, da bodo v okviru novega instrumenta JR GRNPS, podjetja ustvarila predvidena nova delovna mesta.

2. Podatek za stanje v letu 2014 pri kazalniku **število novih naložb v regijo** (7) pomeni število novih naložb v regijo v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2014. V te naložbe sta všteti 2 naložbi iz leta 2010 (Carthago AG in Lukos Agro Group s 120 novimi zaposlitvami), 2 novi naložbi iz leta 2011 (Wolford in XAL Lighting z 150 novimi zaposlitvami) in 2 novi naložbi iz leta 2012 (Carthago in Xal Svetila z 105 novimi zaposlitvami) ter 1 nova naložba v letu 2013 (Elrad International z 27 novimi zaposlitvami). Pri vseh naložbah je aktivno participirala RRA Mura in so rezultat aktivnosti v okviru Programa. V letu 2014 javni razpis za TNI ni bil objavljen. V kazalnik sta všteti tudi 2 naložbi (Biogen in Uba s 76 novimi zaposlitvami v letu 2011), ki sta na aktivnosti zakona vezani posredno in sta posledica neposrednega financiranja s strani Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije.

3. Podatek za kazalnik **število ustvarjenih zaposlitev** (1281) vključuje vse, po pogodbah predvidene zaposlitve, ki se nanašajo na razpise iz Inštrumenta 1 (747 + 52 JR GRNSP delovnih mest), dva razpisa iz Inštrumenta 3 (1 + 3) in aktivnosti v okviru Inštrumenta 4, ki so pripeljale do novih investicij, se nanašajo na določeno obdobje (120 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2010, 226 delovnih mest iz 4 novih investicij v letu 2011 in 105 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2012 ter 27 delovnih mest iz 1 nove investicije v letu 2013). Podjetja so se zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije, tuji investitorji pa v času 3 let po zaključku investicije.

4. Vsebina tistih Instrumentov, ki ne izkazujejo aktivnosti, se bo s spremembo Programa predvidoma spremenila, s tem pa se bodo spremenili tudi nekateri kazalniki. V skladu s 6. Spremembo Programa v mesecu aprilu 2014 so se spremenili nekateri kazalniki (označeni z *).

7. Finančni prikaz izvajanja zakona

Prvi finančni program za izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je predvideval, da **bo država iz različnih virov v regijo namenila 264 milijonov evrov**, od tega v letu 2010 28,5 milijona evrov, kasneje pa med 40 in 53 milijoni evrov letno. Samo za izvajanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 - 2015 pa ja bilo predvideno, da bo država v regijo vložila 33 milijonov evrov.

Tabela 12: Finančni prikaz načrta izvajanja Zakona (v EUR)

UKREPI ZAKONA	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	skupaj
Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije	6	6	6	5	5	5	33
Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	69
Medpodjetniški izobraževalni center	1	1					2
Projekti regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji (Razvojni centri slovenskega gospodarstva)	2	3	4	7	7	7	30
Prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije	5	8	10	9	4	4	40
Vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo	3	11	20	21	20	15	90
SKUPAJ	28,5	40,5	51,5	53,5	47,5	42,5	264

Vir: Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju, (2010)

Tabela 13: Finančni prikaz izvajanja programa in po dejanskih izplačilih v letu 2014 (v EUR)

INSTRUMENTI PROGRAMA 2015	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						Skupaj	Izplačila 2013 (v €)	Odstotek realizacije v letu 2013 ⁷¹	Izplačila 2014 (v €)	Odstotek realizacije v letu 2014
	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3,563	3,18	4,138	2,558	6,814	5,137	25,390	2.663.155,17	60,97%	3.918.639,31	57,50%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	0,16	0,091	0,142	0	1,297	1,652	3,342	0,00	0	0,00	0
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	0,051	0,022	0	0	0,9	0,6	1,573	0,00	0	0,00	0
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	0,12	0,146	0,242	0,25	0,25	1,008	0,00	0	166.157,48	66,46%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	0,005	0,195	0	0,2	0,439	0,548	1,387	237.845,35	118,92%	149.261,20	34,00%
Skupaj	3,779	3,608	4,426	3,00	9,700	8,187	32,700	2.901.000,52		4.234.057,99	

Vir: MGRT, RRA Mura (2015).

⁷¹ Glej Letno poročilo 2013 (2014).

Tabela 14: Finančna preglednica izvajanja Zakona po ukrepih razvojne podpore (v 1000 €) po spremembah Programa Pomurje 2015 v aprilu 2014⁷²

INSTRUMENT PROGRAMA	Leto						Skupaj	%
	Izplačila 2010	Izplačila 2011	Izplačila 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015		
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3.563	3.180	4.138	2.558	6.814	5.137	25.390	77,6%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	160	91	142	0	1.297	1.652	3.342	10,2%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	51	22	0	0	900	600	1.573	4,8%
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	120	146	242	250	250	1.008	3,1%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	5	195	0	200	439	548	1.387	4,2%
Skupaj	3.779	3.608	4.426	3.000	9.700	8.187	32.700	100%

Vir: Sprememba programa Pomurje, 2014.

Zgornja tabela prikazuje izplačila do konca leta 2012 in plan od 2013 naprej v skladu z zadnjo (šesto) spremembo Programa Pomurje v mesecu aprilu 2014.

Izplačila za leti 2013 in 2014 pa so prikazana v tabeli 13 (na strani 84).

⁷² Glej Sklep Vlade (2014).